

සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය ගුරු මාර්ගෝපදේශය

12 ශ්‍රේණිය

(2017 සිට ක්‍රියාත්මක වේ.)

සිංහල භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව
භාෂා, මානවශාස්ත්‍ර හා සමාජවිද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය : www.nie.lk

විද්‍යුත් තැපෑල : info@nie.lk

සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය

12 ශ්‍රේණිය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය

ප්‍රථම මුද්‍රණය 2017

© ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

ISBN :

සිංහල භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව,

ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය,

ශ්‍රී ලංකාව.

වෙබ් අඩවිය : www.nie.lk

විද්‍යුත් තැපෑල : info@nie.lk

මුද්‍රණය :

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමියගේ පණිවිඩය

ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව විසින් නිර්දේශිත ජාතික අධ්‍යාපන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සහ පොදු නිපුණතා සංවර්ධනය කිරීමේ මූලික අරමුණ සහිත ව එවකට පැවති අන්තර්ගතය පදනම් වූ විෂයමාලාව නවීකරණයට භාජනය කොට වර්ෂ අටකින් යුතු වක්‍රයකින් සමන්විත නව නිපුණතා පාදක විෂයමාලාවෙහි පළමු අදියර වර්ෂ 2007 දී ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දෙන ලදී.

පර්යේෂණවලින් අනාවරණය වූ කරුණු ද අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ව විවිධ පාර්ශ්වයන් ඉදිරිපත් කළ යෝජනා ද පදනම් කොට ගෙන සිදු කරන ලද විෂයමාලා තාර්කිකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විෂයමාලා වක්‍රයේ දෙවැනි අදියර අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දීම 2015 වසරේ සිට ආරම්භ කර ඇත.

මෙම තාර්කිකරණ ක්‍රියාවලියේ දී සියලු ම විෂයයන්ගේ නිපුණතා පදනම් මට්ටමේ සිට උසස් මට්ටම දක්වා ක්‍රමානුකූල ව ගොඩ නැගීම සඳහා පහළ සිට ඉහළට ගමන් කරන සිරස් සංකලනය භාවිත කර ඇති අතර විවිධ විෂයයන්හි දී එක ම විෂය කරුණු නැවත නැවත ඉදිරිපත් වීම හැකිතාක් අවම කිරීම විෂය අන්තර්ගතය සීමා කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ශිෂ්‍ය මිතුරු විෂයමාලාවක් සැකසීම සඳහා තිරස් සංකලනය ද භාවිත කර ඇත.

ගුරු හවතුන්ට පාඩම් සැලසුම් කිරීම ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියෙහි සාර්ථක ව නිරත වීම පන්ති කාමර මිනුම් හා ඇගයීම් ප්‍රයෝජනවත් පරිදි යොදා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන මාර්ගෝපදේශ ලබාදීමේ අරමුණින් නව ගුරු මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වා දී ඇත. පන්ති කාමරය තුළ දී වඩාත් ඵලදායී ගුරුවරයෙකු ලෙස කටයුතු කිරීමට මෙම මාර්ගෝපදේශ උපකාරී වනු ඇත. සිසුන්ගේ නිපුණතා වර්ධනය කිරීම සඳහා ගුණාත්මක යෙදවුම් හා ක්‍රියාකාරකම් තෝරා ගැනීමට ගුරුවරුන්ට අවශ්‍ය නිදහස මෙමගින් ලබා දී තිබේ. එමෙන් ම නිර්දේශිත පාඨ ග්‍රන්ථවල ඇතුළත් වන විෂය කරුණු පිළිබඳ ව වැඩි බර තැබීමක් මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශවල අන්තර්ගත නොවේ. එම නිසා මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය වඩාත් ඵලදායී වීමට නම් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකසා ඇති අදාළ පාඨ ග්‍රන්ථ සමග සමගාමී ව භාවිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

තාර්කිකරණය කරන ලද විෂය නිර්දේශ නව ගුරු මාර්ගෝපදේශ හා නව පාඨ ග්‍රන්ථවල මූලික අරමුණු වන්නේ ගුරු කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපන රටාවෙන් මිදී ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපන රටාවක් හා වඩාත් ක්‍රියාකාරකම් මත පදනම් වූ අධ්‍යාපන රටාවකට එළඹීම මගින් වැඩ ලෝකයට අවශ්‍ය වන්නා වූ නිපුණතා හා කුසලතාවන්ගෙන් යුක්ත මානව සම්පතක් බවට ශිෂ්‍ය ප්‍රජාව සංවර්ධනය කිරීමයි. නව විෂය නිර්දේශ සහ ගුරු මාර්ගෝපදේශ සම්පාදනය කිරීමේ දී ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ ශාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලයේ ද, ආයතන සභාවේ ද, රචනයේ දී දායකත්වය ලබා දුන් සියලු ම සම්පත්දායකයින් හා වෙනත් පාර්ශ්වයන්ගේ ද ඉමහත් කැපවීම ඇගයීමට ද මෙය අවස්ථාවක් කර ගනු කැමැත්තෙමි.

ආචාර්ය ජයන්ති ගුණසේකර
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
මහරගම

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ පණිවිඩය

ඉගෙනුම පුළුල් ක්ෂේත්‍රයක විහිද යන්නකි. එය ජීවිත අතිමහත් බවට ද, ඉතා ම සරල බවට ද පත් කරයි. මනුෂ්‍යයා ඉගෙනුම් කුසලතාවෙන් උත්කෘෂ්ට ය. මානව සමාජ සංවර්ධනය කේන්ද්‍ර කොට ගත් රටක්, සමාජයක් බුද්ධිය විසින් හඳුනා ගත් අසම්මත බැහැර කිරීමට ද සුභාවිතයන් මගින් නව ලොවක් නිර්මාණය කර ගැනීමට ද මෙවලම කර ගනු ලබන්නේ ඉගෙනුම යි.

ඉගෙනුම සඳහා වටිනා යමක් ද, ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද හා පහසුකම් ද අධ්‍යාපනය වටා නිර්මාණය විය යුතු ය. විෂය මාලාව, විෂය නිර්දේශය, මාර්ගෝපදේශ හා සුසාධ්‍යකරුවන් ඉගෙනුම් ක්ෂේත්‍රයට එක් වනුයේ මේ ආකාරයෙනි.

නූතන ශ්‍රී ලංකාව ගෝලීය ප්‍රවණතා මෙන් ම පුරාතන උරුමය ද සම්මිශ්‍රණය කර ගනිමින් ස්වීය අධ්‍යාපන රටාවක් හිමි කර ගෙන ඇත. කාලීන අවශ්‍යතා මත ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් වසර අටකට වරක් යාවත්කාලීන වන විෂයමාලාවේ ඉගෙනුම් සම්පතක් ලෙස මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය නිර්මාණය වේ.

විෂයයෙහි අරමුණුවල සංගතතාව ජාතික මට්ටමින් පවත්වා ගත යුතු ය. එහෙත් ගුරු මාර්ගෝපදේශවල ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද, අකුරක්වත් වෙනස් නො කොට පිළිපැදිය යුත්තක් නම් නො වේ. විෂය නිර්දේශයෙහි නිපුණතා, නිපුණතා මට්ටම් සාධනය වීම සඳහා අන්තර්ගතය මගින් ඉගෙනුම් පල සම්ප්‍රාප්තිය පිණිස ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද නිර්මාණශීලී ව වෙනස් කර ගැනීමට සුසාධ්‍යකරුවන්ට පැහැදිලි ව ම ඉඩක් ඇති බව සඳහන් කරමි. ශිෂ්‍ය සාධන ප්‍රතිශතය ඉහළ මට්ටමකට ගැනීම සඳහා උදවු වන, පහසුකම් සලසන ගුරු භූමිකාවට කිසියම් ප්‍රවේශයක් සඳහා නිර්මාණය වන ගුරු මාර්ගෝපදේශ ශික්ෂකයාගට ද දෙගුරුනට ද භාවිත කළ හැකි ය. අදාළ පෙළපොතට සහකරුවකු වන ගුරු මාර්ගෝපදේශය තවත් පෙළපොතක් නොවන බව දැන ගුරුභවතුන් පෙළපොත හා ගුරු මාර්ගෝපදේශ යන සම්පත් ද්‍රව්‍ය දෙක ම භාවිත කළ යුතු ය.

ඒ ඒ විෂයයන්හි සාධනය පිළිබඳ ඇගයීම් සිදු කරන ජාතික මට්ටමේ පරීක්ෂකවරයකු වුව ද අපේක්ෂා කරන සාධන, විෂය ඉගැන්වීමට මග පෙන්වන සුසාධ්‍යකරුවන් පාඩම අවසානයෙහි පන්ති කාමරයේ දී දරුවන් සමග ප්‍රත්‍යක්ෂකරණයට පත් විය යුතු ය. එම ඒකාත්මික වීම සඳහා වූ ප්‍රබෝධාත්මක සංස්කෘතියක් ගොඩනගා ගැනීමට ගුරු මාර්ගෝපදේශය යාත්‍රාවක් කර ගනු ඇතැයි ආයාචනා පූර්වක ව අපේක්ෂා කරමි.

ආචාර්ය මාඹුල්ගොඩ සුමනරත්න හිමි
පීඨාධිපති, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්,
භාෂා, මානවශාස්ත්‍ර හා සමාජවිද්‍යා පීඨය,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

විෂය කමිටුව

අධීක්ෂණය :

ආචාර්ය ටී. ඒ. ආර්. ජේ. ගුණසේකර,
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ආචාර්ය මාඹුල්ගොඩ සුමනරත්න හිමි,
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (භාෂා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ
විද්‍යා), ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
එම්. ආර්. ඩබ්ලිව්. මද්දුම,
අධ්‍යක්ෂ, සිංහල භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

විෂය විශේෂඥ උපදෙස් :

මහාචාර්ය විමල් දිසානායක,
හවායි විශ්වවිද්‍යාලය,
ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය

විෂය නිර්දේශ සම්පාදක මණ්ඩලය:

මහාචාර්ය සමන්ත හේරත්, අංශාධිපති,
ජනමාධ්‍ය අධ්‍යයන අංශය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

මහාචාර්ය ආරියරත්න ඇතුගල,
ජනසන්නිවේදන අධ්‍යයන අංශය,
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ආචාර්ය එච්විත් ආරියදාස,
ජ්‍යෙෂ්ඨ ජනමාධ්‍ය උපදේශක

සහාය උපදේශකත්වය:

මැණිකේ ජයසේන මිය,
අධ්‍යක්ෂ (භාෂා, මානව ශාස්ත්‍ර හා සමාජ විද්‍යා),
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය,
ඉසුරුපාය, බත්තරමුල්ල

සහාය ලේඛක මණ්ඩලය:

ශාස්ත්‍රපති ඩී. එම්. කේ. බී. දිසානායක මයා,
පින්නවල ජාතික පාසල, රඹුක්කන

ශාස්ත්‍රපති කුමුදු පී. විජේසේකර මිය
සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක බාලිකා විද්‍යාලය,
කොළඹ 07

ශාස්ත්‍රපති ක්‍රිෂාන්ත සම්පත් මයා,
මප/ග/ මකුල්ගස්වැව ම. වි. දේවනුව,
ගලේවෙල

ශාස්ත්‍රවේදී කේ. එච්. සී මනෝජ් හේවගේ මයා,
ඔරුබැඳිවැව මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය, අරාවත්ත,
මහියංගනය

ශාස්ත්‍රවේදී ටී. ඒ. බී. කේ. ඩී. බණ්ඩාර මයා,
 අධ්‍යාපන පරිපාලන 3 - I, කැගල්ල විද්‍යාලය, කැගල්ල
 ශාස්ත්‍රවේදී එම්. ඩී. පී. උපමාලිකා මිය,
 ඩී. එස්. සේනානායක විද්‍යාලය, කොළඹ 08
 ශාස්ත්‍රවේදී එච්. සීතා දිල්හානි ද සිල්වා මිය,
 රාජසිංහ ජාතික පාසල, රුවන්වැල්ල

මෙහෙයවීම :

ශාස්ත්‍රපති (ජනසන්නිවේදන) රුවනි ගුණවර්ධන මෙනෙවිය,
 ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාවාරිය,
 සිංහල භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව,
 ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය පරිශීලනය සඳහා උපදෙස්

සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය අ. පො. ස උසස් පෙළ විෂය නිර්දේශය මගින් 12 ශ්‍රේණිය සඳහා නිපුණතා 05ක් අරමුණු කොට ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ.

මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය මගින් විෂය නිර්දේශය පදනම් කර ගනිමින් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ ව විෂය අන්තර්ගත විස්තරාත්මක ව ඉදිරිපත් කිරීම හා උපදෙස් ලබා දීම සිදු කර ඇත.

විෂය නිර්දේශය ගුරු මාර්ගෝපදේශය පදනම් කර ගනිමින් එක් එක් ඒකකය සඳහා ලබා දී ඇති කාලච්ඡේද, විෂය අන්තර්ගතය, ඉගෙනුම් පල පිළිබඳ සැලකිලිමත් වෙමින් විවිධ ඉගෙනුම් ක්‍රමශිල්ප භාවිතයෙන් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය, ඇගයීම් හා තක්සේරු ක්‍රියාවලිය සැලසුම් කර ගැනීමට ගුරුවරයා යොමු විය යුතු ය.

එහි දී හැකි සෑම විට ම ශිෂ්‍යයන්ගේ විවිධ කුසලතා සංවර්ධනයට අවස්ථා සැලසෙන සේ ප්‍රායෝගික නිර්මාණාත්මක ඉගෙනුම් ක්‍රම ශිල්ප භාවිතයට ගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමු.

පටුන

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමියගේ පණිවිඩය	iii
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්හිමිගේ පණිවිඩය	iv
විෂයමාලා කමිටුව	v - vi
ගුරු මාර්ගෝපදේශය පරිශීලනය සඳහා උපදෙස්	vii
පටුන	viii
විෂය නිර්දේශය	ix-xxiv
ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා උපදෙස්	
නිපුණතාව 1.0	1 - 16
නිපුණතාව 2.0	17- 31
නිපුණතාව 3.0	32- 59
නිපුණතාව 4.0	60 - 66
නිපුණතාව 5.0	67 - 85
නිපුණතාව 6.0	

සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය

විෂය නිර්දේශය

12 ශ්‍රේණිය

(2017 සිට ක්‍රියාත්මක වේ)

සිංහල භාෂා දෙපාර්තමේන්තුව
භාෂා, මානවශාස්ත්‍ර හා සමාජවිද්‍යා පීඨය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව.

වෙබ් අඩවිය : www.nie.lk

හැඳින්වීම

ලෝකය ශීඝ්‍රයෙන් විපරිණාමයට පත් වේ. එහිදී මෙම විපරිණාමයට පත් වන ලෝකය වටහා ගැනීමට නම්, පෘථුල සමාජය අවබෝධය දරුවා තුළ ඇති කිරීමට මග පෙන්විය යුතු ය. ඊට අදාළ වන බහුවිධ පර්යාලෝක හඳුනාගත යුතු ය. ඒ සඳහා සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය ශික්ෂණයකි සමාජ ශාස්ත්‍රයකි.

නවීන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයක් මෙන් ම න්‍යායික පදනමක් සහිත ගතික විෂය ධාරාවක් වන සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය විෂය ක්ෂේත්‍රය නව ලෝක සමාජය වටහා ගැනීමට දරුවට යොමු කිරීමේ දී භාවිත කළ හැකි ය.

සන්නිවේදනය යනු සෑම සමාජ ශාස්ත්‍රයක් සමඟ ම අර්ථසම්පන්න අන්තර් සබඳතාවක් සහිත අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයකි.

එහෙයින් අ.පො.ස උසස් පෙළ විභාගයෙන් අනතුරු ව සමාජයට පිවිසෙන දරුවාට සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය විෂය මගින් ප්‍රජාතන, ආවේදන, මනෝවාලක හැකියා ඉහළ නංවා ගනිමින් නිර්මාණාත්මක සන්නිවේදකයකු විවාරශීලී ග්‍රාහකයකු, සන්නිවේදන පර්යේෂකයකු වීමට අවශ්‍ය නිපුණතා සංවර්ධනය කර ගනිමින් ඊට අදාළ ඉගෙනුම් පල අත්පත් කර ගැනීමට හැකි වන පරිදි මෙම විෂය නිර්දේශය සකසා ඇත.

ජාතික අරමුණු

පුද්ගලයාට හා සමාජයට අදාළ වන ප්‍රධාන ජාතික අරමුණු කරා ළඟා වීම සඳහා පුද්ගලයන්ට සහ කණ්ඩායම්වලට ජාතික අධ්‍යාපන පද්ධතියට සහාය විය යුතු ය.

වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අධ්‍යාපන වාර්තා සහ ලේඛන මගින් පුද්ගල හා ජාතික අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා අරමුණු නියම කරනු ලැබිණ. සමකාලීන අධ්‍යාපන ව්‍යුහයන් හා ක්‍රියාවලීන් තුළ දැකිය හැකි දුර්වලතා නිසා ධරණීය මානව සංවර්ධන සංකල්ප රාමුව ඇතුළත අධ්‍යාපනය මගින් ළඟා කර ගත යුතු පහත දැක්වෙන අරමුණු සපුරා ගැනීම අධ්‍යාපන පද්ධතිය සඳහා වූ තම ඉදිරි දැක්ම ලෙසට ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව විසින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ගෙන ඇත.

- ix. I මානව අභිමානයට ගරු කිරීමේ සංකල්පයක් මත පිහිටා ශ්‍රී ලාංකික බහුවිධ සමාජයේ සංස්කෘතික විවිධත්වය අවබෝධ කර ගනිමින් ජාතික ඒකාබද්ධතාව, ජාතික සෘජු ගුණය, ජාතික සමගිය, එකමුතුකම සහ සාමය ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින් ජාතිය ගොඩ නැගීම සහ ශ්‍රී ලාංකීය අනන්‍යතාව තහවුරු කිරීම.
- II වෙනස් වන ලෝකයක අභියෝගයන්ට ප්‍රතිචාර දක්වන අතර ජාතික උරුමයේ මාහැඟි දායාදයන් හඳුනා ගැනීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම.
- III මානව අයිතිවාසිකම්වලට ගරු කිරීම, යුතුකම් හා වගකීම් පිළිබඳ දැනුවත් වීම, හෘදයාංගම බැඳීමකින් යුතුව එකිනෙකා කෙරෙහි සැලකිලිමත් වීම යන ගුණාංග ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ඉවහල් වන සමාජ සාධාරණත්ව සම්මතයන් සහ ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ජීවන රටාවක් ගැබ් වූ පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සහ පවත්වා ගෙන යෑමට සහාය වීම.
- IV පුද්ගලයන්ගේ මානසික හා ශාරීරික සුව සම්පත් සහ මානව අගයන්ට ගරු කිරීම මත පදනම් වූ තිරසර ජීවන ක්‍රමයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- V සුසමාහිත වූ සමබර ජෛරූපයක් සඳහා නිර්මාපණ හැකියාව, ආරම්භක ශක්තිය, විචාරශීලී චින්තනය, වගකීම හා වගවීම ඇතුළු වෙනත් ධනාත්මක අංග ලක්ෂණ සංවර්ධනය කිරීම.
- VI පුද්ගලයාගේ සහ ජාතියේ ජීවගුණය වැඩිදියුණු කෙරෙන සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා දායක වන ඵලදායී කාර්යයන් සඳහා අධ්‍යාපනය මගින් මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීම.
- VII ශිෂ්‍යයන් වෙනස් වන ලෝකයක සිදු වන වෙනස්කම් අනුව හැඩගැස්වීමට හා ඒවා පාලනය කර ගැනීමට පුද්ගලයින් සුදානම් කිරීම සහ සංකීර්ණ හා අනපේක්ෂිත අවස්ථාවන්ට සාර්ථක ව මුහුණ දීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම.
- VIII ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාව අතර ගෞරවනීය ස්ථානයක් හිමි කර ගැනීමට දායක වන යුක්තිය සමානත්වය සහ අන්‍යෝන්‍ය ගරුත්වය මත පදනම් වූ ආකල්ප හා කුසලතා පෝෂණය කිරීම

(උපුටා ගැනීම - ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභා වාර්තාව 2003)

මූලික නිපුණතා

අධ්‍යාපනය තුළින් වර්ධනය කෙරෙන පහත දැක්වෙන මූලික නිපුණතා ඉහත සඳහන් ජාතික අරමුණු මුද්‍රන්පත් කර ගැනීමට දායක වනු ඇත

(I) සන්නිවේදන නිපුණතා

සාක්ෂරතාව, සංඛ්‍යා පිළිබඳ දැනුම, රූපක භාවිතය සහ තොරතුරු තාක්ෂණ ප්‍රවීණතාව යන අනුකාණ්ඩ 4ක් මත සන්නිවේදන නිපුණතා පදනම් වේ.

සාක්ෂරතාව : සාවධාන ව ඇහුම්කන් දීම, පැහැදිලි කථා කිරීම, තේරුම් ගැනීම සඳහා කියවීම, නිවැරදි ව සහ නිරවුල් ව ලිවීම, ඵලදායී අයුරින් අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම

සංඛ්‍යා පිළිබඳ දැනුම : භාණ්ඩ අවකාශය හා කාලය ගණන් කිරීම, ගණනය සහ මිනුම් සඳහා ක්‍රමානුකූල ඉලක්කම් භාවිතය

රූපක භාවිතය : රේඛා සහ ආකෘති භාවිතයෙන් අදහස් පිළිබිඹු කිරීම සහ රේඛා, ආකෘති සහ වර්ණ ගලපමින් විස්තර, උපදෙස් හා අදහස් ප්‍රකාශනය හා වාර්තා කිරීම

තොරතුරු තාක්ෂණ ප්‍රවීණත්වය: පරිගණක දැනුම සහ ඉගෙනීමේ දී ද සේවා පරිශ්‍රයක් තුළ දී ද පෞද්ගලික ජීවිතයේ දී ද තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම

ix:

(II) පෞරුෂත්ව වර්ධනයට අදාළ නිපුණතා

- නිර්මාණශීලීබව, අපසාරී චින්තනය, ආරම්භක ශක්තිය, තීරණ ගැනීම, ගැටලු නිරාකරණය කිරීම, විවාරශීලී හා විග්‍රහාත්මක චින්තනය, කණ්ඩායම් හැඟීමෙන් කටයුතු කිරීම, පුද්ගලාන්තර සබඳතා, නව සොයාගැනීම් සහ ගවේෂණය වැනි වර්ගීය කුසලතා
- සෘජු ගුණය, ඉවසා දරා සිටීමේ ශක්තිය සහ මානව අභිමානයට ගරු කිරීම වැනි අගයයන්
- චිත්තවේගී බුද්ධිය

(III) පරිසරයට අදාළ නිපුණතා

මෙම නිපුණතා සාමාජික ජෛව සහ භෞතික පරිසරයට අදාළ වේ.

සමාජ පරිසරය : ජාතික උරුමයන් පිළිබඳ අවබෝධය, බහුවාර්ගික සමාජයක සමාජිකයන් වීම හා සම්බන්ධ සංවේදීතාව හා කුසලතා, සාධාරණ යුක්තිය පිළිබඳ හැඟීම, සමාජ සම්බන්ධතා, පෞද්ගලික වර්යාව, සාමාන්‍ය හා නෛතික සම්ප්‍රදායන්, අයිතිවාසිකම්, වගකීම්, යුතුකම් සහ බැඳීම්

ජෛව පරිසරය : සජීවී ලෝකයක, ජනතාව සහ ජෛව පද්ධතිය, ගස්වැල්, වනාන්තර, මුහුද, ජලය, වාතය සහ පීචය - ශාක, සත්ව හා මිනිස් ජීවිතයට සම්බන්ධ වූ අවබෝධය, සංවේදීබව හා කුසලතා
 භෞතික පරිසරය : අවකාශය, ශක්තිය, ඉන්ධන, ද්‍රව්‍ය, භෂ්ම සහ මිනිස් ජීවිතයට ඒවායේ ඇති සම්බන්ධතාව, ආහාර, ඇඳුම්, නිවාස, සෞඛ්‍ය, සුව පහසුව, ශ්වසනය, නින්ද, නිස්කලංකය, විවේකය, අපද්‍රව්‍ය සහ මල පහ කිරීම යනාදිය හා සම්බන්ධ වූ අවබෝධය, සංවේදීතාව හා කුසලතාව

ඉගෙනීම, වැඩ කිරීම සහ ජීවත් වීම සඳහා මෙවලම් සහ තාක්ෂණය ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ කුසලතා මෙහි අඩංගු වේ.

- (IV) වැඩ ලෝකයට සුදානම් වීමේ නිපුණතා
 ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක වීම
 තම වෘත්තීය ළදියා සහ අභියෝගතා හඳුනා ගැනීම
 හැකියාවන්ට සරිලන අයුරින් රැකියාවක් තෝරා ගැනීම සහ
 වාසිදායක හා කිරසාර ජීවනෝපායක නිරත වීම
 යන හැකියාවන් උපරිම කිරීමට හා ධාරිතාව වැඩි කිරීමට අදාළ සේවා නියුක්තිය හා සම්බන්ධ කුසලතා
- (V) ආගම සහ ආචාර ධර්මයන්ට අදාළ නිපුණතා
 පුද්ගලයන්ට තම දෛනික ජීවිතයේ දී ආචාර ධර්ම, සදාචාරාත්මක හා ආගමානුකූල හැසිරීම් රටාවලට අනුගත වෙමින් වඩාත් උචිත දේ තෝරා එයට සරිලන සේ කටයුතු කිරීම සඳහා අගයයන් උකහා ගැනීම හා ස්වීයකරණය
- (VI) ක්‍රීඩාව සහ විවේකය ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ නිපුණතා
 සෞන්දර්යය, සාහිත්‍ය, සෙල්ලම් කිරීම, ක්‍රීඩා හා මලල ක්‍රීඩා, විනෝදාංශ හා වෙනත් නිර්මාණාත්මක ජීවන රටාවන් මඟින් ප්‍රකාශ වන විනෝදය, සතුට, ආවේග සහ එවන් මානුෂික අත්දැකීම්
- (VII) "ඉගෙනීමට ඉගෙනුම" පිළිබඳ නිපුණතා
 ශිෂ්‍යයෙක් වෙත සේ වන සංකීර්ණ හා එකිනෙකා මත යැපෙන ලෝකයක පරිවර්තන ක්‍රියාවලියක් හරහා වෙනස්වීම් හසුරුවා ගැනීමේ දී හා ඊට සංවේදී ව හා සාර්ථක ව ප්‍රතිචාර දැක්වීමත් ස්වාධීන ව ඉගෙන ගැනීමත් සඳහා පුද්ගලයන් හට ශක්තිය ලබා දීම.

(උපුටා ගැනීම - ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභා වාර්තාව 2003)

විෂය අරමුණු

1. සන්නිවේදනය න්‍යායික හා ව්‍යාවහාරික පදනම අවබෝධ කර ගැනීම.
2. ජනමාධ්‍ය සහ සංස්කෘතිය අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව විග්‍රහ කිරීම.
3. ජනමාධ්‍ය මහජන මතය ගොඩනැංවීමට දායක වන ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීම
4. ස්වකීය සන්නිවේදන කුසලතා හඳුනා ගනිමින් නිර්මාණශීලී සන්නිවේදකයකු වීමට අවශ්‍ය නිපුණතා සංවර්ධනය කර ගැනීම.
5. විඥාපන අවධිය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව කටයුතු කිරීම.
6. විචාරශීලී ග්‍රාහකයකු හා සන්නිවේදන පර්යේෂකයකු ලෙස කටයුතු කිරීමට අවශ්‍ය නිපුණතා වැඩි දියුණු කර ගැනීම.

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
1.0 සන්නිවේදන සංකල්පය, සන්නිවේදනය සමාජයේ පවතින ආකාරය, සන්නිවේදන අධ්‍යයන ක්‍රියාවලිය සහ එහි බහුවිධ ප්‍රවේශ හඳුනාගනිමින් සන්නිවේදන විද්‍යාව පිළිබඳ අවබෝධය ලබා ගනී.	1.1 සන්නිවේදන විද්‍යා අධ්‍යයනය සඳහා සන්නිවේදන සංකල්පය, අදාළ නිර්වචන පැහැදිලි කොට සත්ත්ව සංනිවේදනය හා සන්සන්දනාත්මක ව මානව සංනිවේදනයේ අද්විතීය භාවය විග්‍රහ කරයි.	1.0 සන්නිවේදනය, ජනමාධ්‍ය හා සන්නිවේදන අධ්‍යයනය 1.1 සන්නිවේදනය හඳුනාගැනීම. - සන්නිවේදන සංකල්පය: ඓතිහාසික හා ව්‍යාවහාරික අර්ථය - සන්නිවේදනය පිළිබඳ මූලික නිර්වචන (ලැස්වෙල්, විල්බර් ග්‍රාම්, චාල්ස් කුලී) - සත්ත්ව සන්නිවේදනය හා එහි ස්වලක්ෂණ - මානව සන්නිවේදනය: අතුල්‍යතාව හා ප්‍රබලතාව	- සන්නිවේදන සංකල්පයෙහි තුළ පවතින ඓතිහාසික හා ව්‍යාවහාරික අර්ථ විග්‍රහ කරයි. - සන්නිවේදනය පිළිබඳ මූලික නිර්වචන (ලැස්වෙල්, විල්බර් ග්‍රාම්, චාල්ස් කුලී) හඳුන්වයි. - සත්ත්ව සන්නිවේදනයේ ස්වලක්ෂණ පෙන්වා දෙයි. - මානව සන්නිවේදනයේ අද්විතීය භාවය හේතු සහිත ව පැහැදිලි කරයි.	12
	1.2 ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ ඇසුරෙන් මානව පරිණාමයෙහිලා සන්නිවේදනය ක්‍රියාත්මක වූ ආකාරය, සන්නිවේදනයේ අවශ්‍යතාව, ප්‍රබලතාව සහ එය සමාජානුයෝජනයෙහි වූ ආකාරය පිළිබඳ ව විග්‍රහ කරයි.	1.2 සන්නිවේදනය හා සමාජය - පුද්ගලයා හා සමාජය: ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ - මානව පරිණාමය හා සන්නිවේදනය - සන්නිවේදනය හා සමාජානුයෝජනය - සන්නිවේදනයෙහි අවශ්‍යතාව, ප්‍රබලතාව හා නූතන සමාජය	- ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ විමර්ශනය කරයි. - මානව පරිණාමය නමැති ක්‍රියාවලියෙහිලා සන්නිවේදනය ක්‍රියාත්මක වූ ආකාරය සාකච්ඡා කරයි. - සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලියේ දී සන්නිවේදනයේ වැදගත්කම සොයා බලයි.	10

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
			4. නූතන සමාජයෙහිලා සන්නිවේදනයේ ප්‍රබලතාව විග්‍රහ කරයි. 5. නූතන සමාජයෙහිලා සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමක් ලෙස ව්‍යාප්ත වී ඇති ආකාරය විශ්ලේෂණය කරයි.	
	1.3 ජනමාධ්‍ය සම්භවය මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය ඇසුරින් එහි වර්ධනය සිදුවීම සහ සන්නිවේදනයෙහි නවීනත්වය, සංකීර්ණත්වය, විස්තාරය පිළිබඳ අවබෝධය ලබයි.	1.3 සන්නිවේදනය, ජනමාධ්‍ය සම්භවය හා වර්ධනය 1. ජනමාධ්‍ය සම්භවය: ඓතිහාසික පසුබිම 2. කාලානුක්‍රමික වර්ධනය හා සන්ධිස්ථාන: මුද්‍රිත මාධ්‍ය 3. කාලානුක්‍රමික වර්ධනය හා සන්ධිස්ථාන: විද්‍යුත් මාධ්‍ය 4. සන්නිවේදනයෙහි නවීනත්වය, සංකීර්ණත්වය හා විස්තාරය	1. ජනමාධ්‍ය සම්භවයේ ඓතිහාසික පසුබිම විස්තර කරයි. 2. මුද්‍රිත මාධ්‍යයේ කාලානුක්‍රමික වර්ධනය පැහැදිලි කරයි. 3. විද්‍යුත් මාධ්‍යයේ කාලානුක්‍රමික වර්ධනය විග්‍රහ කරයි. 4. සන්නිවේදනයෙහි නවීනත්වය, සංකීර්ණත්වය හා විස්තාරය පිළිබඳ ව පැහැදිලි කරයි.	10
	1.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනයේ පසුබිම, අන්තර් වෛෂයිකත්වය හඳුනාගනිමින් සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස සන්නිවේදනය වර්ධනයට පුරෝගාමී වූ වර්තන හා ඔවුන්ගේ කාර්ය සාධනය විග්‍රහ කරයි.	1.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනය 1. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි පසුබිම 2. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි අන්තර් වෛෂයිකත්වය 3. සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස සන්නිවේදනය 4. පුරෝගාමී වර්තන හා කාර්ය	1. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි පසුබිම විග්‍රහ කරයි. 2. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි අන්තර් වෛෂයිකත්වයෙහි වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි. 3. සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස සන්නිවේදනයෙහි ඇති වැදගත්කම අධ්‍යයනය කරයි.	12

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
		සාධනය (ලැස්වෙල්, ලැසාස්ගෙල්ඩ්, ලෙවින්, හවුලන්ඩ්, ග්‍රාම්)	4. සන්නිවේදන අධ්‍යයන ක්‍රියාවලිය සඳහා පුරෝගාමී වර්ත (ලැස්වෙල්, ලැසාස්ගෙල්ඩ්, ලෙවින්, හවුලන්ඩ්, ග්‍රාම්) ඒ සඳහා දැක්වූ දායකත්වය පෙන්වා දෙයි.	(44)
2.0 සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන්, එහි න්‍යායාත්මක පසුබිම සහ බහුවිධ පර්යාලෝක හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් බව අවබෝධයෙන් යුතුව එය සිය ජීවිතයෙහිලා අවස්ථානුකූල ව යොදා ගනී.	2.1 සන්නිවේදනයේ උපයෝගීතාව මානව, සමාජීය අවශ්‍යතාවක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය සහ එමඟින් අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා වර්ධනය වන ආකාරය විග්‍රහ කරයි.	2.0 සන්නිවේදනය: කාර්ය, න්‍යාය හා පර්යාලෝක 2.1 සන්නිවේදනයේ උපයෝගීතාව 1. සන්නිවේදනය මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් ලෙස 2. සන්නිවේදනය: සමාජීය අවශ්‍යතාවක් ලෙස 3. රාජ්‍යය, මහජනතාව හා සන්නිවේදනය 4. සන්නිවේදනය හා අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා	1. මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් ලෙස සන්නිවේදනයේ උපයෝගීතාව විග්‍රහ කරයි. 2. සමාජීය අවශ්‍යතාවක් ලෙස සන්නිවේදනය යොදා ගන්නා ආකාරය හඳුන්වයි. 3. රාජ්‍ය මහජනතාව හා සන්නිවේදනය අතර ඇති සම්බන්ධතාව සහ එහි අර්ථය පැහැදිලි කරයි. 4. අන්තර්ජාතික සබඳතා පවත්වා ගැනීමට සන්නිවේදනය ඉවහල් වන ආකාරය විස්තර කරයි.	10

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අත්කරගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
	2.2 සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන් හඳුනාගෙන නූතන ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා එය ඵලදායී ලෙස යොදාගත හැකි ආකාරය විග්‍රහ කරයි.	2.2 සන්නිවේදන කාර්ය - සන්නිවේදනයෙහි අභිමතාර්ථ - සන්නිවේදන කාර්ය හඳුනා ගැනීම - සන්නිවේදන කාර්ය හා නූතන ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය - සන්නිවේදන කාර්ය හා සමාජ සංවිධානය	- සන්නිවේදනයෙහි මූලික අභිමතාර්ථ පැහැදිලි කරයි. - සන්නිවේදන කාර්ය හඳුන්වා දෙයි. - සන්නිවේදන කාර්ය ඉටු කර ගැනීම සඳහා ජනමාධ්‍ය උපයෝගී වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි. - සමාජයේ යථා පැවැත්ම සඳහා සන්නිවේදන කාර්ය ඉවහල් වන ආකාරය විශ්ලේෂණය කරයි.	10
	2.3 සන්නිවේදනයේ න්‍යාය ගොඩනැගීම, අභිවර්ධනය විශ්ලේෂණය කරයි.	2.3 සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි න්‍යායික පසුබිම - න්‍යාය හා න්‍යාය ගොඩනැගීම - සන්නිවේදන න්‍යාය හඳුනා ගැනීම - සන්නිවේදනය: මුල් කාලීන න්‍යාය - සන්නිවේදනයෙහි න්‍යායාත්මක අභිවර්ධනය (ලැස්වෙල්, හවුලන්ඩ්, ලෙවින්, ශ්‍රාම්, ගර්බ්නර්)	- න්‍යාය හා න්‍යාය ගොඩනැගීම පිළිබඳ සාංකල්පික පදනම පැහැදිලි කරයි. - සන්නිවේදන න්‍යායවල ඇති විශේෂත්වය පැහැදිලි කරයි. - සන්නිවේදනයේ මුල් කාලීන න්‍යායයන් නිදසුන් සහිත ව පෙන්වා දෙයි. - සන්නිවේදනයේ න්‍යායාත්මක අභිවර්ධනය සිදු වූ ආකාරය විශ්ලේෂණය කරයි.	10

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
	2.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි බහුවිධ පර්යාලෝක, අන්තර්ගතය හා ඒවායේ විවිධතා සංසන්දනාත්මක ව හඳුනා ගනී.	2.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි බහුවිධ පර්යාලෝක - කාර්යබද්ධ හා ආනුභවික පර්යාලෝක (Functional and Empirical Perspectives) - අර්ථ නිරූපණාත්මක හා අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්ව (Interpretative and Interactive) පර්යාලෝක - නිර්මාණාත්මක හා විවාරාත්මක (Creative and Critical) පර්යාලෝක - නූතන හා පශ්චාත් නූතන (Modern and Post-modern) පර්යාලෝක	- සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි බහුවිධ පර්යාලෝක හා ඒවා හඳුනා ගැනීමේ වැදගත්කම පැහැදිලි කරයි. - කාර්යබද්ධ පර්යාලෝක සහ ආනුභවික පර්යාලෝක ස්වරූප පැහැදිලි කරයි. - සන්නිවේදන අධ්‍යයනය සඳහා අර්ථ නිරූපණාත්මක හා අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්ව පර්යාලෝක විස්තර කරයි. - නිර්මාණාත්මක හා විවාරාත්මක පර්යාලෝක සන්නිවේදනයට වැදගත් වන ආකාරය පෙන්වා දෙයි. - නූතන හා පශ්චාත් නූතන පර්යාලෝක සන්නිවේදන අධ්‍යයනය සඳහා වැදගත් වන ආකාරය දක්වයි.	12
				(42)

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
3.1 සන්නිවේදන ආකෘති, මූලික ස්වරූප හා ප්‍රවර්ග වෙන් වෙන් ව හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය හා ජනමාධ්‍ය අතර පවතින සබඳතාව තේරුම්ගෙන සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ යථාච්ඡේදය ලබා ගනී.	3.1 සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියෙහි මූලික සංරචක, ස්වරූප විග්‍රහ කරයි.	3.0 සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය: මූලික සංකල්ප, ආකෘති හා වර්ගීකරණ 3.1 සන්නිවේදනය ක්‍රියාවලියක් ලෙස - සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය: මූලික සංරචක - සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියෙහි ස්වරූපය හඳුනා ගැනීම - සන්නිවේදන බාධක හා ප්‍රතිපෝෂණය - කාර්යක්ෂම සන්නිවේදනය	- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ මූලික සංරචක හඳුන්වයි. - සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ස්වරූපය පැහැදිලි කරයි. - සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සාර්ථක ව සිදු කිරීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග පෙන්වා දෙයි. - සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ බාධක හා ප්‍රතිපෝෂණ සංකල්ප පැහැදිලි කරයි. - කාර්යක්ෂම සන්නිවේදනයේ ස්වරූපය හා අවශ්‍යතාව පැහැදිලි කරයි.	15
	3.2 සන්නිවේදනය පිළිබඳ මූලික ආකෘති කිහිපයක් ඇසුරින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය විග්‍රහ කරයි.	3.2 මූලික සන්නිවේදන ආකෘති - ආකෘති පිළිබඳ සංකල්පය - ආකෘතිවල උපයෝගිතාව හා වැදගත්කම - සන්නිවේදන ආකෘති හඳුනා ගැනීම - මූලික සන්නිවේදන ආකෘති (ලැස්වෙල්, ග්‍රාම්-ඔස්ගුඩ්, බර්ලෝ, ගර්බනර්)	- ආකෘති පිළිබඳ සංකල්පය විග්‍රහ කරයි. - ආකෘතිවල උපයෝගිතාව හා වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි. - සන්නිවේදන ආකෘති යනු මොනවා දැයි විස්තර කරයි. - මූලික සන්නිවේදන ආකෘති පැහැදිලි කරයි.	10

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
	3.3 සන්නිවේදන ස්වරූප හා මූලික ප්‍රවර්ග සංසන්දනාත්මක ව විග්‍රහ කරයි.	3.3 සන්නිවේදන ස්වරූප හා මූලික ප්‍රභේද - නිර්වාචක සන්නිවේදනය - මූලික ප්‍රභේද: අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය හා පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය - සමූහ හා මහජන සන්නිවේදනය - ජනසන්නිවේදනය	- සන්නිවේදන ස්වරූප හා මූලික ප්‍රභේද හඳුන්වා දෙයි. - නිර්වාචක සන්නිවේදනය යනු කුමක් දැයි විස්තර කරයි. - අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය හා පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනයේ ලක්ෂණ හඳුන්වා දෙයි. - සමූහ හා මහජන සන්නිවේදනය සංසන්දනාත්මක ව විග්‍රහ කරයි. - ජනසන්නිවේදනයේ වැදගත්කම, විශේෂත්වය සෙසු සන්නිවේදන ප්‍රභේද සමඟ වෙනස් වන ආකාරය හඳුන්වයි.	15
	3.4 ජනසන්නිවේදනයේ ව්‍යාප්තිය ජනමාධ්‍ය බව හඳුනාගෙන මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍යයේ ඓතිහාසික විකාශය පිළිබඳ අවබෝධය ලබයි.	3.4 ජනසන්නිවේදනය හා ජනමාධ්‍ය භාවිතය - ජනමාධ්‍ය හඳුනා ගැනීම - ජනමාධ්‍ය ප්‍රවර්ග හා ස්වලක්ෂණ - ජනමාධ්‍ය හා සමාජීය බලපෑම - ජනමාධ්‍ය හා ග්‍රහකත්වය	- ජනමාධ්‍ය යනු කුමක් දැයි හඳුන්වයි. - මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍යයේ ඓතිහාසික විකාශය පිළිබඳ විස්තරාත්මක ව තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි. - ජනමාධ්‍ය මගින් සිදු වන ප්‍රධාන සමාජීය බලපෑම පෙන්වා දෙයි. - ජනමාධ්‍ය හා ග්‍රහකත්වයේ අන්තර් සබඳතාව පැහැදිලි කරයි. - විවිධ ග්‍රහක ස්වරූප සහ එහි වැදගත්කම විස්තර කරයි.	12
				(52)

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
4.0 මානව සංස්කෘතියේ විශිෂ්ටතම නිර්මාණය සහ සංස්කෘතිය ප්‍රකාශ කිරීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍ය භාෂාව ලෙස හඳුනාගෙන එය සන්නිවේදනය සඳහා ඉවහල් වන ආකාරය පිළිබඳ පෘථුල අවබෝධයක් ලබයි.	4.1 සංස්කෘතිය, භාෂාව හා සන්නිවේදනය අතර පවතින සම්බන්ධතාව සහ භාෂාවේ ස්වලක්ෂණ විග්‍රහ කරයි.	4.0 භාෂාව, සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව 4.1 මානව සන්නිවේදනය හා භාෂාව 1. සංස්කෘතිය, භාෂාව හා සන්නිවේදනය 2. භාෂාව හා එහි ස්වලක්ෂණ අධ්‍යයනය 3. භාෂාත්මක කාර්ය විශ්ලේෂණය 4. භාෂා ව්‍යවහාරය හා සමකාලීන ප්‍රවණතා	1. සංස්කෘතිය, භාෂාව සහ සන්නිවේදනය අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව හඳුන්වයි. 2. මානව භාෂාවේ අන්‍යෝන්‍යතාව ප්‍රකට කරන ලක්ෂණ පැහැදිලි කරයි. 3. භාෂාත්මක කාර්ය විශ්ලේෂණය කරයි. 4. භාෂා ව්‍යවහාරය හා සමකාලීන ප්‍රවණතා පිළිබඳ ව නිදසුන් ඇසුරින් විස්තර කරයි.	10
	4.2 ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය භාෂාවේ විශේෂතා සහ මූලික හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය තුළ භාෂා භාවිතය හඳුනා ගනිමින් එය ඵලදායී ලෙස භාවිත කිරීමේ හැකියාව ප්‍රදර්ශනය කරයි.	4.2 ජනමාධ්‍ය හා භාෂාව 1. ජනමාධ්‍යමූලික භාෂාව 2. විද්‍යාපනාත්මක භාෂාව හා නිර්මාණාත්මක භාෂාව 3. මූලික හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාෂා භාවිතය 4. මාධ්‍ය භාෂාව: ඵලදායීතාව හා ප්‍රතිමාන	1. ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය භාෂාවෙහිලා ඇති විශේෂතා හඳුන්වයි. 2. විද්‍යාපනාත්මක භාෂාව හා නිර්මාණාත්මක භාෂාවේ විවිධත්වය, ලක්ෂණ සංසන්දනාත්මක ව දක්වයි. 3. මූලික හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාෂා භාවිත වන ආකාර ගවේෂණය කරයි. 4. මාධ්‍ය භාෂාව ඵලදායී ලෙස භාවිත කළ යුතු ආකාරය විස්තර කරයි.	15

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
	4.3 සාක්ෂරතාව හා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව සාංකල්පික ව හඳුනාගෙන එහි කාලීන අවශ්‍යතාව, අදාළත්වය සහ බලපෑම විග්‍රහ කරයි.	4.3 භාෂාව, සාක්ෂරතාව හා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව - සාක්ෂරතාව හා භාෂාව - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව හඳුනා ගැනීම - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව: අවශ්‍යතාව හා අදාළත්වය - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව: බලපෑම්, සාධක හා භාෂාත්මක ශක්‍යතා	- සාක්ෂරතාව හා භාෂාව සාංකල්පික ව හඳුන්වයි. - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව යනු කුමක් දැයි අර්ථ නිරූපණය කරයි. - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවෙහි කාලීන වැදගත්කම සහ එහි අදාළතාව පැහැදිලි කරයි. - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවෙහි භාෂාත්මක ශක්‍යතාව සහ බලපෑම් නම් කරයි.	12
	4.4 මාධ්‍ය සාක්ෂරතා මූලිකාංග, වැදගත්කම, තොරතුරු සන්නිවේදනය පිළිබඳ විග්‍රහ කරයි.	4.4 මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනය - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව පිළිබඳ මූලිකාංග - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව හා විශ්ලේෂණ සන්නිවේදනය - මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනය: ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය ප්‍රවේශ - සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණය හා විශ්ලේෂණය	- මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව පිළිබඳ මූලිකාංග හඳුන්වයි. - විශ්ලේෂණ සන්නිවේදනය සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව වැදගත් වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි. - මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව හා විශ්ලේෂණ සන්නිවේදනයේ සම්බන්ධතාව විග්‍රහ කරයි. - මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනයේ ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය ප්‍රවේශ සංසන්දනාත්මක ව පැහැදිලි කරයි. - සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණය හා විශ්ලේෂණය පිළිබඳ ව හඳුන්වා දෙයි.	15
				(52)

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
5.0 සංස්කෘතිය, මහජන මතය හා දේශපාලනය කෙරෙහි ජනමාධ්‍යයේ සම්බන්ධතාව සහ සන්නිවේදන කළමනාකරණය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනය ගැනීමට සන්නිවේදනය උපයෝගී වන ආකාරය හඳුනා ගනී.	5.1 සංස්කෘතික විපර්යාස සඳහා වර්තමානයේ මූලික සාධකයක් ලෙස ජනමාධ්‍ය හඳුන්වයි.	5.0 ජනමාධ්‍ය හා සමාජීය පර්යාලෝක 5.1 ජනමාධ්‍ය හා සංස්කෘතික පරිච්ඡ 1. ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතිය හඳුනා ගැනීම. 2. ජනමාධ්‍ය මූලික සංස්කෘතික විපර්යාසය 3. ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතිය හා පාරිභෝගික සමාජය 4. ආකල්ප, පරමාදර්ශ හා ජීවන විලාස විපර්යාසය	1. ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය සංස්කෘතිය හඳුන්වයි. 2. ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයේ විපර්යාස පැහැදිලි කරයි. 3. ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතිය හා පාරිභෝගික සමාජය අතර සම්බන්ධය විග්‍රහ කරයි. 4. ආකල්ප, පරමාදර්ශ හා ජීවන විලාස විපර්යාසය කෙරෙහි ජනමාධ්‍ය උපයෝගී වී ඇති ආකාරය පැහැදිලි කරයි.	12
	5.2 මහජන මතය, දේශපාලනය හැසිරවීමේ දී ජනමාධ්‍ය ඉවහල් වන ආකාරය ගවේෂණය කරයි.	5.2 මහජන මතය හා දේශපාලනය 1. මහජන මතය හඳුනා ගැනීම. 2. ජනමාධ්‍ය, මහජන මතය හා දේශපාලනය 3. මහජන මතය ගොඩනැගීම හා හැසිරවීම 4. ජනමාධ්‍ය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය	1. මහජන මතය යනු කුමක් දැයි අර්ථ නිරූපණය කරයි. 2. ජනමාධ්‍ය, මහජන මතය හා දේශපාලනය අතර අර්ථසම්පන්න සම්බන්ධතාව හඳුන්වයි. 3. මහජන මතය ගොඩනැගීම හා හැසිරවීම සඳහා ජනමාධ්‍ය උපයෝගී කරගන්නා ආකාරය විස්තර කරයි. 4. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජ පැවැත්ම සඳහා ජනමාධ්‍ය ඉවහල් වන ආකාරය පෙන්වා දෙයි.	12

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	විෂය අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලච්ඡේද
	5.3 සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය සාංකල්පික ව හඳුන්වා ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනයෙහි ලා මාධ්‍ය සංවිධානාත්මක ව යොදා ගන්නා ආකාරය විග්‍රහ කරයි.	5.3 සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය මෙහෙයුම - සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය හඳුනා ගැනීම. - මාධ්‍ය මෙහෙයුම් සැලසුම්කරණය. - දේශපාලන ප්‍රචාරණය හා ප්‍රතිරූප සාධනය (Image Building) - ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ හා සංවිධානාත්මක මාධ්‍ය මෙහෙයුම්	- සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය හඳුන්වා එහි අර්ථය පැහැදිලි කරයි. - මාධ්‍ය මෙහෙයුම් සැලසුම්කරණය පිළිබඳ විස්තර කරයි. - දේශපාලන ප්‍රචාරණය හා ප්‍රතිරූප සාධනය සඳහා ජනමාධ්‍යයේ වැදගත්කම අන්තර්ජාතික නිදසුන් සහිත ව පෙන්වයි. - ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනයෙහි ලා මාධ්‍ය සංවිධානාත්මක ව යොදා ගත යුතු ආකාරය පැහැදිලි කරයි.	15
	5.4 මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදනය, සන්නිවේදන කළමනාකරණයේ කාලීන අවශ්‍යතාව, වැදගත්කම හඳුනා ගනී.	5.4 මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදන කළමනාකරණය - මහජන සම්බන්ධතා: සාංකල්පික හා න්‍යායික පසුබිම - මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදනය - සන්නිවේදන කළමනාකරණය: කාලීන අවශ්‍යතාවක් ලෙස - උපාය මාර්ගික සන්නිවේදනය (Strategic Communication) හා කළමනාකරණය	- මහජන සම්බන්ධතා: සාංකල්පික හා න්‍යායික පසුබිම හඳුන්වයි. - මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදනය අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව පැහැදිලි කරයි. - සන්නිවේදන කළමනාකරණයේ කාලීන අවශ්‍යතාව, වැදගත්කම සහ එය යොදා ගන්නා ආකාරය පැහැදිලි කරයි. - ක්‍රමෝපාය සහිත සන්නිවේදනය කළමනාකරණය අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව පැහැදිලි කරයි.	15 (54)

ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා උපදෙස්

නිපුණතාව 1.0

සන්නිවේදන සංකල්පය, සන්නිවේදනය සමාජයේ පවතින ආකාරය, සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ක්‍රියාවලිය සහ එහි බහුවිධ ප්‍රවේශ හඳුනාගනිමින් සන්නිවේදන විද්‍යාව පිළිබඳ අවබෝධය ලබා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 1.1

සන්නිවේදන විද්‍යා අධ්‍යයනය සඳහා සන්නිවේදන සංකල්පය, අදාළ නිර්වචන පැහැදිලි කොට සත්ත්ව සන්නිවේදනය හා සංසන්දනාත්මක ව මානව සන්නිවේදනයේ අසමාන බව සහ ප්‍රබල බව විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 12**ඉගෙනුම් පල**

1. සන්නිවේදන සංකල්පය ඓතිහාසික ව හා ව්‍යාවහාරික ව වර්ධනය වූ ආකාරය විග්‍රහ කරයි.
2. සන්නිවේදනය පිළිබඳ මූලික නිර්වචන (ලැස්වෙල්, විල්බර් ග්‍රාම්, චාල්ස් කුලී) හඳුන්වයි.
3. සත්ත්ව සන්නිවේදනයේ ස්වලක්ෂණ පෙන්වා දෙයි.
4. මානව සන්නිවේදනයේ අසමාන බව සහ ප්‍රබල බව පැහැදිලි කරයි.

හැඳින්වීම

සන්නිවේදනය වර්තමාන සිංහල ව්‍යවහාරයෙහි ඉතා බහුල ව භාවිත වන පදයකි. සිංහල ස්වභාෂික සමාජය එය භාවිත කරන්නේ ඉංග්‍රීසි භාෂාවට අයත් 'Communication' යන පදය මඟින් සූචිත අර්ථය ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ය. එය පාරිභාෂික පදයකි. 'මනා ලෙස විඥාපනය කිරීම හෙවත් දැනුම් දීම' එහි සරල අර්ථය යි. 'අන්‍යෝන්‍ය විඥාපනය මඟින් දැනුමෙහි කොටස්කරුවන් විම' යන අර්ථය ද එහි ඇත.

සන්නිවේදනය පිළිබඳ සංකල්පයෙහි ඉතිහාසය මානව වර්ගයා සිය හැඟීම් දැනීම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට දැරූ ප්‍රයත්නයෙහි ආරම්භය තෙක් විහිදෙයි. මානව පැවැත්මට වෙසෙසින් අදාළ වන මූලික අවශ්‍යතාවක් ලෙස සන්නිවේදනය එදා සිට අද වන තෙක් වර්ධනය වී තිබේ.

එමෙන් ම සන්නිවේදනය මානව ශිෂ්ටාචාරය හා සංස්කෘතියේ අභිවර්ධනය සමඟ අවියෝජනය ව බැඳීපවතී. මනුෂ්‍යයා ජීවත් වන්නේ තනි තනි ව නොවේ. එබැවින් සාමූහික සහජීවනය ද සමාජ සංවිධානය ද යථායෝග්‍ය ලෙස පවත්වා ගැනීම සන්නිවේදනය මඟින් සිදු වෙයි. ඒ අනුව සන්නිවේදනය පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ව ද වර්ධනය වූ සංකල්පයකි.

මානව ඉතිහාසයේ අත් කවර දාටත් වඩා මිනිසා අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් සම්බන්ධ වී සිටී. ව්‍යාවහාරික අර්ථයෙන් ගත් කල සන්නිවේදනය පිළිබඳ සංකල්පය බහුවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ විහිද පැතිර තිබේ. විඥාපන තාක්ෂණයෙහි ශීඝ්‍ර හා විප්ලවීය වූත්, විස්මයජනක වූත් අභිවර්ධනය වර්තමාන මිනිසාට ඵෙත්වූය ව ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ හැකි අත්දැකීමකි. එබැවින් නවීන ලෝක සමාජයෙහිලා සන්නිවේදනයෙහි සාංකල්පික අර්ථය අතිශය සංකීර්ණ ස්වරූපයක් ගෙන ඇති බව ඉතා පැහැදිලි ය.

සන්නිවේදනය පිළිබඳ සංකල්පය විවරණය කරමින් මේ වන තෙක් බිහි වී ඇති නිර්වචන රාශියකි. එම නිර්වචන විවිධ පර්යාලෝක හා දෘෂ්ටිකෝණ අනුව සැකසී තිබේ. ප්‍රකාශන විලාසය විසින් ද ඒවායෙහි විවිධත්වයක් දැකිය හැකි ය. සන්නිවේදනය පිළිබඳ මෙම නිර්වචන හෙවත් සාංකල්පික විවරණ ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇත්තේ සන්නිවේදන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයෙහි නියුක්ත විද්වත් ශාස්ත්‍රඥයන් විසිනි. ඊට අමතර ව, විවිධ කෝෂ ග්‍රන්ථ මගින් ද සන්නිවේදන සංකල්පය පැහැදිලි කිරීමට ප්‍රයත්න දරා තිබේ.

සන්නිවේදන ශාස්ත්‍රඥයන් විසින් ප්‍රකාශිත නිර්වචන ද කෝෂ ග්‍රන්ථගත නිර්වචන ද සන්නිවේදන සංකල්පය අවබෝධ කරගැනීම සඳහා උපයෝගී කොටගත හැකි ය. සන්නිවේදනය සිදු වන්නේ දෙපාර්ශ්වයක් අතර ය. විශ්‍රාපනය කිරීම හෙවත් දැනුම් දීම මෙන් ම විශ්‍රාපන ප්‍රතිග්‍රහණය හෙවත් ලබාගැනීම ද ඊට අයත් ය. කවර සන්නිවේදන ක්‍රියාවක වුව ද ආන්තික ඵලය වන්නේ දෙපාර්ශ්වය අතර පොදු අවබෝධයක් තහවුරු කිරීම යි.

සන්නිවේදනය සංකල්පයක් මෙන් ම ක්‍රියාවලියක් ද වෙයි. එයින් තොර ව මානව ජීවිතය මෙන් ම සත්ත්ව ජීවිතය ද පවත්වාගෙන යා නොහැකි ය. ඒ, අදහස් හා හැඟීම් ප්‍රකාශනය, හුවමාරුව මානව වර්ගයාට මෙන් ම අවශේෂ සකලවිධ සත්ත්ව වර්ගයාට ද පොදු, මූලික අවශ්‍යතාවක් වන බැවිනි. සත්තු ස්වකීය වර්ගයාට අයත් සතුන් සමඟ තනි ව හෝ සමූහ වශයෙන් හෝ සන්නිවේදනයෙහි යෙදෙති. ඔවුහු එමගින් ජීවිතාරක්ෂාව, ආහාරපාන සපයා ගැනීම, කුඩාවූත් රැකබලා ගැනීම, ලිංගික සංවාසය හා ප්‍රජනනය ඇතුළු කාර්ය මාලාවක් ඉටු කර ගනිති. සත්ත්ව සන්නිවේදනය සතුන්ගේ පැවැත්ම අරමුණු කොට ගැනුණකි. හැඟීම් මුල් කොට ගැනීම හෙවත් භාවාත්මක වීම සත්ත්ව සන්නිවේදනයේ මූලික ලක්ෂණයකි.

සත්ත්ව සන්නිවේදනය සරල ය. සීමිත ය. එය සාපේක්ෂ ව කුඩා ප්‍රදේශයකට සීමා වන අතර එහි විහිදුම ඒ ඒ සතුන්ගේ කාය ශක්තිය මත රඳා පවතී. එමෙන් ම, එම සන්නිවේදන ක්‍රියාවට විස්තර විවරණ දැක්වීමේ හැකියාවක් නැත. ඒවා සත්ත්ව සන්නිවේදනයට අයත් ස්වලක්ෂණ සේ සැලකීමට පුළුවන.

මානව වර්ගයා අවශේෂ සත්ත්ව කොට්ඨාසවලින් වෙනස් වීම ප්‍රකට කරන ප්‍රමුඛ සාධකය ලෙස භාෂාවක් භාවිත කිරීමට ඇති හැකියාව සැලකීමට පුළුවන. භාෂාව මිනිසා විසින් මේ වන තෙක් නිපදවා ගන්නා ලද අද්විතීය වූත්, විශිෂ්ට වූත් නිර්මාණය යි. භාෂාව මගින් ඔහු අත්පත් කරගන්නා ඵල ප්‍රයෝජන අන් කිසිදු නිර්මාණයකින් ලද නොහැකි ය.

මානව සන්නිවේදනය සඳහා යොදා ගැනෙන මානව භාෂාව මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ පැවැත්ම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. එහෙත් භාෂාව මගින් ඉෂ්ට කරගැනෙන කාර්ය සම්භාරය පැවැත්මට පමණක් සීමා නොවේ. පර්යේෂණය, ඥාන ගවේෂණය හා ව්‍යාප්තිය, නිර්මාණකරණය, විචාරය හා සංස්කෘතික සම්ප්‍රේෂණයට ද භාෂාව මූලික වෙයි.

සත්ත්ව සන්නිවේදනය ක්‍රමෝපාය හා සසඳන කල මානව භාෂාව අතිශය පෘථුල ය; සංකීර්ණ ය. එහි අතුල්‍යතාව හා ප්‍රබලතාව හඳුනාගත හැක්කේ ඊට අදාළ ස්වලක්ෂණ අධ්‍යයනයෙනි.

1.1. සන්නිවේදනය හඳුනා ගැනීම

1. සන්නිවේදන සංකල්පය: ඓතිහාසික හා ව්‍යවහාරික අර්ථය

- සන්නිවේදනය යන පදය නිර්මාණය වී ඇති ආකාරය හැඳින්වීම
- මානවයා හැඟීම්, දැනීම් ප්‍රකාශ කිරීම ආරම්භය නිසා වාග් සංකල්පය ආරම්භ වූ බව
- සන්නිවේදනය ඓතිහාසික ව වර්ධනය වූ ක්‍රියාවලියක් බව
- සන්නිවේදනය යන්නෙහි අර්ථය එහි භාවිත ස්වරූපය අනුව ද වෙනස් වන බව
- සන්නිවේදනය පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ව හා සමාජ කේන්ද්‍රීය ව ද වර්ධනය වූ සංකල්පයක් බව

2. සන්නිවේදනය පිළිබඳ මූලික නිර්වචන

- සන්නිවේදනය පිළිබඳ නිර්වචන ගණනාවක් විවිධ විද්වතුන් ඉදිරිපත් කර ඇති බව.
- එම නිර්වචන විවිධ පර්යාලෝක හා දෘෂ්ටිකෝණ අනුව සැකසී ඇති බව.
- මේ අතරින් හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල්, වාල්ස් කුලි, විල්බර් ග්‍රාම් ඇතුළු ප්‍රමුඛ සන්නිවේදන විද්‍යාඥයන්ගේ නිර්වචන හැඳෑරීම යෝග්‍ය වන බව.

කවරෙක්, කුමක්, කුමන මාධ්‍යයකින් කවර ප්‍රතිඵලයක් අපේක්ෂාවෙන් කවරකු හට කියයි ද, එය සන්නිවේදනය නම් වේ.

හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල්

සන්නිවේදනය යනු මානව සබඳතා පැවැත්වීමේ හා වර්ධනය වීමේ මාර්ගය යි. සන්නිවේදනයට මනසේ සියලු ම සංකේතයන් ද, ඒවා අවකාශය තුළින් පතුරුවාලීමේ ක්‍රම ද, කාලයට අනුව ඒවා සංරක්ෂණය කිරීම ද ඇතුළත් වෙයි.

වාල්ස් කුලි

සන්නිවේදනය යනු තොරතුරු ගැබ් වූ සංඥාවක් කරණ කොටගෙන දෙපාර්ශ්වයක් අතර එක හා සමාන මානසික ස්වභාවයක් ඇති කිරීම යි.

විල්බර් ග්‍රාම්

3. සත්ත්ව සන්නිවේදනය හා එහි ස්වලක්ෂණ

- මානවයා මෙන් ම සත්ත්වයා ද සන්නිවේදනය සිදු කරන බව.
- සතුන් අතර ද එකිනෙකාට අනන්‍ය සන්නිවේදන ලක්ෂණ හඳුනා ගත හැකි බව.
- සත්ත්ව සන්නිවේදනය සතුන්ගේ පැවැත්ම අරමුණු කොටගෙන සිදු වූවක් බව.
- ආරක්ෂාව, ආහාර, ලිංගිකත්වය, ප්‍රමුඛතාව (නායකත්වය ලබා ගැනීම) යන අවශ්‍යතා මත සත්ත්ව සන්නිවේදනය සිදු වන බව.
- සතුන් විසින් දෘශ්‍ය, ශ්‍රව්‍ය, රසායනික, ස්පර්ශීය හා විද්‍යුත් ආදී සන්නිවේදන විධික්‍රම යොදා ගනු ලබන බව .
- සත්ත්ව සන්නිවේදනයේ අනන්‍ය ලක්ෂණ දක්නට ඇති බව.

- භාව මූලික වීම.
- නිශ්චිත භූමි ප්‍රදේශයකට සීමා වීම
- ශාරීරික ක්‍රියාකාරිත්වය මත ක්‍රියාත්මක වීම
- විස්තර දැක්වීමේ හැකියාවෙන් තොර වීම
- ග්‍රාහක ප්‍රතිචාර එක් වර ම අපේක්ෂා කළ හැකි වීම

4. මානව සන්නිවේදනය: අතුල්‍යතාව හා ප්‍රබලතාව

- මානව සන්නිවේදනයේ අතුල්‍යතාව යනු එහි පවතින අසමානතාව යි.
 - මානව සන්නිවේදනයේ ප්‍රබලතාව රඳා පවතින්නේ සත්ත්වයන්ට නොමැති සුවිශේෂ ශක්තීන් මානවයා සතු වීම නිසා බව
 - මානවයා අවශේෂ සත්ත්ව කොට්ඨාසවලින් වෙනස් වන ප්‍රමුඛ සාධකය මානව භාෂාව බව
 - පරිකල්පනය, තොරතුරු ගබඩා කර ගැනීම.
 - සංවේදන හැකියාව, සංජානන හැකියාව
 - ප්‍රත්‍යක්ෂණ හැකියාව
- ආදිය නිසා මානව සන්නිවේදනය අසමාන වන බව

නිපුණතාව 1.0

සන්නිවේදන සංකල්පය, සන්නිවේදනය සමාජයේ පවතින ආකාරය, සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ක්‍රියාවලිය සහ එහි බහුවිධ ප්‍රවේශ හඳුනාගනිමින් සන්නිවේදන විද්‍යාව පිළිබඳ අවබෝධය ලබා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 1.2

ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ උපයෝගී කොටගෙන පුද්ගලයා හා සමාජය අතර සම්බන්ධතාව අවබෝධ කර ගනියි. මානව පරිණාමයට සමගාමී ව සන්නිවේදනය වර්ධනය වූ ආකාරය ද, නූතන සමාජය තුළ සන්නිවේදනයේ අවශ්‍යතාව හා ප්‍රබලතාව ද වටහා ගනියි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10

ඉගෙනුම් පල

1. ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ විමර්ශනය කරයි.
2. මානව පරිණාමය නමැති ක්‍රියාවලියෙහිලා සන්නිවේදනය ඊට සමගාමී ව වර්ධනය වූ ආකාරය සාකච්ඡා කරයි.
3. සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලියේ දී සන්නිවේදනයේ වැදගත්කම සොයා බලයි.
4. නූතන සමාජයෙහිලා සන්නිවේදනයේ ප්‍රබලතාව විග්‍රහ කරයි.
5. නූතන සමාජයෙහිලා සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමක් ලෙස ව්‍යාප්ත වී ඇති ආකාරය විශ්ලේෂණය කරයි.

හැඳින්වීම

සමාජයක් යනු පුද්ගල සහ පුද්ගල කණ්ඩායම්වල එකතුවකි. එනම් අන්‍යෝන්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය මගින් සාමූහික ව බැඳුණු සංවිධිත වර්ග රටාවන් සහ පාලනයක් සහිත පුද්ගල සමූහයක එකතුවකි. සන්නිවේදනය මත මෙවන් සමාජවල සම්බන්ධතා රඳා පවතී. සමාජ සංවර්ධනය උදෙසා ද මානව සංවර්ධනය උදෙසා ද සන්නිවේදනයේ ප්‍රභවය හා විකාශය විවිධාකාරයෙන් බලපා තිබේ.

මානවයා සන්නිවේදන සත්ත්වයකු බැවින් ඔහුගේ සමාජ ජීවිතය ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම්වලින් බැඳී පවතී. ජීව විද්‍යාත්මක යන්නෙන් මෙහි දී අදහස් කෙරෙන්නේ මිනිසාගේ ඉන්ද්‍රිය ගෝචර සන්නිවේදන රටා හා ක්‍රියාකාරකම් ය. ඉන්ද්‍රිය ගෝචර සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම් ලෙස සැලකෙන්නේ උත්තේජන-ප්‍රතිචාර, කුකුහලය ලිංගික වර්ග, සහවේදනය ආදිය යි. මෙම ජීව විද්‍යාත්මක ඉන්ද්‍රිය සන්නිවේදන ශක්තීන් අනුව සමාජ සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම් ද වෙනස් වේ. මානව සමාජය ගොඩනැගීමට මිනිසාට ම සුවිශේෂ සන්නිවේදන ගුණාංග බලපා ඇති බව පැහැදිලි කරුණකි.

සන්නිවේදනය හා සමාජය විෂයයෙහි මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ යන්නෙන් අදහස් වන්නේ මිනිසා ඓතිහාසික ව ශිෂ්ටාචාරගත වීම හා ඒ මත ගොඩනැගුණු සමාජ සැකැස්ම යි.

සමාජ සැකැස්මෙහිලා මූලික මානව අවශ්‍යතා ඉටුකරගැනීම සඳහා වන සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය මෙහි දී අවධානයට යොමු කරනු ලැබේ. මානව අවශ්‍යතා ලෙස ඇදහිලි හා විශ්වාස අධ්‍යයනය පවත්වාගෙන යාමට ඇති කැමැත්ත, භාෂාව භාවිත කිරීම, ශිෂ්ටාචාර ගත වීමට ඇති කැමැත්ත ආදිය දැක්විය හැකි ය.

මානව සමාජයේ පරිණාමයත් සන්නිවේදනයේ වර්ධනයත් අතර ඇත්තේ අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවකි.

මානව පරිණාමය තුළ පරිසරය සමඟ වෙසෙමින් මනුෂ්‍යයා උකහා ගත් කායික මානසික අත්දැකීම් මානව විඥානය පුළුල් කිරීමටත්, සිතිවිලි අවදි කිරීමටත්, හේතු විය. අවශේෂ සත්ත්ව කොට්ඨාසවලට පොදු වූ ආරක්ෂාව, ආහාර, වර්ගයා බෝ කිරීම ආදි මූලික අවශ්‍යතා ඉක්ම වූ පුළුල් අවශ්‍යතා සමුදායයක් මානවයා සතු වේ. සමාජීය පරිසරය තේරුම් කර ගැනීමට, තමා ලැබූ අත්දැකීම් බෙදාහදා ගැනීමට, විවිධාකාර හැඟීම් ප්‍රකාශ කර ගැනීමට, තම ජීවන අපේක්ෂාවන් පුළුල් කර ගැනීමට, වඩා සුවපහසු දිවියක් ගත කිරීමට මානවයාට තිබුණේ අනෙක් සතුන්ට නොමැති වුවමනාවකි. මේ නිසා තම අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමේ දී විවිධ වූ පාරිසරික හඬ රටා අනුකරණය කිරීම, සිතුවම් කිරීම ආදිය මගින් යම් යම් අත්දැකීම් චිත්‍රණය කිරීම වැනි නිර්මාණාත්මක ප්‍රකාශන රටා ගොඩනංවාගෙන වඩා පුළුල් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියකට යොමු විය. මෙම සන්නිවේදන ක්‍රියාදාමයේ නිර්මාණශීලී බව, නිරවුල් බව ආදිය අන්තර් පුද්ගල වශයෙන් පුද්ගල සම්බන්ධතා තහවුරු කිරීමට ඉවහල් විය. මානවයාගේ බුද්ධි වර්ධනයට සමගාමී ව තම සමූහය සමඟ වඩා හොඳින් අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමට, හැඟීම් ප්‍රකාශ කර ගැනීමට තම සන්නිවේදන ශක්‍යතා ගොඩනංවා ගැනීමට ඔහුට හැකියාව ලැබිණි.

මූලික වශයෙන් අතීත මිනිසා සන්නිවේදනය පිණිස භාවිත කරන්නේ කායික උපක්‍රම ය. ඉන් කළ හැකි වූයේ සීමා සහිත සන්නිවේදනයකි. පසු කාලීන ව ගින්දර, දූම හා ශබ්ද ආදි සංඥාමය නිර්වාචික උපක්‍රම හඳුනා ගැනීමෙන් කාලය හා දුර ජය ගැනීමේ උපාය මාර්ග වැඩි දියුණු විය.

සමාජයක සාමාජිකයකු ලෙස අනුගත වීමට සන්නිවේදනය ප්‍රබල ලෙස බලපාන සාධකයකි. මානවයා සමාජයට උචිත ලෙස අනුගත වීමේ ක්‍රියාවලිය සමාජානුයෝජනය ලෙස හඳුන්වයි. පුද්ගලයකුගේ සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලිය සඳහා පවුල, පාසල, ආගමික මධ්‍යස්ථාන, ජනමාධ්‍ය ප්‍රබල දායකත්වයක් සපයයි. පුද්ගලයකු සමාජානුයෝජනය වීමේ දී වර්ධනය කරගන්නා හැසිරීම් රටා වර්ග දෙකක් පවතී.

1. පුද්ගලයාගේ අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කරන හැසිරීම.
2. පුද්ගලයා අයත් වන සමාජය විසින් යහපත් යැයි සම්මත හැසිරීම.

එහි දී පුද්ගලයකු සමාජානුයෝජනය වන ක්‍රම තුනක් පවතී.

1. අනුකරණය
2. භූමිකා නිරූපණය
3. තදාත්මීකරණය

වශයෙනි.

සන්නිවේදනයේ අවශ්‍යතාව මානවයාගේ පැවැත්ම කෙරෙහි බලපාන සාධකයකි. මානවයාගේ මූලික අවශ්‍යතාවක් වශයෙන් සන්නිවේදනය හැඳින්විය හැකි ය.

සන්නිවේදන තාක්ෂණය දියුණු වීම නිසා අද්‍යතන සමාජය කෙරෙහි එහි බලපෑම තීව්‍ර වී ඇත. තාක්ෂණික මාධ්‍ය සමස්ත සමාජය මෙහෙයවනු ලබන බලවේගයක් බවට පත් ව ඇත. පුද්ගල සමාජානුයෝජනය කෙරෙහි ප්‍රබල සමාජානුයෝගී කාරකයක් ලෙස මාධ්‍යයේ මැදිහත් වීම සැලකිය යුතු මට්ටමක පවතී.

1.2 සන්නිවේදනය හා සමාජය

1. පුද්ගලයා හා සමාජය: ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ

- මානවයා සමාජීය සත්ත්වයෙකි. එහෙයින් ඔහු සාමූහික ව කටයුතු කිරීමට කැමැත්තක් දක්වන බව
- මානවයා හා සමාජය අතර ඇති සම්බන්ධය ජීව විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයන් ඔස්සේ අධ්‍යයනය කළ හැකි බව
- ජීව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයේ දී විග්‍රහ වන්නේ ජීව විද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා මත මානවයා සමාජගත වූ බව.

- සාමූහික ළැදියාව	- ලිංගික වර්ගය
- සංජානනය	- කුතුහලය
- සහවේදනය	- උත්තේජන ප්‍රතිචාර
- ඉන්ද්‍රියබද්ධ ශක්‍යතා	

- මානව විද්‍යා ප්‍රවේශයේ දී විග්‍රහ වන්නේ මානව විද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා මත මානවයා සමාජ ගත වූ බව

- ඇදහිලි හා විශ්වාස පවත්වාගෙන යාමට ඇති කැමැත්ත
- ශිෂ්ටාචාරගත වීමට ඇති කැමැත්ත
- භාෂාව භාවිත කිරීම
- සමාජ විද්‍යාව, වාග් විද්‍යාව, දර්ශනය

ආදී විෂය කරුණු ඔස්සේ මේ පිළිබඳ විග්‍රහ කළ හැකි ය.

2. මානව පරිණාමය හා සන්නිවේදනය

- මානව ශිෂ්ටාචාරයේ පරිණාමයට සමගාමී ව මානව සන්නිවේදනය විකාශනය වූ බව
- මුලින් ම මිනිසාත් පරිසරයත් අතර සම්බන්ධයක් ගොඩනැගුණු බව
- දෙවනු ව මිනිසා මිනිසා අතර සම්බන්ධයක් ගොඩනැගුණු බව
- මුල් කාලීන මානවයා කායික ශක්තිය පදනම් කරගෙන සන්නිවේදනයේ යෙදුණු අතර පසු ව ඒ සඳහා විවිධ තාක්ෂණික උපක්‍රම යොදාගත් බව
- මානවයාගේ බුද්ධි වර්ධනයට සමගාමී ව සන්නිවේදන ශක්‍යතා වර්ධනය වූ බව

3. සන්නිවේදනය හා සමාජානුයෝජනය

- පුද්ගලයා සමාජයට අනුගත වීමේ ක්‍රියාවලිය සමායෝජනය ලෙස හැඳින්වේ.
- එසේ සමාජයට අනුගත ව ජීවත් වීමට සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලිය සඳහා පවුල, පාසල, ආගමික මධ්‍යස්ථාන ආදිය බලපායි.
- එමෙන් ම පුද්ගලයකු තුළ පවත්නා පෞරුෂය, ස්වයංභාවය, ආකල්ප ආදිය සමාජානුයෝජනය වීම කෙරෙහි බලපායි.
- පුද්ගලයකු සමාජානුයෝජනය වීමේ දී වර්ධනය කර ගන්නා හැසිරීම් රටා වර්ග දෙකක් දැක්විය හැකි ය.

1. පුද්ගලයාගේ අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කරන හැසිරීම්
2. සමාජය විසින් යහපත් යැයි සම්මත හැසිරීම්

4. සන්නිවේදනයෙහි අවශ්‍යතාව, ප්‍රබලතාව සහ නූතන සමාජය

- මානවයාගේ පැවැත්ම සඳහා සන්නිවේදනය ප්‍රබල අවශ්‍යතාවක් බව
- විවිධ මානව අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට සන්නිවේදනය උපකාරී වන බව
- නූතනයේ දී සමාජය මෙහෙයවන ගාමක බලවේගයක් ලෙස සන්නිවේදන ප්‍රබල වී ඇති බව
- නූතන සමාජය තුළ සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමක් ලෙස ක්‍රියා කරන බව

නිපුණතාව 1.0

සන්නිවේදන සංකල්පය, සන්නිවේදනය සමාජයේ පවතින ආකාරය, සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ක්‍රියාවලිය සහ එහි බහුවිධ ප්‍රවේශ හඳුනාගනිමින් සන්නිවේදන විද්‍යාව පිළිබඳ අවබෝධය ලබා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 1.3

ජනමාධ්‍ය සම්භවය මූලික හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය ඇසුරින් එහි වර්ධනය සිදුවීම සහ සන්නිවේදනයෙහි නවීනත්වය, සංකීර්ණත්වය, විස්තාරය පිළිබඳ අවබෝධය ලබයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10

ඉගෙනුම් පල

1. ජනමාධ්‍ය සම්භවයේ ඓතිහාසික පසුබිම විස්තර කරයි.
2. මූලික මාධ්‍යයේ කාලානුක්‍රමික වර්ධනය පැහැදිලි කරයි.
3. විද්‍යුත් මාධ්‍යයේ කාලානුක්‍රමික වර්ධනය විග්‍රහ කරයි.
4. සන්නිවේදනයෙහි නවීනත්වය, සංකීර්ණත්වය හා විස්තාරය පිළිබඳ ව පැහැදිලි කරයි.

හැඳින්වීම

සන්නිවේදනය මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතාවක් වන අතර මානව අවශ්‍යතා සංකීර්ණ වීම නිසා ඒවා සපුරා ගැනීම සඳහා ප්‍රබල උපකාරකයක් ලෙස ජනමාධ්‍යයේ සම්භවය සිදු වූ බව දැක්විය හැකිය.

ජනමාධ්‍ය සම්භවය පිළිබඳ ව විමසීමේ දී මිනිසා ප්‍රථමයෙන් ම සරල සන්නිවේදන ක්‍රම මගින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කර ඇති බව ද මිනිසාගේ අවශ්‍යතා සංකීර්ණ වීමත් සමඟ මානව සන්නිවේදනයේ පැවති සීමා අතික්‍රමණය කිරීමෙන් ජනමාධ්‍ය සම්භවය සිදු වූ බව පැහැදිලි කළ හැකි ය. මෙය කාර්මික හා තාක්ෂණික යෙදවුම්, උපකරණ භාවිත කරමින් ගොඩනැගුණකි.

ජනමාධ්‍ය සම්භවයේ හැරවුම් ලක්ෂ්‍යය ලෙස ජොහැන්‍නස් ගුටෙන්බර්ග් විසින් මුද්‍රණ යන්ත්‍රය සොයා ගැනීම දැක්විය හැකි ය. මුල් කාලයේ දී ආගමික පොතපත මුද්‍රණය කළ ද පසු කාලීන ව මුද්‍රණ ශිල්පය වාණිජ කටයුතු සඳහා යොදා ගැනිණි. එහි දී මුද්‍රණ තාක්ෂණය ක්‍රමික ව වර්ධනය වීමක් සිදු විය. ඒ මගින් විවිධ ස්වරූපයේ මුද්‍රණ ක්‍රම බිහි විය. ඒ අතර උත්තල මුද්‍රණ ක්‍රමය, සමතල මුද්‍රණය, තිර මුද්‍රණය, සංඛ්‍යාංක මුද්‍රණය ආදී ලෙස දැක්විය හැකි ය. මෙම මුද්‍රණ ශිල්පීය ක්‍රම නිසා මූලික මාධ්‍ය වේගවත්, ආකර්ෂණීය, නිර්මාණශීලී ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත්වීම ආරම්භ විය.

මූලික මාධ්‍යයේ පැවැති සීමා ඉක්මවා විද්‍යුත් මාධ්‍ය සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට එක් විය. මෙය විද්‍යුත් මාධ්‍ය යුගය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. 17 වන ශතවර්ෂය අවසාන වන විට ක්ෂණික

දුරස්ථ සන්නිවේදන ක්‍රම ලෙස භාවිතයේ පැවතුණේ ටෙලිග්‍රෑප් ක්‍රමය හා ටෙලිෆෝනය යි. 1895 දී ගුග්ලියෙල්මෝ මාර්කෝනි, මැක්ස්වෙල්ගේන් හාර්ට්ස්ගේන් පර්යේෂණ එකතු කොට අවකාශ තුළින් තරංග යැවීමට සමත් උපකරණයක් නිර්මාණය කළේ ය. ඔහු එය වයර්ලස් ටෙලිග්‍රෑෆ් ලෙස හැඳින්වී ය. වර්තමානයේ එය ගුවන්විදුලිය ලෙස හැඳින්වේ. මෙම උපකරණය මගින් කටහඬ සම්ප්‍රේෂණය කිරීමට හැකි වීම නිසා නව සන්නිවේදන මාර්ගයක ආරම්භය සටහන් විය.

1905 පමණ වන විට ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථාන ලෝකයේ නොයෙක් රටවල ආරම්භ වන්නට විය.

ස්කොට් ජාතික ඉංජිනේරුවකු වන ජෝන් ලොගී බෙයාර්ඩ් විසින් රූප හා ශබ්ද එකට සම්ප්‍රේෂණය කළ හැකි ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය උපකරණයක් ලෙස රූපවාහිනිය නිර්මාණය කරන ලදී. 1950 න් පසු ව රූපවාහිනිය ශීඝ්‍රයෙන් දියුණු විය. එය අද ලෝකයේ ප්‍රබලතම මාධ්‍යයක් බවට පත් ව ඇත.

ජනමාධ්‍යයේ වර්ධනයක් ලෙස විද්‍යුත් මාධ්‍ය නවීනත්වයට පත්වීමක් සිදු විය. එහි දී සන්නිවේදන අවශ්‍යතා පුළුල් ලෙස සපුරා ගැනීම සඳහා වන්දිකා තාක්ෂණය යොදා ගැනීමට සිදු විය. මෙහි දී නවීන මාධ්‍යයක් ලෙස අන්තර්ජාල තාක්ෂණය සන්නිවේදනය සඳහා භාවිත කිරීමෙන් ලෝකය තුළ විශ්ව මහජන ගම්මාන සංකල්පය ද බිහි විය. මිනිස් අවශ්‍යතා සංකීර්ණ වීම නිසා අන්තර්ජාලය තුළ නව මාධ්‍ය ක්‍රියාවලියක් ඇති විය. එය විශ්වීය සම්බන්ධතා ශක්තිමත් ව ගොඩනැගීමට හේතු වී ඇත.

1.3 සන්නිවේදනය, ජනමාධ්‍ය සම්භවය හා වර්ධනය

1.3 ජනමාධ්‍ය සම්භවය: ඓතිහාසික පසුබිම

- සරල සන්නිවේදන ක්‍රම යොදාගත් ප්‍රාථමික මිනිසාගේ අවශ්‍යතා සංකීර්ණ වීමත් සමඟ නව තාක්ෂණික සන්නිවේදන ක්‍රම බිහි කරවූ බව.
- එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජනමාධ්‍ය බිහි වූ බව.
- නූතන ජන මාධ්‍යයේ දක්නට ලැබෙන ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය හා ලිඛිත ස්වරූපයන් ප්‍රාථමික සමාජ යුගයේ සිට ම පැවත එන බව
- පැවති සන්නිවේදන ක්‍රම අතික්‍රමණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව අනුව ජනමාධ්‍ය බිහි වූ බව
- ජන මාධ්‍යයේ දී සිදු වන්නේ නිශ්චිත ව නොදන්නා විශාල ග්‍රාහක පිරිසකට තාක්ෂණය උපයෝගී කරගෙන තොරතුරු සම්පාදනය කිරීම බව.

2. කාලානුක්‍රමික වර්ධනය හා සන්ධිස්ථාන: මුද්‍රිත මාධ්‍ය

- ගුවන්විදුලි විසින් මුද්‍රණ යන්ත්‍රය නිර්මාණය කිරීම මුද්‍රිත මාධ්‍ය බිහි වීමේ ප්‍රධාන සන්ධිස්ථානය වන බව
- මුද්‍රණ යන්ත්‍රය බිහි වීමට පෙර ද සරල මුද්‍රණ තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිත වූ බව දැක්විය හැකිය.

- මුද්‍රණ යන්ත්‍රය බිහි වීම නිසා තොරතුරු හුවමාරුව හා ව්‍යාප්තිය පුළුල් වූ බව
- මුද්‍රණ යන්ත්‍රය බිහි වීමත් සමඟ විවිධ මුද්‍රිත මාධ්‍ය බිහි වූ බව
(නිදර්ශන ලෙස පොත්, පුවත් පත්, සඟරා, අත්පත්‍රිකා, බැනර් ආදිය)

3. කාලානුක්‍රමික වර්ධනය හා සන්ධිස්ථාන: විද්‍යුත් මාධ්‍ය

- ටෙලිග්‍රෆ් සන්නිවේදන ක්‍රම ආරම්භයත් සමඟ ලෝකයේ විද්‍යුත් සන්නිවේදන ක්‍රම ආරම්භ වූ බව
- දුරකථනය බිහි වීම හඬ දුරස්ථ ව සන්නිවේදනය කිරීමේ ආරම්භය වේ.
- තාක්ෂණික පර්යේෂණ රැසක දායකත්වය යටතේ හඬ සම්ප්‍රේෂණය සඳහා ගුවන් විදුලිය බිහි විය.
- සිනමාව සම්ප්‍රේෂණ තාක්ෂණය සමඟ මුසු වීමෙන් රූපවාහිනිය බිහි විය.
- දුරකථනය, ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය බිහිවීම විද්‍යුත් සන්නිවේදනයේ ක්‍රමික වර්ධනය වන බව

4. සන්නිවේදනයෙහි නවීනත්වය, සංකීර්ණත්වය හා විස්තාරය

- විද්‍යුත් මාධ්‍ය නවීනත්වයට පත් වන්නේ සන්නිවේදන වන්දිකා තාක්ෂණය සොයා ගැනීමෙන් පසු ව යි.
- අන්තර්ජාල තාක්ෂණය බිහි වීම නවීන සන්නිවේදනයේ සුවිශේෂ සිදු වීමක් වේ.
- සන්නිවේදන තාක්ෂණය අංකිත තාක්ෂණය හා සම්බන්ධ වීම සමග සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ දිශානතිය වෙනස් විය.
- අන්තර්ජාලය හා අංකිත තාක්ෂණය මුසුවීමෙන් බිහි වී ඇති මාධ්‍ය නව මාධ්‍ය වේ.
(නිදර්ශන ලෙස වෙබ් අඩවි, බ්ලොග්, විද්‍යුත් තැපෑල, සමාජ ජාල, කෙටි පණිවිඩ ආදිය)

නිපුණතාව 1.0

සන්නිවේදන සංකල්පය, සන්නිවේදනය සමාජයේ පවතින ආකාරය, සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ක්‍රියාවලිය සහ එහි බහුවිධ ප්‍රවේශ හඳුනාගනිමින් සන්නිවේදන විද්‍යාව පිළිබඳ අවබෝධය ලබා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 1.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනයේ පසුබිම, අන්තර් වෛෂයිකත්වය හඳුනාගනිමින් සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස සන්නිවේදනය වර්ධනයට පුරෝගාමී වූ චරිත හා ඔවුන්ගේ කාර්ය සාධනය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 12

ඉගෙනුම් පල

1. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි පසුබිම විග්‍රහ කරයි.
2. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි අන්තර් වෛෂයිකත්වයෙහි වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි.
3. සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි ඇති වැදගත්කම අවධාරණය කරයි.
4. සන්නිවේදන අධ්‍යයන ශික්ෂණයක් ලෙස ස්ථාපනය කිරීම සඳහා පුරෝගාමී වූ චරිත (ලැස්වෙල්, ලැසාස්ෆෙල්ඩ්, ලෙවින්, හවුලන්ඩ්, ග්‍රාම්) ඒ සඳහා දැක්වූ දායකත්වය හඳුන්වා දෙයි.

1.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනය

මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ පැවැත්ම සඳහා සන්නිවේදනය මූලික වූත්, අත්‍යවශ්‍ය වූත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. මනුෂ්‍යයාගේ දෛනික ජීවිතය සමඟ සන්නිවේදනය ඓතිහාසිකව බැඳී පවතී. සන්නිවේදනයේ ඉතිහාසය ද මානව පරිණාමයේ සමාජමය අවධි තෙක් ම ගෙන යා හැකි ය. එහෙත්, සන්නිවේදනය ශික්ෂණයක් හා අධ්‍යයන මාර්ගයක් ලෙස වර්ධනය වීමේ ඉතිහාසය ඒ හා සාපේක්ෂව කුඩා ය. සන්නිවේදනය වෙත ම අධ්‍යයනය කළ හැකි විෂය ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත් වීමේ කථා ප්‍රවාහය ඒ පිළිබඳ විවිධ පර්යේෂණ සිදු වූ විසි වැනි සියවසේ මුල් භාගය තෙක් ගෙන යා හැකි ය. එහෙත් එය විශ්වවිද්‍යාලීය මට්ටමින් ශාස්ත්‍රීය විනයක් සහිතව අධ්‍යයනය කළ හැකි විෂය ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත් වූයේ විසි වැනි සියවසේ මැද භාගයේ පටන් ය. ඒ අනුව සන්නිවේදනය ආයතනයක් ලෙස ස්ථාපිත ව ගත වී ඇති කාලය මේ වන විට දශක අටකට ආසන්න යැයි නිගමනය කිරීමට පුළුවන.

සන්නිවේදනය අද වන විට ඊට උරුම සාංකල්පික න්‍යායික පදනමක් සහිත අනන්‍ය වූ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයකි. එමෙන් ම එය විද්‍යාත්මක ශික්ෂණයකි. ශිෂ්‍ය ලෙස විපරිණාමය වන නවීන සමාජයෙහි අවශ්‍යතා සමඟ සමගාමීව සන්නිවේදනය අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය දිනෙන් දින වර්ධනය වෙයි.

සන්නිවේදනය විසුකත් ක්ෂේත්‍රයක් නොවේ. එය අවශේෂ සමාජ ශාස්ත්‍ර සමග අර්ථසම්පන්න සම්බන්ධතා ඇති අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයකි. එමගින් අන්තර් වෛෂයික පෝෂණයක් සන්නිවේදනයට හිමි වෙයි. සන්නිවේදනය අන්තර් වෛෂයික ශික්ෂණයක් ලෙස සැලකෙන්නේ ද ඒ අරුතිනි. සන්නිවේදන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය ගොඩනැංවීමෙහි ලා උපස්තම්භක වූ මුල් කාලීන අධ්‍යයන හා පර්යේෂණ සිදුවී ඇත්තේ සන්නිවේදනයට පරිබාහිර වූ වෙනත් විෂයවල ය. දේශපාලන විද්‍යාව, මනෝ විද්‍යාව, සමාජ විද්‍යාව, දර්ශනය සාහිත්‍යය අද විවිධ ක්ෂේත්‍රවල සිය පර්යේෂණ සිදු කළ විද්වත් හු සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රයේ ද පුරෝගාමීහු වෙති. සන්නිවේදනය සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස ස්ථාපිත වීම සඳහා ප්‍රතිශ්ඨාධාර වූයේ ද එම විද්වතුන්ගේ ශාස්ත්‍රීය දායකත්වය යි. විල්බර් ශ්‍රාම් සන්නිවේදන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයෙහි පියවර ලෙස සලකනු ලැබේ. එහෙත් ශ්‍රාම් විසින් ම සඳහන් කරනු ලැබ ඇති පරිදි හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල්, පෝල් ලැසාස්ෆෙල්ඩ්, කාර්ට් ලෙවින්, කාල් හවුලන්ඩ් ආදීන්ගේ පර්යේෂණ හා ශාස්ත්‍රීය දායකත්වය සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස ස්ථාපිත කිරීමෙහි ලා මහත් සේ පිටුවහලක් වී තිබේ.

1.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනය

1. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි පසුබිම

- සන්නිවේදනය සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස ආයතනගත ව ස්ථාවර වීම පිළිබඳ ව ඉතිහාසයක් ඇති බව.
- 19 වැනි සියවසේ දී ලෝක පරිමාණයෙන් බලපෑම් කළ හැකි වූ බුද්ධිමතුන් ලෙස සැලකෙන චාල්ස් ඩාවින් (පරිණාමවාදය), සිග්මන්ඩ් ප්‍රොයිඩ් (මනෝ විශ්ලේෂණවාදය) හා කාල්මාක්ස් (මාක්ස්වාදය) ආදීන්ගේ ඉගැන්වීම් සමාජ ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට වෙසෙසින් බලපා ඇති බව.
- සමාජ විද්‍යාව, මනෝ විද්‍යාව, දේශපාලන විද්‍යාව සාහිත්‍ය ඇතුළු වෙනත් ක්ෂේත්‍රවලින් පැමිණි ශාස්ත්‍රඥයන්ගේ පර්යේෂණ සන්නිවේදනය අධ්‍යයනය ශික්ෂණයක් ලෙස ස්ථාපිත වීමට මූලාධාර වූ බව.
- සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ක්ෂේත්‍රය ආරම්භය දශක ගණනාවකට පෙර සිදු ව ඇති බව
- සමාජීය විද්‍යාවක් වශයෙන් මානව සන්නිවේදනය ආරම්භ වූ බව

2. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි අන්තර් වෛෂයිකත්වය

- සන්නිවේදනය හුදෙකලා විසුකත් විෂයයක් නොවන බව
- එය සෛස්‍ර අවශේෂ සමාජ ශාස්ත්‍රවලට අදාළ අධ්‍යාපන හා පර්යේෂණ සන්නිවේදනය හා සම්බන්ධ වන බව හා එකී අධ්‍යයන පර්යේෂණ මගින් ද ක්ෂේත්‍රය පෝෂණය ලබන බව හා එකී සමාජ ශාස්ත්‍ර අධ්‍යයනයෙහි ලා සන්නිවේදනය වැදගත් වන බව.

3. සමාජ ශාස්ත්‍රයක් ලෙස සන්නිවේදනය

- විසි වන සියවසේ දී මැද භාගයේ දී සන්නිවේදනය ශාස්ත්‍රීය පදනමක් සහිතව අධ්‍යයනය කළ හැකි විෂය ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත් වූ බව.
- එය නූතන සමාජ ශාස්ත්‍ර ධාරාවට පිවිසීම සිදුවූයේ කාලීන අවශ්‍යතා පදනම් කොටගෙන බව.
- බහුතරයකගේ අවධානය දිනාගත් සමාජ ශාස්ත්‍රයක් වූ මෙම විෂය ධාරාව ලොව පුරා විශ්වවිද්‍යාලයවල ක්‍රමයෙන් ව්‍යාප්ත වූ බව.
- ඇමෙරිකාව තුළ විශ්වවිද්‍යාලය කේන්ද්‍ර කොටගත් ශාස්ත්‍රීය සම්ප්‍රදාය යුරෝපීය බුද්ධිමතුන් හා ශාස්ත්‍රඥයන් සමඟ වර්ධනය වූ බව.
- සමාජ ශාස්ත්‍ර විෂයක ශාස්ත්‍රීය ප්‍රබෝධය සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ සඳහා මඟ හෙළි කළ බව.
- හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල්, පෝල් ලැසාස්ෆෙල්ඩ්, කාර්ට් ලෙවින්, කාල්හවුලන්ඩ් හා විල්බර් ශ්‍රාම් ප්‍රමුඛ පුරෝගාමීන් ගේ ප්‍රයත්න වෙසෙසින් වැදගත් වන බව.

4. පුරෝගාමී චරිත හා කාර්ය සාධනය

හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල්

- 1902 ඉලිනොයිහි දී උපත ලැබීය.
- 1926 චිකාගෝ විශ්වවිද්‍යාලයෙන් ආචාර්ය උපාධිය ලබා ගත්තේ ය.
- ඔහුගේ ආචාර්ය උපාධි නිබන්ධනය සන්නිවේදන සිද්ධාන්ත අරභයා සිදු වූ පුරෝගාමී පර්යේෂණයක් විය.
- දේශපාලන විද්‍යාඥයකු ලෙස ශාස්ත්‍රීය ප්‍රගුණ කළ ඔහු අන්තර් වෛෂයික සමාජ ශාස්ත්‍රඥයකු විය.
- ප්‍රචාරණය, ජනමතය සකස් වීම, දේශපාලනඥ භූමිකා සහ ජනමාධ්‍යය ලැස්වෙල් වඩාත් සමීප ලෙස අධ්‍යයනය කළ විෂය ක්ෂේත්‍ර විය.
- රොකෆෙලර් සන්නිවේදන සම්මන්ත්‍රණයේ දී ලැස්වෙල් ගේ සන්නිවේදන ආකෘතිය අභිවර්ධනය විය.
- මෙම ආකෘතිය සන්නිවේදනයෙහි බලපෑම හැදෑරීමට මහඟු උපකාරයක් විය.
- සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ක්ෂේත්‍රය විධිමත් විෂය පථයක් බවට පත් කිරීම සඳහා ලැස්වෙල් විශිෂ්ට සේවාවක් සිදු කළ බව.

පෝල් ලැසාස්ෆෙල්ඩ්

- විශේෂයෙන් උපත ලද ලැසාස්ෆෙල්ඩ් සමාජ මනෝ විද්‍යාඥයකු හා ගණිතඥයකු බව
- මොහු බහුවිෂයික ශාස්ත්‍රඥයකු ලෙස ද සැලකිය හැකි යි.
- සන්නිවේදන පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයට ඉතා විශාල බලපෑමක් ඇති කළ විද්වතෙකි.
- ලැසාස්ෆෙල්ඩ් විසින් ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් පිළිබඳ සමාජ සමීක්ෂණ හා අන්තර්ගත අධ්‍යයන පවත්වන ලද බව

- සන්නිවේදන පර්යේෂණ පිළිබඳ පාඨල විෂය ප්‍රදේශයක් හඳුනාගැනීමෙහි ලා ලැසාස්තෙල්ඩ් ගේ පර්යේෂණ ඉවහල් විය.
- ජනමත නායකත්වය පිළිබඳ ක්‍රියාවලියෙහි ජනමාධ්‍ය හා පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය අතර අනුපූරක ක්‍රියාකාරිත්වය ශාස්ත්‍රීය ව විග්‍රහ කිරීම සහ සංවර්ධනයේ දී එම සබඳතා යොදා ගත හැකි ආකාරය විග්‍රහ කළ බව

කාර්ව ලෙවින්

- විසි වන සියවසේ මුල් කාලයේ විසූ වැදගත් මනෝ විද්‍යාඥයෙකි.
- ඔහු සන්නිවේදන අධ්‍යයනය ඉතිහාසයෙහි වැදගත් ශාස්ත්‍රඥයකු ලෙස සැලකුම් ලබන්නේ සමූහ සන්නිවේදනය අරභයා ඔහු කළ අතිශය ප්‍රශස්ත පර්යේෂණ හේතුවෙනි.

කාල් හවුලන්ඩ්

- මොහුගේ ප්‍රමුඛ විෂය ක්ෂේත්‍රය වූයේ මනෝ විද්‍යාව යි.
- කාල් හවුලන්ඩ් සන්නිවේදන අධ්‍යයන ඉතිහාසයෙහිලා විශේෂ වැදගත්කමක් දරයි.
- තනි පුද්ගල ආකල්පය පිළිබඳ ක්ෂුද්‍ර තලයෙහි අධ්‍යයන සම්ප්‍රදායය ඇමරිකාවේ ආරම්භ කරන ලද්දේ හවුලන්ඩ් විසිනි.
- කාල් හවුලන්ඩ්ගේ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය හේතු කොටගෙන පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදන විෂය පථය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු විය.
- සන්නිවේදනයේ බලපෑම හා පෙලඹවීම යන ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධ ව ඔහු අධ්‍යයනය කළේය.

විල්බර් ග්‍රාම්

- සන්නිවේදනය නම් විෂය ක්ෂේත්‍රයේ ආරම්භකයා වේ. සන්නිවේදන විෂය ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් ද ආයතනික වශයෙන් ද යථාර්ථයක් බවට පත් කරනු පිණිස ග්‍රාම් විශාල උත්සාහයක් දැරී ය.
- සන්නිවේදන පර්යේෂණ හා සන්නිවේදන විෂය අධ්‍යයනය පිළිබඳ ග්‍රාම්ගේ දෘෂ්ටිය සන්නිවේදන විෂයයේ දියුණුව කෙරෙහි ප්‍රබල ව බලපෑවේ ය.
- එහෙයින් ඔහු සන්නිවේදන අධ්‍යයනයේ පිතෘවරයා ලෙස සලකනු ලැබේ.

නිපුණතාව 2.0

සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්ය, න්‍යායාත්මක පසුබිම සහ බහුවිධ පර්යාලෝක හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් බව අවබෝධයෙන් යුතු ව එය සිය ජීවිතයෙහි ලා අවස්ථානුකූල ව යොදා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 2.1

සන්නිවේදනයේ උපයෝගීතාව මානව, සමාජීය අවශ්‍යතාවක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය රාජ්‍යය මහජනතාව හා සන්නිවේදනය අතර ඇති සම්බන්ධතාව සහ සන්නිවේදනය මගින් අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා වර්ධනය වන ආකාරය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10

ඉගෙනුම් පල

1. මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් ලෙස සන්නිවේදනයේ උපයෝගීතාව විග්‍රහ කරයි.
2. සමාජීය අවශ්‍යතාවක් ලෙස සන්නිවේදනය යොදා ගන්නා ආකාරය හඳුන්වයි.
3. රාජ්‍ය මහජනතාව හා සන්නිවේදනය අතර ඇති සම්බන්ධතාව සහ එහි අර්ථය පැහැදිලි කරයි.
4. අන්තර්ජාතික සබඳතා පවත්වා ගැනීමට සන්නිවේදනය ඉවහල් වන ආකාරය විස්තර කරයි.

හැඳින්වීම

මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේ මෙවලමක් ලෙස මානව සන්නිවේදනය භාවිත වේ. සන්නිවේදනය පිළිබඳ මානව අවශ්‍යතාව මුල් අවදියේ දී ඉතා සරල විය. මානව පරිණාමයත් සමඟ අනුක්‍රමික ව ඒවා සංකීර්ණත්වය කරා යොමු විය. ඊට සමගාමී ව තාක්ෂණය ද අභිවර්ධනය වූයේ ය.

ආහාර, වාසස්ථාන, ලිංගිකත්වය යන මූලික මානව අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට මුල් යුගයේ දී මානවයා සන්නිවේදනය උපයෝගීකර ගත්තේ ය. පරිණාමයත් සමඟ ම එකී මූලික අවශ්‍යතාවලට අමතර ව හැඟීම් ප්‍රකාශනය සඳහා ද සන්නිවේදනය යොදා ගත්තේ ය. සියලු මානව අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා සන්නිවේදනය උපයෝගී වූ ආකාරය මෙයින් වටහා ගත හැකි වෙයි.

සාමූහික ළැදියාව පොදු මානව අවශ්‍යතාවකි. එය සපුරා ගැනීම සඳහා සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය වේ. සමාජීය හර පද්ධති, සංස්කෘතිය, ආගම, සමාජීය වශයෙන් ස්ථාපනය වූ සංස්ථා පවත්වාගෙන යාම සහ සමාජානුයෝජන කාර්යය ආදිය සඳහා සන්නිවේදනය උපයෝගී වේ. ජනමාධ්‍යයේ බිහි වීම, සමාජීය සබඳතා ශක්තිමත් කිරීම, තහවුරු කිරීම සඳහා මෙන් ම එම සබඳතා බිඳ දැමීමට ද සන්නිවේදනය හේතු වී තිබේ. වර්තමානයේ අප ජීවත් වන්නේ තොරතුරු සමාජයක ය. එහි දී සංකීර්ණ සන්නිවේදන රටාවකට අනුගත වීමට මිනිසාට සිදු ව තිබේ.

සමාජයේ පාලන ඒකකය රාජ්‍යය වේ. රාජ්‍යය බිහි වන්නේ මිනිසා සෑම අතින් ම උසස් තත්ත්වයකට පත් කිරීමේ අරමුණින් ය. රාජ්‍යයේ පැවැත්මට මහජනයා අත්‍යවශ්‍ය වේ. රාජ්‍ය හා මහජනතාව අතර සම්බන්ධතාව ගොඩනැගීම සඳහා ජනමාධ්‍ය උපයෝගී වේ.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක සන්නිවේදන කාර්යය සිදු කිරීම සඳහා ජනමාධ්‍ය අත්‍යවශ්‍ය ය. රාජ්‍යයේ ක්‍රියාකාරීත්වය යථායෝග්‍ය ලෙස පවත්වා ගෙන යාම සඳහා ජනමාධ්‍ය මගින් ප්‍රබල වූත්, සුවිශේෂ වූත් කාර්යභාරයක් ඉටු වෙයි. ජනමාධ්‍ය මගින් රාජ්‍යයේ ක්‍රියාකාරකම් ජනතාව හමුවට ගෙනයාමත් එහි පරදාශ්‍යතාව තහවුරු කිරීමත් සිදු වෙයි.

අතීතයේ සිට ම නොයෙකුත් ක්‍රම මගින් විවිධ ජාතීන් අතර සබඳතා පැවතිණි. දේශාධිපතිය, වෙළඳාම, ආක්‍රමණය ආදිය ඒ සඳහා බොහෝ විට හේතු විය. දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ප්‍රවාහණය හා සන්නිවේදනය පිළිබඳ ව සංවිධාන ව්‍යුහයන් ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වූ අතර අන්තර්ජාතික සබඳතා පුළුල් වීම කෙරෙහි එහි සෘජු දායකත්වය ලැබිණි. ගෝලීයකරණය එහි ප්‍රතිඵලයක් වූ අතර ජාතික හා කලාපීය සබඳතා අන්තර්ජාතික තලය තෙක් ව්‍යාප්ත කිරීමට එය සමත් විය. රාජ්‍යය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන පමණක් නොව පුද්ගලයන් ද අන්තර්ජාතික අන්තර්ජාතික කර්තව්‍ය සමඟ සම්බන්ධ වී කටයුතු කිරීම වර්තමානයෙහි දක්නට ලැබේ.

විශ්‍යාපන මාධ්‍ය මුල් කරගෙන සමාජ සංස්කෘතික අංගයන් ඔස්සේ අන්තර්ජාතික සබඳතා ව්‍යාප්ත වී ඇත. මානව සබඳතාවල පුළුල් ව්‍යාප්තිය මත හා අදහස් ගෝලීය වශයෙන් ව්‍යාප්ත වීම, තාක්ෂණික සන්නිවේදන ක්‍රම ව්‍යාප්තිය, සංස්කෘතික ආධිපත්‍ය අන්තර්ජාතික මූල්‍ය ගනුදෙනු, ජාතීන් අතර සහසම්බන්ධතා වර්ධනය ආදිය අද්‍යයනයේ අන්තර්ජාතික සන්නිවේදනය මුල් කරගෙන සිදුවෙයි.

2.1 සන්නිවේදනයේ උපයෝගීතාව

1. සන්නිවේදනය මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් ලෙස

- සන්නිවේදනය මිනිසාට අවශ්‍ය වන්නේ තම මූලික අවශ්‍යතා වන ආහාර සපයා ගැනීම, ආරක්ෂාව සපයා ගැනීම හා ලිංගික අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා වන බව
- ප්‍රාථමික මානව අවධියේ පැවති සරල මානව අවශ්‍යතා මානව පරිණාමයත් සමඟ ක්‍රමයෙන් සංකීර්ණත්වයට පත් වූ බව
- සංකීර්ණ වූ මානව අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ද සන්නිවේදනය පිටුවහලක් වූ බව
- මානවයාට සමූහයක් ලෙස කටයුතු කිරීම සඳහා ද සන්නිවේදනය ඉවහල් වන බව
- කාලානුරූපී ව වෙනස් වන මානව අවශ්‍යතා සපුරාලීමට සන්නිවේදනය උපයෝගී වන බව

- ජනමාධ්‍ය භාවිතය තුළ තොරතුරු හුවමාරුව පුළුල් වීම.
- අන්තර්ජාලයේ වර්ධනයත් සමඟ බහුවිධ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට හැකි වීම.
(Online shopping, Online banking ආදිය ඇති බව සඳහන් කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ)
- සමාජ සම්බන්ධතා පුළුල් වීම සඳහා සමාජ ජාල හේතු විය.

2. සන්නිවේදනය: සමාජීය අවශ්‍යතාවක් ලෙස

- සන්නිවේදනය පුද්ගල අවශ්‍යතාවක් මෙන් ම සමාජ අවශ්‍යතාවක් වන බව
- සමාජය සංවිධානය කිරීමෙහි ලා සන්නිවේදනය මූලික වන බව
- සමාජයක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා ද සන්නිවේදනය වැදගත් වන බව
- සමාජීය පොදු අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීම සඳහා සන්නිවේදනය උපයෝගී වන බව
- සමාජයේ යහපැවැත්ම සඳහා සන්නිවේදනය යොදා ගත යුතු බව
- දෛනික කටයුතු පහසුව සඳහා සන්නිවේදනය ඉවහල් කර ගත හැකි බව

3. රාජ්‍යය, මහජනතාව හා සන්නිවේදනය

- රාජ්‍යය හා මහජනතාව අතර සම්බන්ධතාව පවත්වා ගැනීමට සන්නිවේදනය ප්‍රයෝජනවත් වන බව
- රාජ්‍ය ව්‍යුහයේ ඉහළ සිට පහළට මෙන් ම පහළ සිට ඉහළට ද තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණය අත්‍යවශ්‍ය බව
- රාජ්‍යේ අදහස්, තීරණ මහජනතාව වෙත රැගෙන යාමට විවිධ සන්නිවේදන ක්‍රම භාවිත කරන බව
- මහජන මතය විවිධ ස්වරූපයෙන් ප්‍රකාශයට පත් වන බව.
 - ජනමාධ්‍ය මගින්
 - සිවිල් සංවිධාන ක්‍රියාකාරිත්වයෙන්
 - උද්ඝෝෂණ/ විරෝධතා
 - දේශපාලන වැඩසටහන්
- බල කේන්ද්‍රීය ආයතනයක් වන රජයේ ක්‍රියාකාරිත්වයට එරෙහි විකල්ප මත ඉදිරිපත් කිරීමට ද අවස්ථාව ඇති බව
- පාලකයන් තමා ට වාසිදායක ලෙස ඒකමාර්ගික ව තොරතුරු සන්නිවේදනය කරන අවස්ථා ද ඇති බව

4. සන්නිවේදනය හා අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා

- සන්නිවේදන සබඳතා පුළුල්වීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගෝලීය සමාජය බිහි වී ඇති බව
- ගෝලීයකරණය මගින් අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා ශක්තිමත් වූ බව
- ජාතික රාජ්‍යයන් බිඳවැටීම හා සංස්කෘතික අන්‍යෝන්‍යතා අභියෝගයට ලක් වන බව
- අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා සංකීර්ණ වීමත් සමඟ ගෝලීය ආණ්ඩුක්‍රමයක් බිහි වූ බව.
- ගෝලීය දේශපාලන මතවාදයේ වාහකයා සන්නිවේදනය වීම හා එහි අධිපතිවාදී ස්වරූපයක් දැකිය හැකි බව.
- ජාතිකත්ව ඉක්මවා යාම නිසා විශ්ව ගම්මාන සංකල්පය ඉදිරිපත් වූ බව. එහි දිගුවක් ලෙස විශ්ව පවුල පිළිබඳ සංකල්පය ද විශ්ව මිනිසා පිළිබඳ සංකල්පය ද ඉදිරිපත් වූ බව
- ගෝලීයකරණය හමුවේ පුරවැසියා මුළු මහත් ලෝකය සමඟ සබඳතා පවත්වමින් ගෝලීය සංස්කෘතික පරිමිති අනුව යමින් තම ජීවන රටාව හැඩගස්වා ගන්නා බව
- පුද්ගල අවශ්‍යතා ද ගෝලීය මට්ටමින් ව්‍යාප්ත වී ඇති බව

නිපුණතාව 2.0

සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන්, න්‍යායාත්මක පසුබිම සහ බහුවිධ පර්යාලෝක හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් බව අවබෝධයෙන් යුතු ව එය සිය ජීවිතයෙහිලා තුළ අවස්ථානුකූල ව යොදා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 2.2 සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන් හඳුනාගෙන නූතන ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා එය ඵලදායී ලෙස යොදාගත හැකි ආකාරය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10

ඉගෙනුම් පල

1. සන්නිවේදනයෙහි මූලික අභිමතාර්ථ පැහැදිලි කරයි.
2. සන්නිවේදන කාර්ය හඳුන්වා දෙයි.
3. සන්නිවේදන කාර්ය ඉටු කර ගැනීම සඳහා ජනමාධ්‍ය උපයෝගී වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි.
4. සමාජයේ යථා පැවැත්ම සඳහා සන්නිවේදන කාර්ය ඉවහල් වන ආකාරය විශ්ලේෂණය කරයි.

හැඳින්වීම

මානවයා සන්නිවේදන සත්ත්වයෙකි. විවිධ අරමුණු ඉටු කරගනු වස් බහු සන්නිවේදනයේ යෙදේ. සන්නිවේදනයේ මූලික අභිමතාර්ථය තොරතුරු සම්පාදනය යි. ජන සමාජයේ වෙසෙන මිනිසුන්ට එකිනෙකා සමඟ හෝ කණ්ඩායම් සමඟ හෝ සම්බන්ධතා ගොඩනංවා ගැනීමටත් ඔවුනොවුන් අතර සාමූහිකත්වය, සුහදතාව ආදිය වර්ධනය කිරීමටත්, පවත්වාගෙන යාමටත් සන්නිවේදනය අවස්ථාවන් සලසයි. මෙය සන්නිවේදන කාර්යයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

සන්නිවේදනයේ කාර්යයන් හෙවත් අරමුණු ගොඩනැගෙන්නේ ඉහත මූලික අභිමතාර්ථය පදනම් කර ගනිමිනි. ඒ අනුව හඳුනාගත හැකි මූලික කාර්ය හතරකි. එනම්,

- තොරතුරු සම්පාදනය
 - දැනුම, අධ්‍යාපනය ලබා දීම
 - විනෝදාස්වාදය සම්පාදනය/ විශ්‍රාන්තිය
 - පෙලඹවීම
- යන කාරණ වේ.

මෙයට අමතර ව සන්නිවේදන කාර්යයන් පුළුල් අර්ථයෙන් විග්‍රහ කිරීමේ දී,

- සමාජානුයෝජනය
- සංවාද හා සාකච්ඡා
- සමාජ ඒකාබද්ධතාව ඇති කිරීම
- සංස්කෘතික ප්‍රගමනය හා හුවමාරුව
- පරිසරය පිළිබඳ සුපරීක්ෂණය
- සමාජ උරුමය නව පරම්පරාවට පවරා දීම

ආදිය ද සන්නිවේදනයේ කාර්යයන් ලෙස දැක්වීමට හැකි වේ.

නූතනයේ සන්නිවේදනයේ කාර්ය සංකීර්ණ වීම කෙරෙහි බලපා ඇත්තේ ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පුළුල් වීම යි. වර්තමාන සන්නිවේදනය හුදෙක් තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීම දැනුම හෝ විනෝදාස්වාද හෝ සම්පාදනය ආදී කාර්යවල ක්‍රියාකාරීත්වයෙන් ඔබ්බට ගොස් තිබේ.

එය ජනමතය ගොඩනැංවීම, සමාජ ඒකාබද්ධතාව ඇති කිරීම, නවීකරණය කිරීම, ගෝලීය නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීම ආදී වෙනත් බොහෝ සංකීර්ණ කාර්යයන් ඉටු කරගැනීම සඳහා මැදිහත් වී තිබේ. මේ සඳහා රූපවාහිනිය, ගුවන්විදුලිය, පුවත්පත මෙන් ම නව මාධ්‍යයන් ද ප්‍රබල ලෙස දායක වී ඇත. වර්තමානයේ නව මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය නූතන ජනමාධ්‍ය අතික්‍රමණය කරමින් සන්නිවේදන කාර්යයේ වපසරිය වඩාත් පුළුල් කරමින් සිටියි.

මේ නිසා සමාජ සංවිධානයේ ස්වභාවය වේගයෙන් වෙනස් වෙමින් තිබේ. එහි දී පුද්ගලයන් විසින් ඉටු කරන ලද කාර්යයන් මුදුන්පත් කර ගැනීමට මෙම නවීන ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍ර කොටගත් විවිධ සමාජ ආයතන බිහි වී තිබේ. මේවා සාම්ප්‍රදායික සමාජ සංවිධානවල කාර්ය ඉක්මවා යමින් ඒ කාර්යය ඉතා සැලසුම් සහගත ව සිදු කිරීමට සමත් වී ඇත. එසේ ම එම සමාජ සංවිධානයන්හි අරමුණු, මෙන් ම සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන හෝ සංස්කෘතික වුවමනාවන් ඉටු කිරීමට උපක්‍රමශීලී ආකාරයෙන් කටයුතු කරන ස්වභාවයන් හඳුනා ගැනීමට පවා අසීරු තත්ත්වයක පවතී. මෙම සමාජ සංවිධාන දේශීය ව ද අන්තර්ජාතික ව ද ක්‍රියාත්මක වන අතර යම් අවස්ථාවන්හි රටක ජනතාවට හිතකර මෙන් ම අහිතකර තත්ත්වයන් ද ඇති කරයි.

2.2 සන්නිවේදන කාර්ය

1. සන්නිවේදනයෙහි අභිමතාර්ථ

- සන්නිවේදනයෙහි මූලික අභිමතාර්ථය තොරතුරු සම්පාදනය යි.
- සාමූහිකත්වය, සුහදතාව වර්ධනය කරගැනීම මෙන් ම ඔවුනොවුන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවන් ගොඩනගාගැනීම හා පවත්වා ගැනීම මෙහි දී සිදුවේ.

2. සන්නිවේදන කාර්ය හඳුනා ගැනීම

- මානවයාගේ පැවැත්ම සඳහා සන්නිවේදනය විශිෂ්ට කාර්යභාරයක් ඉටු කරන බව
- තොරතුරු හා අදහස් හුවමාරු කිරීම පමණක් සන්නිවේදන කාර්යයක් නොවන අතර විවිධ අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා සන්නිවේදනය යොදා ගන්නා බව
- සන්නිවේදනයේ කාර්යයන් පිළිබඳ ව හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල්, මැක්ස්වෙල් යන විද්වතුන් සහ යුනෙස්කෝ මැග්බ්‍රයිඩ් වාර්තාව මගින් ද කරුණු ඉදිරිපත් කොට ඇති බව
 - තොරතුරු සම්පාදනය
 - සමාජානුයෝජනය
 - අධ්‍යාපනය
 - විනෝදාස්වාද සම්පාදනය
 - පෙලඹවීම
 - සංස්කෘතිකකරණය
 - සමාජ සංවිධානය කාර්යය
 - සංවාද හා සාකච්ඡා
- තොරතුරු සම්පාදනය මිනිසාට තමතමන්ගේ පැවැත්ම සඳහා වැදගත් වන බව
- පුද්ගලයාගේ හා සමාජයේ යහපැවැත්ම සඳහා අධ්‍යාපනය ලබා දීම සන්නිවේදනයේ ඉතා වැදගත් කාර්යයක් වන බව
- විනෝදාස්වාද සම්පාදනය, මානවයාගේ මානසික ඒකාග්‍රතාව පවත්වාගෙන යෑම සඳහා සන්නිවේදනය ප්‍රධාන කාර්යයක් ඉටු කරන බව
- සමාජයේ හා ජනයාගේ විවිධ අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා පෙලඹවීම සන්නිවේදනයේ කාර්යයක් බව
- සංස්කෘතිය පවත්වාගෙන යෑමත් එය ඊළඟ පරම්පරාවට හුවමාරු කිරීමත් සන්නිවේදනයේ කාර්යයක් බව
- විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා සමාජය සංවිධානය කිරීමත් සන්නිවේදනයේ කාර්යයක් බව

3. සන්නිවේදන කාර්ය හා නූතන ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය

- සන්නිවේදනයේ කාර්යයන් වඩාත් ඵලදායී ව ඉටු කර ගැනීම සඳහා ජනමාධ්‍ය භාවිත කළ හැකි බව
- ජනමාධ්‍ය මගින් සන්නිවේදන කාර්යයන් වඩාත් සංවිධානාත්මක ව ඉටු කළ හැකි බව
- සන්නිවේදන කාර්යයෙහි ජනමාධ්‍ය මගින් තොරතුරු ගලා යෑමේ දී ග්‍රාහකයාට දැඩි බලපෑම් කළ හැකි බව
- සන්නිවේදන කාර්යයෙහිලා සඳහා ජනමාධ්‍ය ප්‍රබල ව යොදා ගත හැකි නිසා බොහෝ ක්ෂේත්‍ර සඳහා ජනමාධ්‍ය යොදා ගත හැකි බව
- සන්නිවේදන කාර්යයෙහිලා ජනමාධ්‍ය යොදා ගැනීමේ දී බොහෝ විට එය වාණිජමය ස්වරූපයක් ගන්නා බව
- වර්තමානයේ දී ජනමාධ්‍ය සන්නිවේදන කාර්යය වාණිජමය කර්මාන්තයක් ලෙස ක්‍රියා කරන බව

4. සන්නිවේදන කාර්ය හා සමාජ සංවිධානය

- සන්නිවේදනයේ කාර්යය මගින් ඉටු වන සමාජ බලපෑම එක් එක් සමාජ සංවිධානයන්ට අදාළ ව විශ්ලේෂණය කළ හැකි බව
- සන්නිවේදනයේ කාර්යයන් මගින් සමාජය නියාමනය කිරීමේ හැකියාවක් පවතින බව
- වග කිවයුතු ලෙස සන්නිවේදනයේ කාර්ය ඉටු කිරීම මගින් සමාජයේ යහපැවැත්ම ඇති කළ හැකි බව
- ඇතැම් විට විවිධ අරමුණුවලින් යුතු ව සන්නිවේදන කාර්යයන් අවහා විනයට ලක් කරන බව

නිපුණතාව 2.0

සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන්, න්‍යායාත්මක පසුබිම සහ බහුවිධ පර්යාලෝක හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය මූලික මාතව අවශ්‍යතාවක් බව අවබෝධයෙන් යුතු ව එය සිය ජීවිතයෙහිලා අවස්ථානුකූල ව යොදා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 2.3 සන්නිවේදනයේ න්‍යාය ගොඩ නැගීම අභිවර්ධනය විශ්ලේෂණය කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10

ඉගෙනුම් පල

1. න්‍යාය හා න්‍යාය ගොඩනැගීම පිළිබඳ සාංකල්පික පදනම පැහැදිලි කරයි.
2. සන්නිවේදන න්‍යායවල ඇති විශේෂත්වය පැහැදිලි කරයි.
3. සන්නිවේදනයේ මුල් කාලීන න්‍යායයන් නිදසුන් සහිත ව පෙන්වා දෙයි.
4. සන්නිවේදනයේ න්‍යායාත්මක අභිවර්ධනය සිදු වූ ආකාරය විශ්ලේෂණය කරයි.

හැඳින්වීම

න්‍යායයක් මගින් යම් ක්‍රියාවලියක් හෝ සිදුවීමක් හෝ ස්වභාවය පිළිබඳ යථාර්ථය පරාවර්තනය කර ගනී. න්‍යායය යනු ක්‍රියාවලියක් පිළිබඳ සාංකල්පික ගොඩනැගුමකි. එමෙන් ම නිශ්චිත වූවකි. එය යථාර්ථය ප්‍රශ්න කරමින් කරුණු අනාවරණය කරයි. සන්නිවේදන න්‍යායය මඟින් ද සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ස්වභාවය හා එහි බලපෑම පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. එක් එක් සන්නිවේදන න්‍යායය මඟින් සන්නිවේදන ක්‍රියාදාමය විග්‍රහ කරනු ලබන්නේ විවිධ ප්‍රවේශයන්ට අනුව ය.

සන්නිවේදන න්‍යායයන් විවිධ පර්යාලෝකයන් ඔස්සේ බිහි වී ඇත. විශේෂයෙන් ම විසි වන සියවසේ ලොව විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍රවල ඇති වූ ප්‍රගමනය සන්නිවේදන න්‍යායයන් බිහි වීමට තුඩු දුන්නේ ය.

20 වන සියවසේ මුල් භාගයේ සන්නිවේදන විෂය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් ආරම්භ කරනු ලැබුවේ විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ ව ශාස්ත්‍රඥයන් පිරිසක් විසිනි. දේශපාලන විද්‍යාව, සමාජ විද්‍යාව, මනෝ විද්‍යාව, මාතව විද්‍යාව වැනි විෂය ක්ෂේත්‍රවල සිදු වූ සංවර්ධනයේ ආලෝකය සන්නිවේදන විෂයය වෙත එල්ල විය.

හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල්, කාල් හවුලන්ඩ්, කර්ට් ලෙවින්, විල්බර් ශ්‍රාම්, ජෝර්ජ් ගර්බනර් වැනි ශාස්ත්‍රඥයෝ සන්නිවේදන න්‍යායන් ගොඩනැගීමෙහි ලා මෙන් ම එය අභිවර්ධනය කිරීමෙහි ලා පුරෝගාමී ව කටයුතු කළ විද්වත්තු වෙති. එදා මෙදා තුර, නොයෙකුත් විෂයානුබද්ධ ව සන්නිවේදනය පිළිබඳ ව සිදු කරන ලද පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බොහෝ න්‍යායයන් ගොඩනැගී ඇත. ඒ එක් එක් න්‍යායයන් මගින් තවත් න්‍යායයක් පිළිබඳ පොදු එකඟතාවක් මෙතෙක් නිර්මාණය වී නොමැත.

මුල් යුගයේ සන්නිවේදන න්‍යාය වර්ගාවාදී එළඹුමකින් යුතු විය. එහි දී මත, ආකල්ප, තොරතුරු මූලාශ්‍රය ආදී සාධක සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට බලපාන බව කෙරෙහි අවධානය යොමු වී නොමැත. පසු ව ජනමාධ්‍ය, ප්‍රචාරණය, නව මාධ්‍ය හා මානව සන්නිවේදනය ආදී නව පර්යාලෝකයන් ඔස්සේ බිහි වන්නට විය.

2.3 සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි න්‍යායික පසුබිම

1. න්‍යාය හා න්‍යාය ගොඩනැගීම

- න්‍යායයක් යනු විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ ඔස්සේ තාර්කික පදනමක් මත ගොඩනැගෙන සංකල්පයක් බව
- සන්නිවේදන න්‍යාය සමාජ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ මත ගොඩනැගී ඇති බව
- සන්නිවේදන න්‍යායවලින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ස්වභාවය හඳුනාගත හැකි බව
- සන්නිවේදනයේ ප්‍රායෝගික භාවිතය වටහා ගැනීම සඳහා න්‍යාය ප්‍රයෝජනවත් වන බව

2. සන්නිවේදන න්‍යාය හඳුනා ගැනීම

- මහජනක්‍රමික අභිවර්ධනයට සිද්ධාන්ත අත්‍යවශ්‍ය බව
- සන්නිවේදන විෂය ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වූ අඛණ්ඩ පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විවිධ න්‍යායයන් බිහිවී ඇති බව
- සන්නිවේදන විෂය ක්ෂේත්‍රයේ න්‍යායයන් මගින් විෂය පිළිබඳ සංකල්පීය අර්ථකථන සැපයේ
- සන්නිවේදන විෂය ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රගමනයට න්‍යායයන් හේතු වන බව
- සන්නිවේදන විෂයය බිහි වීම සඳහා සෙසු විෂය ක්ෂේත්‍රයන් ද, බිහි වී ඇති බව

3. සන්නිවේදනය: මුල් කාලීන න්‍යාය

- සන්නිවේදනයේ විවිධ අරමුණු මුල් කරගත් න්‍යායයන් රැසක් බිහි වී ඇති බව
- න්‍යායයන් අධ්‍යයනය කිරීම මගින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ විවිධ සමාජ සන්දර්භයන් ක්‍රියාත්මක වූ ආකාරය හඳුනා ගත හැකි ය.
- සන්නිවේදන න්‍යායයන් අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ඒවා බිහි වීමට මූලික වූ සමාජීය සාධක අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත් වන බව
- සන්නිවේදන න්‍යායයන් අතරින් පහත සඳහන් මුල් කාලීන න්‍යායයන් හඳුනා ගැනීම ප්‍රමාණවත් වන බව
 - උත්තේජන ප්‍රතිචාර න්‍යායය

4. සන්නිවේදනයෙහි න්‍යායාත්මක අභිවර්ධනය (ලැස්වෙල්, හවුලන්ඩ්, ලෙවින්, ශ්‍රාම්, ගර්බනර්)

- සන්නිවේදනයේ න්‍යායාත්මක අභිවර්ධනය ඓතිහාසික ව හා විද්‍යාත්මක ව සිදු වූ බව
- විවිධ විෂය ක්ෂේත්‍රයන්ගේ වර්ධනය හේතු කොටගෙන මිනිසාගේ ලෝක දෘෂ්ටිය පුළුල් වීම නිසා නව සන්නිවේදන න්‍යායයන් ගොඩනැගෙන බව
- සන්නිවේදනයේ අභිවර්ධනයට විද්වතුන් රාශියක් දායක වූ බව. ඒ අතරින් පහත විද්වතුන් විසින් සිදු කරන ලද සේවාව විශේෂිත වේ. (ලැස්වෙල්, හවුලන්ඩ්, ලෙවින්, ශ්‍රාම්, ගර්බනර්)

නිපුණතාව 2.0

සන්නිවේදනයේ මූලික කාර්යයන්, න්‍යායාත්මක පසුබිම සහ බහුවිධ පර්යාලෝක හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය මූලික මානව අවශ්‍යතාවක් බවට අවබෝධයෙන් යුතු ව එය සිය ජීවිතයෙහිලා අවස්ථානුකූල ව යොදා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 2.4

සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි බහුවිධ පර්යාලෝක, හා ඒවායේ විවිධතා සංසන්දනාත්මක ව හඳුනා ගනී.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10**ඉගෙනුම් පල**

1. සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි බහුවිධ පර්යාලෝක හා ඒවා හඳුනා ගැනීමේ වැදගත්කම පැහැදිලි කරයි.
2. කාර්යබද්ධ පර්යාලෝක සහ ආනුභවික පර්යාලෝක ස්වරූප පැහැදිලි කරයි.
3. සන්නිවේදන අධ්‍යයනය සඳහා අර්ථ නිරූපණාත්මක හා අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්ව පර්යාලෝක විස්තර කරයි.
4. නිර්මාණාත්මක හා විවාරාත්මක පර්යාලෝක සන්නිවේදනයට වැදගත් වන ආකාරය පෙන්වා දෙයි.
5. නූතන හා පශ්චාත් නූතන පර්යාලෝක සන්නිවේදන අධ්‍යයනය සඳහා වැදගත් වන ආකාරය දක්වයි.

හැඳින්වීම

න්‍යායාත්මක ලෙස සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී ඊට විවිධ දෘෂ්ටිකෝණ ඔස්සේ ප්‍රවේශ විය හැකි ය. එසේ සන්නිවේදනය දෙස බලන ආකාරය පර්යාලෝක යන්නෙන් අදහස් කෙරෙයි. විවිධ පර්යාලෝකවලට අනුව සන්නිවේදන අධ්‍යයනය පිළිබඳ න්‍යායයන් බිහි වී ඇත.

සන්නිවේදනය ග්‍රාහක කාර්යයන් හා බද්ධ වන ආකාරය අනුව විග්‍රහ කළ හැකිය. මෙහි දී පුද්ගල වර්ගය හා සන්නිවේදනය අතර සබඳතාව පිළිබඳ ව විග්‍රහ කෙරෙයි. අභියෝගාත්මක සන්නිවේදන හැසිරීම ප්‍රතිස්ථාපන ආදේශන (replacement) සන්නිවේදන හැසිරීම, ආදිය මේ යටතේ සාකච්ඡා කළ හැකි වේ. සන්නිවේදනයේ ප්‍රයෝජන, ග්‍රාහකයින් මාධ්‍ය පරිහරණය කරන ආකාරය, සන්නිවේදනයේ කාර්යයන් හෙවත් අරමුණු පිළිබඳ විග්‍රහ කෙරෙනුයේ කාර්යබද්ධ ව ය. එමෙන් ම පුද්ගල ඉන්ද්‍රිය ගෝචර ව ප්‍රත්‍යක්ෂ වන ආකාරය අනුව සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය විග්‍රහ කිරීම ආනුභවික පර්යාලෝකයට අයත් වේ. නිරීක්ෂණ හෝ අත්දැකීම්වලට හෝ වඩා හේතුඵල සහිත ව සිද්ධාන්ත හා වඩා තාර්කික ව හෝ අධ්‍යයනය කිරීම එහි දී සිදු වේ. හෝ සිද්ධාන්ත අධ්‍යයනය කිරීම එහි දී සිදු වේ.

සන්නිවේදනයකින් ජනිත වන අර්ථය මූලික කොට ගෙන විග්‍රහ කළ හැකි ය. සන්නිවේදනය අර්ථනිරූපණ පර්යාලෝක ඔස්සේ විශ්ලේෂණය කිරීමේ මූලික පදනම වන්නේ සන්නිවේදන සන්නිවේදනය හෝ මාසික වැඩසටහන සමාජ යථාර්ථය නිරූපණය වන ආකාරය හෝ එමගින් අර්ථ ගොඩනැගෙන ආකාර මේ ඔස්සේ විමසා බැලිය හැකි වේ.

සන්නිවේදන ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක ලක්ෂණ විමසා බැලීම යි. එක ම සන්නිවේදනයක් මගින් බහුවිධ අර්ථ උත්පාදනය කළ හැකි ය. එමෙන් ම අර්ථය පුද්ගලබද්ධ වේ. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට අදාළ මූලික සංරචක වන සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයා අතර දක්වන අන්තර් සබඳතාවල ස්වභාවය අනුව සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය විග්‍රහ කිරීම අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්ව පර්යාලෝක වේ. මේ අනුව සන්නිවේදනයේ ඒකමාර්ගික බව, හෝ ද්විමාර්ගික බව හෝ පිළිබඳ ව පවතින මූලික අධ්‍යයනයන් අවධානයට ගත හැකි ය. ප්‍රතිපෝෂණය, බාධක, ග්‍රාහක ප්‍රතිචාර, නාලිකාව, සහභාගිත්වය, අත්දැකීම් ක්ෂේත්‍රය ආදිය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරමින් මෙම අධ්‍යයන සිදු කෙරෙයි. සන්නිවේදක, ග්‍රාහක අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වය නව මාධ්‍ය තුළ පවත්නා ආකාර විස්තර ද මේ පර්යාලෝක යටතට අයත් වේ. ව්‍යාපාරික සන්නිවේදනයේ දී මෙම පර්යාලෝක සන්නිවේදනයක නිර්මාණාත්මක භාවය ගවේෂණය කරනු ලැබේ. නිර්මාණාත්මක බව විමසනු ලබන්නේ විචාරාත්මක ව පර්යාලෝක මගිනි. අපූර්වත්වය සන්නිවේදනයක අන්තර්ගත වන ආකාරය මෙහි දී සොයා බැලෙයි. නිර්මාණශීලී භාෂාව, වින්දනය පිළිබඳ ව විමසිය හැකි ය. කලාත්මක අර්ථය, සමාජ යථාර්ථය නිරූපණය වන ආකාරය, නිර්මාණයේ අනුභූතියේ ප්‍රබලතාව ආදිය පිළිබඳ ව සලකා බැලෙයි. විශේෂයෙන් කාර්මික ධනවාදයෙහිලා සේවකයා හා ප්‍රජාව පදනම් ව බලය ක්‍රියාත්මක වන අයුරු හා භාෂාවේ විචාරාත්මක භූමිකාව ද මේ පර්යාලෝක යටතට ගැනේ.

නූතන හා පශ්චාත් නූතන විචාරයේ දී ද එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රවේශ දක්නට ලැබෙයි. සාම්ප්‍රදායික ව පැවතගෙන ආ ගතානුගතික සංකල්පය නූතනවාදී ප්‍රවේශයේ දී අභියෝගයට ලක් විය. කලා නිර්මාණයක් හෝ මාධ්‍ය සන්නිවේදනයක් හෝ යථාර්ථවාදී ව විශ්ලේෂණය කිරීමට නූතනවාදී පර්යාලෝකය මගින් උත්සාහ දරනු ලැබේ. ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාවලියේ ව්‍යාපාරික පසුබිම, ටෙලිනාට්‍යයක සමාජ බලපෑම ආදිය පිළිබඳ ව විමසීමට නැඹුරු වන්නේ නූතනවාදී ප්‍රවේශය මගිනි. නූතනවාදී ප්‍රවේශ බිහි වන්නේ යුරෝපයේ පුනරුද සමයේ ඇති වූ බුද්ධි ප්‍රබෝධය පසුබිම් කරගෙන ය. නූතනවාදයේ දිගුවක් ලෙස පශ්චාත් නූතනවාදී එළඹීම සමාජගත වන්නේ අද්‍යතන ගෝලීය සන්දර්භය විග්‍රහ කර ගැනීමේ සංකීර්ණතාවලට විසඳුම වශයෙනි. තාර්කික ගනුදෙනු මත තීරණ ගැනීම, කළමනාකරණය මගින් සන්නිවේදනය වෙනස් කිරීම ද මේ පර්යාලෝකයට අයත් ය.

පශ්චාත් නූතනවාදී පර්යාලෝකයේ දී බොහෝ විට අධිපති සම්මත අභියෝගයට ලක් කරයි. යම් ප්‍රභවයක් සංයුක්ත ව නොව වියුක්ත ව විග්‍රහ කරයි. සන්දේශයකට අදාළ සන්දර්භය පිළිබඳ ව මෙහි දී වැඩි අවධානයක් යොමු කෙරේ. සන්දේශයේ අන්තර්ගතය, නිර්මාණකරු පමණක් නොව අදාළ සමාජ දේශපාලනික, සමාජ, ආර්ථික හා සංස්කෘතික පසුබිම සමකාලීන වෙනත් නිර්මාණ ආදී බොහෝ දේ මෙහි දී අවධානයට බඳුන් කෙරෙයි. ප්‍රවෘත්තියක් යනු ගොඩනගන ලද්දක් බවත් එය කවුරුත් විසින් කවුරුත් මුල් කරගෙන ගොඩනගනු ලැබුවේ ද යන්න පිළිබඳ ව සොයා බැලීම මෙම විචාර සංකල්පවලට අයත් සරල නිදසුනක් බවත් දැක්විය හැකි ය.

2.4 සන්නිවේදන අධ්‍යයනයෙහි බහුවිධ පර්යාලෝක

1. කාර්යබද්ධ හා ආනුභවික පර්යාලෝක (Functional and Emperical Perspectives)

- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය නොයෙකුත් කාර්යයන් හා බද්ධ වන ආකාරය අනුව අධ්‍යයනය කළ හැකි බව
- පුද්ගල වර්ගය හා සන්නිවේදනය අතර සම්බන්ධතාව විග්‍රහ කළ හැකි බව
- සන්නිවේදනයේ ප්‍රයෝජන ග්‍රාහකයන්, මාධ්‍ය පරිහරණය මගින් ලබා ගන්නා යහපත්, අයහපත් සන්නිවේදනයේ බලපෑම් ආදිය කාර්යබද්ධ පර්යාලෝක මගින් විග්‍රහ කෙරෙන බව
- සන්නිවේදනය ඉන්ද්‍රියගෝචර ව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගන්නා ආකාරය අනුව සන්නිවේදනය විග්‍රහ කළ හැකි බව
- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය නිරීක්ෂණය කිරීම ඉන්ද්‍රියගෝචර අත්දැකීම ප්‍රමාණවත් නොවන බව
- තාර්කික සිද්ධාන්ත සන්නිවේදන අධ්‍යයනයට උපයෝගී කොට ගත යුතු බව.

2. අර්ථ නිරූපණාත්මක හා අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්ව (Interpretative and Interactive Prepectives)

- සන්දේශයක අර්ථය මූලික කර ගනිමින් සන්නිවේදන අධ්‍යයන කරන අතර, එය අර්ථ නිරූපණාත්මක පර්යාලෝකය ලෙස හැඳින්වෙන බව
- එක් එක් සන්දේශවලින් විවිධ අර්ථ ජනනය වන බව
- එක් එක් සන්දේශයක අර්ථය පුද්ගල බද්ධ ව ප්‍රකාශ වන බව
- ඇතැම් සංදේශ බහුඅර්ථ ප්‍රකාශ කරන බව.
- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියකට සම්බන්ධ වන මූලික පාර්ශ්ව අතර පවත්නා සබඳතාවල ස්වරූපය අනුව එම ක්‍රියාවලිය විග්‍රහ කළ හැකි බව
- මෙහි දී සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයා අතර සබඳතාව මූලික වශයෙන් අවධානයට යොමු වන බව
- සන්නිවේදනය බහු විධ මාර්ග ඔස්සේ අධ්‍යයනය කළ හැකි බව

3. නිර්මාණාත්මක හා විචාරාත්මක (Creative and Critical Prepectives) පර්යාලෝක

- සන්දේශයක නිර්මාණාත්මක බව විග්‍රහ කළ හැකි බව.
- යම් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියක සමාජ දේශපාලනික අර්ථ ගැඹුරින් විස්තර කළ යුතු බව.
- නිර්මාණයක කලාත්මක බව, සමාජ යථාර්ථය ආදිය නිරූපණය වන ආකාරය විචාරයට ලක් කළ හැකි බව
- විචාර මඟින් ග්‍රාහකයාට විවිධ දිශානතින් පෙන්විය හැකි බව.
- සමාජ, ආයතනික ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රායෝගික ව අධ්‍යයනය කළ හැකි බව.

4. නූතන හා පශ්චාත් නූතන (Modern and Post-modern) පර්යාලෝක

- නූතනවාදී ප්‍රවේශ මඟින් ගතානුගතික සංකල්ප අභියෝගයට ලක් කොට ඇති බව
- යම් සන්දේශයක මතුවීම් නොව විශ්ලේෂණාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීමට නූතනවාදී ප්‍රවේශ මඟින් උත්සුක වන බව
- පශ්චාත් නූතන සංකල්පය මඟින් අධිපතිවාදී සංකල්ප අභියෝගයට ලක් කෙරෙන බව.
- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය හුදෙකලා ක්‍රියාවලියක් ලෙස නොගෙන ඊට අදාළ සංකීර්ණ සමාජ දේශපාලන ආර්ථික හා සංස්කෘතික පසුබිම් සාධක පවා පශ්චාත් නූතන පර්යාලෝකයට අදාළ ව සලකා බැලෙන බව
- පශ්චාත් නූතනවාදී ප්‍රවේශය මඟින් සන්දේශ ප්‍රශ්න කිරීමට ලක් වන බව

නිපුණතාව 3.0

සන්නිවේදන ආකෘති, මූලික ස්වරූප හා ප්‍රවර්ග වෙන් වෙන් ව හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය හා ජනමාධ්‍ය අතර පවතින සබඳතාව තේරුම් ගෙන සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ යථාවබෝධය ලබා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 3.1 සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියෙහි මූලික සංරචක, ස්වරූප විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 15

ඉගෙනුම් පල

1. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ මූලික සංරචක හඳුන්වයි.
2. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ස්වරූපය පැහැදිලි කරයි.
3. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සාර්ථක ව සිදු කිරීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග පෙන්වා දෙයි.
4. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ බාධක හා ප්‍රතිපෝෂණ සංකල්ප පැහැදිලි කරයි.
5. කාර්යක්ෂම සන්නිවේදනයේ ස්වරූපය හා අවශ්‍යතාව පැහැදිලි කරයි.

හැඳින්වීම

මූලික සංරචකවල අන්තර් සම්බන්ධතාව මත සන්නිවේදනය, ක්‍රියාවලියක් බවට පත් වේ. එය සාර්ථක ව හා අඛණ්ඩ ව සිදු වන්නේ එම සංරචක නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමෙනි. තොරතුරු මූලය, සන්නිවේදකයා, සන්දේශය, මාධ්‍ය ග්‍රාහකයා, ප්‍රතිපෝෂණය හා බාධක මෙම මූලික සංරචක අතරට අයත් වේ.

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය ඒකමාර්ගික ව හෝ ද්විමාර්ගික ව හෝ සිදු විය හැකි ය. කිසියම් සන්දේශයක් සන්නිවේදක ස්ථානයේ සිට ග්‍රාහකස්ථානය තෙක් ගමන් කරන අතර නැවත ග්‍රාහකයාගේ ප්‍රතිචාර සන්නිවේදකයා වෙත නොලැබේ නම් එය ඒකමාර්ගික සන්නිවේදනයක් ලෙස සැලකේ. ද්විමාර්ගික සන්නිවේදනයේ දී සංදේශයේ බලපෑමෙන් ග්‍රාහක ප්‍රතිචාර නැවත සන්නිවේදකයා වෙත ලැබීමක් සිදු වේ. එහි දී සන්නිවේදක හා ග්‍රාහක භූමිකා ස්ථාවර ව නොපවතින අතර නිරන්තර භූමිකා හුවමාරුවක් සිදු වේ.

සන්නිවේදනය යම් යම් බාධා ඇති වීම මත අසාර්ථක වීමට ද ඉඩ ඇත. පණිවිඩයක් සන්නිවේදකයාගේ සිට ග්‍රාහකයා තෙක් ගමන් කිරීමේ දී පණිවිඩයේ නිරවුල් භාවය බිඳ හෙළීමට බාධකය සමත් වේ. මෙය සෝෂණය යනුවෙන් ද හැඳින්වෙන අතර එහි ඇත්තේ “සෝෂාකාරී” යන අර්ථය ම නොවේ. සන්නිවේදනයේ දී පණිවිඩයේ අන්තර්ගතය බාධාවකින් තොර ව ග්‍රාහකයාට අවබෝධ විය යුතු ය. එසේ නොවුණහොත් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ නොවේ. සන්නිවේදනයේ දී සිදු වන බාධක ආකාර දෙකකි. එනම් අර්ථ බාධක හා මාධ්‍ය බාධක ලෙස ය.

සන්නිවේදකයා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන පණිවිඩයේ අන්තර්ගතයෙහි ඇති අර්ථ බාධාවකින් තොර ව ග්‍රාහකයාට අවබෝධ වීම සිදු විය යුතු ය. ඒ සඳහා සන්නිවේදකයාගේ භාෂාව නිසි පරිදි වටහා ගැනීමට ග්‍රාහකයාට හැකි විය යුතු ය. එසේ නොවන විට අර්ථ බාධක මතු වේ. සන්නිවේදනය සඳහා යොදා ගන්නා මාධ්‍යයේ තාක්ෂණික බාධක හටගනියි. මීට අමතර අභ්‍යන්තර හා බාහිර වශයෙන් ද, විවිධාකාර සන්නිවේදන බාධක හටගනී.

සන්නිවේදකයා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන සන්දේශයට ග්‍රාහකයා දක්වන ප්‍රතිචාරය යළි සන්නිවේදකයා වෙතට ලැබීම ප්‍රතිපෝෂණයයි. සාර්ථක සන්නිවේදනයක් සඳහා ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රියාවලිය ඉවහල් වේ. මෙමගින් සන්නිවේදකයාට පණිවිඩය දෙස නව මානයකින් බැලීමට අවස්ථාව ලැබේ. ප්‍රතිපෝෂණය සිදු වන ආකාර හතරකි.

- සක්‍රීය ප්‍රතිපෝෂණය
- නිෂ්ක්‍රීය ප්‍රතිපෝෂණය
- ප්‍රමාදී ප්‍රතිපෝෂණය
- ක්ෂණික ප්‍රතිපෝෂණය

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සාර්ථක වන්නේ කාර්යක්ෂම සන්නිවේදන භාවිතයක් මගිනි. කාර්යක්ෂම සන්නිවේදනයක් යනු, නිවැරදි ව, නිරවුල් ව, ක්ෂණික ව අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු වන සන්නිවේදනයකට ය. ඒ සඳහා සන්දේශය ව්‍යාකූල බවින් තොර වීම, ග්‍රාහකයා මනා ව වටහා ගැනීම, විශ්වසනීයත්වයෙන් යුතු ව සන්දේශය ඉදිරිපත් කිරීම ආදී කරුණු බලපානු ලැබේ.

3.1 සන්නිවේදනය ක්‍රියාවලියක් ලෙස

1. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය: මූලික සංරචක

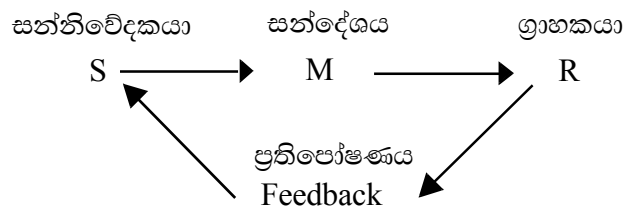
- සන්නිවේදනය යනු ක්‍රියාවක් නො ව ක්‍රියාවලියකි.
- එනම් එය එක් තැනකින් අවසාන වන්නක් නො ව අඛණ්ඩ ව ක්‍රියාත්මක වන්නකි.
- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සුමට ව සිදුවීමට නම් ඒ සඳහා තිබිය යුතු මූලික සංරචක කිහිපයක් වේ. එනම් තොරතුරු මූලය, සන්නිවේදකයා පණිවිඩය, මාධ්‍යය, ග්‍රාහකයා ප්‍රතිපෝෂණය, බාධක ආදිය යි.
- මෙම මූලික සංරචකවල අන්තර් සම්බන්ධතාව අනුව සන්නිවේදනය ක්‍රියාවලියක් බවට පත් වේ.

2. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියෙහි ස්වරූපය හඳුනා ගැනීම

- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය ඒකමාර්ගික ව ද්විමාර්ගික ව හා බහුමාර්ගික ව හා ආදි ලෙස සංකීර්ණ ව සිදු වන බව.
- සාර්ථක සන්නිවේදනයක් සිදු වන්නේ, ද්විමාර්ගික සන්නිවේදනයේ දී බව.
- ද්විමාර්ගික සන්නිවේදනයේ දී ග්‍රාහක හා සන්නිවේදක භූමිකා හුවමාරු වන බව.
- බාහිර උපකරණ භාවිත කරමින් සන්නිවේදනයේ ස්වරූපය පිහිටන බව.
- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා සන්දේශය ව්‍යාකූල බවින් තොර වීම, ග්‍රාහකයා මනා ව වටහා ගැනීම, විශ්වසනීයත්වයෙන් යුතු ව සන්දේශය ඉදිරිපත් කිරීම හා උචිත මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීම ආදී කරුණු බලපාන බව.

3. සන්නිවේදන බාධක හා ප්‍රතිපෝෂණය

- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය බාධා විම්වලට ලක් වන බව.
- සන්නිවේදන බාධා ප්‍රධාන වර්ග 2කි.
 - අර්ථ බාධා (මේවා නිදසුන් සහිත ව විස්තර විය යුතුය)
 - මාධ්‍ය බාධා (මේවා නිදසුන් සහිත ව විස්තර විය යුතුය)
- ප්‍රතිපෝෂණය යනු, සන්නිවේදකයා විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන සන්දේශයේ බලපෑම නිසා ග්‍රාහකයා විසින් දක්වනු ලබන ප්‍රතිචාර අනුව සිදු වන තොරතුරු හුවමාරුව බව.
- ඇතැම් විට ප්‍රතිචාර ප්‍රතිපෝෂණය විය හැකි ය.

- සාර්ථක සන්නිවේදනයක් සඳහා ප්‍රතිපෝෂණ ක්‍රියාවලිය අත්‍යවශ්‍ය වන බව.
- ප්‍රතිපෝෂණයේ දී ග්‍රාහකයාගෙන් ලැබෙන ප්‍රතිචාර ධනාත්මක හෝ සෘණාත්මක හෝ විය හැකි බව.
- එසේ ම ග්‍රාහක ප්‍රතිචාර වාචික ව හෝ අවාචික ව ද ඉදිරිපත් විය හැකි බව.
- ඒ අනුව ග්‍රාහක ප්‍රතිචාර ධනාත්මක හා සෘණාත්මක ප්‍රතිචාර, සාවද්‍ය හා නිහඬ ප්‍රතිචාර වශයෙන් ද වර්ගීකරණය වන බව.

4. කාර්යක්ෂම සන්නිවේදන ආකෘති

- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියක් කාර්යක්ෂම ව සිදු කිරීමට නම් ඒ තුළ තිබිය යුතු ගුණාංග කිහිපයක් වේ.

එනම්,	විශ්වසනීයත්වය	- Credibility
	සන්දර්භය	- Context
	අන්තර්ගතය	- Content
	පැහැදිලි බව	- Clarity
	අනුචර්තනය	- Continuity
	නාලිකාව	- Channel
	ග්‍රාහක ශක්‍යතාව	- Capability of Audience

- වර්තමානයේ සන්නිවේදන තාක්ෂණය දියුණු වීමත් සමඟ දියුණු තාක්ෂණික මෙවලම් මගින් ඉතා කාර්යක්ෂම සන්නිවේදනයක යෙදීමට අවස්ථාව උදා වී ඇත.

ඒකමාර්ගික, ද්විමාර්ගික, හා බහුමාර්ගික සන්නිවේදන ආකෘති දක්වන්න.

- ක්‍රියාකාරිත්වයට අයත් ආකෘති
- අන්තර් ක්‍රියාකාරිත්ව
- ගනුදෙනු

නිපුණතාව 3.0

සන්නිවේදන ආකෘති, මූලික ස්වරූප හා ප්‍රවර්ග වෙන් වෙන් ව හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අතර පවතින සබඳතාව තේරුම් ගෙන සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ යථාවබෝධය ලබා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 3.2 සන්නිවේදනය පිළිබඳ මූලික ආකෘති කිහිපයක් ඇසුරින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10

ඉගෙනුම් පල

1. ආකෘති පිළිබඳ සංකල්පය විග්‍රහ කරයි.
2. ආකෘතිවල උපයෝගීතාව හා වැදගත්කම පෙන්වා දෙයි.
3. සන්නිවේදන ආකෘති යනු මොනවා දැයි විස්තර කරයි.
4. මූලික සන්නිවේදන ආකෘති පැහැදිලි කරයි.

හැඳින්වීම

කිසියම් විෂයයක් පිළිබඳ සිද්ධාන්තමය කරුණු පැහැදිලි කිරීමේ දී ආකෘති උපයෝගී කරගැනේ. ආකෘතියකින් සිදු කරනු ලබන්නේ යම් සිද්ධියක් සිදු වන ආකාරය විද්‍යාත්මක ව සරල ව පැහැදිලි වන ලෙස වාචික ව හෝ රූපමය හෝ රූපයකට නැගීම ය. ආකෘතිය යනු සංසිද්ධියක් වඩා හොඳින් අවබෝධ කරගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන රූපමය නියෝජනයකි.

සිද්ධාන්ත ගොඩනැගීමේ පදනම ලෙස උපයෝගී කරගනු ලබන්නේ ආකෘතිය යි. එහෙත් ආකෘතිය හා සිද්ධාන්තය අතර පැහැදිලි වෙනසක් ඇත. නිවැරදි ආකෘතියක් සන්නිවේදන ක්‍රියාවට වඩාත් හොඳ නියෝජනයක් ලබා දේ.

සන්නිවේදන විද්‍යාඥයෝ ද නොයෙක් සෛද්ධාන්තික කරුණු පැහැදිලි කිරීම සඳහා ආකෘති භාවිත කරති. එම ආකෘති පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති කරගැනීමෙන් මානව සන්නිවේදනය පිළිබඳ වඩා ගැඹුරු දැනුමක් ලබා ගත හැකි ය. මානව විද්‍යාව, දේශපාලන විද්‍යාව, ඉංජිනේරු විද්‍යාව, සමාජ විද්‍යාව ආදී විෂයයන් ඔස්සේ සන්නිවේදන ආකෘති ගොඩනැගී ඇත. සන්නිවේදනයෙහි සැබෑ ස්වරූපය වටහා ගැනීමට උපකාරී වන මුඛ්‍ය ලක්ෂණ කීපයක් තෝරා,

ඒවා අතර පවත්නා අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධය මතු කොට දැක්වීම සන්නිවේදන ආකෘතියකින් ඉටු වන ප්‍රධාන කර්තව්‍යයකි. සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සරල ව තේරුම් ගැනීමට අවශ්‍ය පසුබිම ආකෘති මගින් සැකසෙයි.

මේ අනුව සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කිරීම සඳහා බිහි වී ඇති ආකෘති රාශියකි. ඒ අතරින් හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල් ආකෘතිය, විල්බර් ග්‍රාම් - චාල්ස් ඔස්ගුඩ් ආකෘතිය, ඩේවිඩ් කේ. බර්ලෝ ආකෘතිය හා ජොර්ජ් ගර්බනර් ආකෘතිය පමණක් මෙහි දී අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ.

3.2 මූලික සන්නිවේදන ආකෘති

1. ආකෘති පිළිබඳ සංකල්පය

- සන්නිවේදන ආකෘතියක් යනු සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය විග්‍රහ කරනු ලබන රූපකයක් බව.
- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ස්වභාවය පිළිබඳ ව විවිධ ප්‍රවේශ ඔස්සේ අධ්‍යයනය කිරීමෙන් සන්නිවේදන ආකෘති නිර්මාණය වී ඇති බව.
- සන්නිවේදන ආකෘතියක් මගින් ක්‍රියාවලියේ ස්වභාවය පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි බව.
- සන්නිවේදන ආකෘති රාශියක් විවිධ විද්වතුන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇති බව.

2. ආකෘතිවල උපයෝගීතාව හා වැදගත්කම

- ආකෘතියක් මගින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ ස්වභාවය තාර්කික ව විග්‍රහ කළ හැකි බව.
- සන්නිවේදන ආකෘති මගින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය න්‍යායාත්මක ව හා ප්‍රායෝගික ව අධ්‍යයනය කිරීමට පහසු වී ඇති බව.
- ආකෘතියක් මගින් සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය විවිධ මානයන්ගෙන් අර්ථකථනය කළ හැකි බව.
- සන්නිවේදන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයේ වර්ධනය සඳහා සන්නිවේදන ආකෘතිවල ක්‍රමික විකාශනය ඉවහල් වන බව.

3. සන්නිවේදන ආකෘති හඳුනා ගැනීම

- විවිධ දෘෂ්ටිකෝණයන්ගෙන් ඉදිරිපත් වී ඇති ආකෘති වර්ග කළ හැකි බව.
- ඊර්බිය හා ඊර්බිය නොවන ලෙස සන්නිවේදන ආකෘති වර්ග කළ හැකි බව.
- ව්‍යුහාත්මක ව හා ක්‍රියා පද්ධතිවලට අනුකූල ලෙස ආකෘති වර්ග කළ හැකි බව.

4. මූලික සන්නිවේදන ආකෘති (ලැස්වෙල්, ග්‍රාම්-ඔස්ගුඩ්, බර්ලෝ, ගර්බනර්)

1. හැරල්ඩ් ඩී. ලැස්වෙල් ආකෘතිය

2. ශ්‍රාමී - ඔස්ගුඩ් ආකෘතිය

3. ඩේවිඩ් කේ. බර්ලෝ ආකෘතිය

4. ජෝර්ජ් ගර්බනර් - ආකෘතිය

නිපුණතාව 3.0

සන්නිවේදන ආකෘති, මූලික ස්වරූප හා ප්‍රවර්ග වෙන් වෙන් ව හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අතර පවතින සබඳතාව තේරුම් ගෙන සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ යථාවබෝධය ලබා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 3.3

සන්නිවේදන ස්වරූප හා මූලික ප්‍රවර්ග සංසන්දනාත්මක ව විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 15

ඉගෙනුම් පල

1. සන්නිවේදන ස්වරූප හා මූලික ප්‍රභේද හඳුන්වා දෙයි.
2. නිර්වාචික සන්නිවේදනය යනු කුමක් දැයි විස්තර කරයි.
3. අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය හා පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනයේ ලක්ෂණ හඳුන්වා දෙයි.
4. සමූහ හා මහජන සන්නිවේදනය සංසන්දනාත්මක ව විග්‍රහ කරයි.
5. ජනසන්නිවේදනයේ වැදගත්කම, විශේෂත්වය සෙසු සන්නිවේදන ප්‍රභේද සමඟ වෙනස් වන ආකාරය හඳුන්වයි.

හැඳින්වීම

සන්නිවේදන ස්වරූප ගණනාවක් වේ. වාචික සන්නිවේදනය මගින් පමණක් නොව නිශ්ශබ්ද ව සිටීමෙන් පවා යම් යම් සන්නිවේදනාර්ථ ගම්‍ය වේ. සන්නිවේදනයේ දී නිර්වාචික බව අත්‍යවශ්‍ය ය. නිර්වාචික සන්නිවේදනය මගින් බහු අර්ථ ගම්‍ය වේ. එහි දී අර්ථ නිරූපණය කරනුයේ සංස්කෘතික විශේෂතා ඔස්සේ ය. නිර්වාචික සන්නිවේදනයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සංකීර්ණ වූවකි. එබැවින් නිර්වාචික සන්නිවේදනය එහි ස්වලක්ෂණ අධ්‍යයනය මගින් හඳුනාගත යුතු ය.

සන්නිවේදනය මූලික ව ම ආරම්භ වන්නේ පුද්ගලයාගේ සිත තුළිනි. පසු ව එය ද්විපුද්ගල හා බහුපුද්ගල සන්නිවේදන ක්‍රියාවල තෙක් විහිදී යයි. ඒ අනුව සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ මූලික ප්‍රභේද 4ක් හඳුනාගත හැකි ය.

අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය පුද්ගල සිත තුළ ම සිදු වන මානසික ක්‍රියාවලියකි. පංචේන්ද්‍රියයන්ට ලැබෙන උත්තේජනවලට මනස තුළින් ම ලැබෙන ප්‍රතිචාර ඔස්සේ තමා තුළ ම හටගන්නා අදහස් හා සංවාද අන්තර්වර්තී සන්නිවේදනය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය යනු දෙදෙනෙකු හෝ කිහිප දෙනෙකු හෝ හමුවී කරන කතාබහකි. එය කායික සම්පතා සහිත ය. වාචික ව හෝ නිර්වාචික ව හෝ සන්දේශ හුවමාරු වේ. පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදන ක්‍රම විවිධාකාරයෙන් පවතී. ලිවීම, කතා කිරීම, දෘශ්‍ය රූප, සංකේත ආදිය යි. පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය ත්‍රිවිධ ගතික සම්බන්ධතාවකින් යුක්ත ය. එනම් සන්නිවේදනයට සම්බන්ධ වන පුද්ගල සංඛ්‍යාව මත එය ද්වික හා ත්‍රික වශයෙන් අන්තර් ක්‍රියාකාරී වේ. එලදායී පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය සඳහා විවෘත භාවය, සහවේදනය ආදී සාධක බලපාන අතර ම පුද්ගලයා කෙරෙහි ඇති වන විශ්වාසය ද ඉතා වැදගත් වේ. මනා පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනයට බලපාන සාධක ද තිබේ. සවන් දීම හා භාව ප්‍රකාශනය මෙන් ම අදහස් ප්‍රදානය කිරීමේ හැකියාව හා ප්‍රතිපෝෂණය ලබා ගැනීම පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදන කුසලතා ය.

කිසියම් පොදු අරමුණක් සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා එක් ව ක්‍රියාකරන පිරිසක් අතර කෙරෙන සන්නිවේදනය සමූහ සන්නිවේදනය ලෙස අර්ථ දැක්විය හැකි ය. මෙය ඒකමාර්ගික ව හෝ ද්විමාර්ගික ව හෝ සිදුවිය හැකි ය. සාමාන්‍යයෙන් සමූහය කුඩා වන විට සන්නිවේදනය ද්විමාර්ගික වීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩි ය. සමූහ සන්නිවේදනයේ සාර්ථකත්වයට සාධක කිහිපයකි. සමාජයෙහි විවිධ සමූහ දක්නට ලැබේ. ඒ ප්‍රාථමික සමූහ, ද්විතීයික සමූහ, සැලසුම් කළ සමූහ හා උද්භාව සමූහ වශයෙනි.

පෞද්ගලික නොවන කිසියම් පිරිසක් හා කෙරෙන සන්නිවේදනය මහජන සන්නිවේදනය යි. මහජන කථනය යන්නෙන් ද අදහස් වෙන මෙය පොදු සන්නිවේදනයකි. සමූහ සන්නිවේදනයට වඩා මහජන සන්නිවේදනය විධිමත් ඉලක්ක අභිමුඛ සන්නිවේදනයකි. විනෝදාස්වාද, දේශපාලනය, අධ්‍යාපනය ආදිය සඳහා මහජන සන්නිවේදනය යොදා ගනී. මහජන සන්නිවේදනය මගින් පුළුල් ලෙස මහජනතාවක් වෙත අදහස් සන්නිවේදනය කළ හැකි ය. එසේ ම එය උපායමාර්ගික කළමනාකරණ ක්‍රියාදාමයකි. සමූහයක් කෙරෙහි උපායශීලී ව සන්නිවේදනය කරමින් කිසියම් සංවිධාන කාර්යයක යෙදේ.

ජනසන්නිවේදනය ඉහත සෑම සන්නිවේදන වර්ගයකට ම වඩා විධිමත් වූත් සංකීර්ණ වූත් ක්‍රියාවලියකි. එය ක්‍රියාත්මක කරවීමට භෞතික හා මානව සම්පත් අවශ්‍ය වන අතර ම වෘත්තීය මට්ටමෙන් සිදු වන්නා වූ ක්‍රියාදාමයකි. අතිවිශාල ග්‍රාහක පිරිසක් ඉලක්ක කර ගනී. සන්නිවේදන නාලිකා ලෙස රූපවාහිනී, ගුවන්විදුලි, මුද්‍රිත මාධ්‍ය හා සමාජ මාධ්‍ය ආදිය අයත් වේ. වර්තමානයේ රැහැන් රහිත සන්නිවේදන ජාලා ව්‍යාප්තියත් සමග ජනසන්නිවේදනය විස්මිත ක්‍රියාකාරිත්වයකට ප්‍රවේශ වී තිබේ.

3.3 සන්නිවේදන ස්වරූප හා මූලික ප්‍රභේද

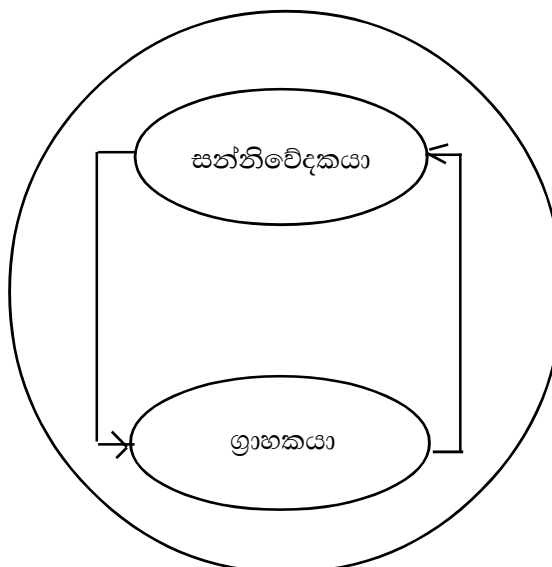
1. නිර්වාචික සන්නිවේදනය

- වචන භාවිත කිරීමෙන් තොර ව කෙරෙන සන්නිවේදනයක් බව.
- වාචික සන්නිවේදනය සමඟ නිර්වාචික සන්නිවේදනය යොදා ගන්නා බව.
- පුද්ගලයා තුළ අවේනනික ව සිදු වන ක්‍රියාවලියක් ද බව.
- නිර්වාචික සන්නිවේදනයෙහි කිසියම් ව්‍යාකරණයක් රීතියක් හා පිළිවෙළක් නැති බව.
- නිර්වාචික සන්නිවේදන ක්‍රියා හුදෙක් පුද්ගලබද්ධ බව.
- නිර්වාචික සන්නිවේදනයේ විධික්‍රම ලෙස සංඥා, සංකේත, ඉඟි, අභිනය, අංගවලනය, ස්පර්ශය, ඉරියව්, මුහුණේ භාව ප්‍රකාශයන්, අවකාශය, නිහඬතාව, කථන රටා, කථන වේගය ආදිය දැක්විය හැකි බව.
- භාෂා භාවිතයෙන් තොර ව කටහඬ උපයෝගී කරගෙන නිකුත් කරන ශබ්ද ද නිර්වාචික සන්නිවේදනයට අයත් වන බව.
- නිර්වාචික සන්නිවේදනයට අදාළ ස්වලක්ෂණ
 - නිර්වාචික සන්නිවේදනය විධිමත් භාෂාවක් නොවේ.
 - නිර්වාචික සන්නිවේදනය අඛණ්ඩය
 - නිර්වාචික සන්නිවේදනය සංස්කෘතියේ හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවයේ බලපෑම මත පවතී.
 - නිර්වාචික සන්නිවේදනය අපගේ හැඟීම් සමඟ බැඳී පවතී.
 - නිර්වාචික සන්නිවේදනය බෙහෙවින් සන්දර්භානුගත වේ.

2. මූලික ප්‍රභේද: අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය හා පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය

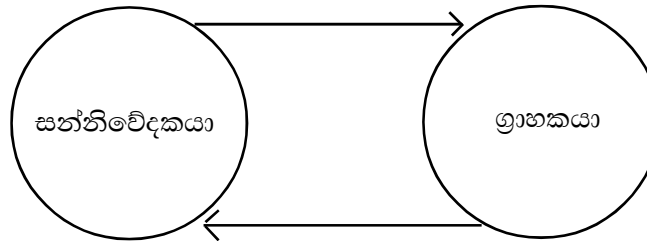
- අන්තර්වර්තී සන්නිවේදනය පුද්ගලයා තුළ ම සිදු කරන සන්නිවේදනයක් බව.
- සන්නිවේදකයා ග්‍රාහකයා පුද්ගලයා තුළ ම සිටින බව.
- අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට වඩාත් යොමු වී ඇති බව.
- කිසියම් පුද්ගලයකු සතු අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය ප්‍රශස්ත නම් තීරණ ගැනීම ද ප්‍රශස්ත බව.

අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනය - Intrapersonal Communication

- පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය තීරණ ගැනීමට බලපාන බව.

පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය - Interpersonal Communication

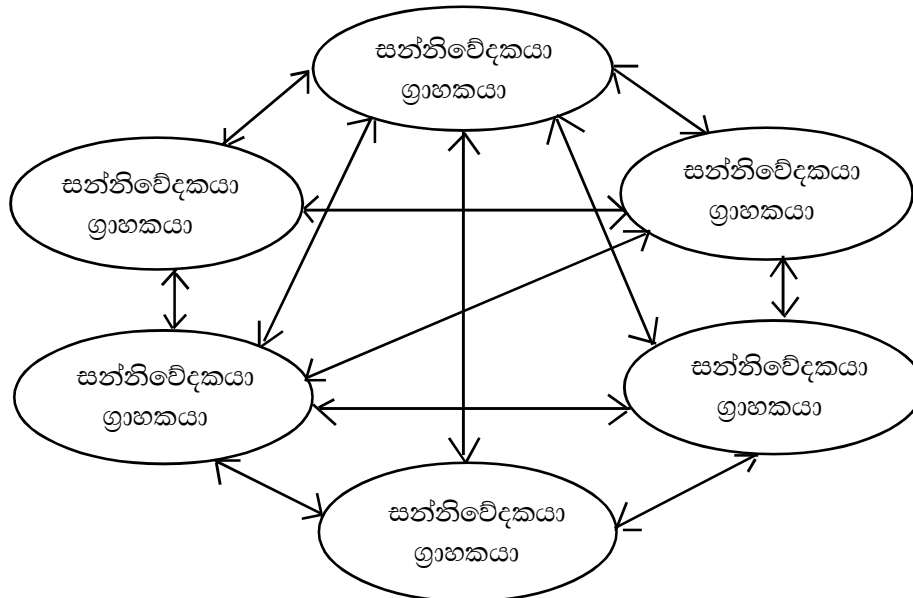

- පාලනය කළ නොහැකි චිත්තවේග අන්තර්වර්තී පුද්ගල සන්නිවේදනයට බාධා ඇති කරන බව.
- පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය යනු පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු හෝ කිහිප දෙනෙක් හෝ අතර මුහුණට මුහුණ ලා කෙරෙන සන්නිවේදනයක් බව.
- නිර්වචක සන්නිවේදනය ප්‍රබල ව භාවිත කළ හැකි බව.
- තාක්ෂණ අනුව ද පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදන ක්‍රම වෙනස් ව පවතින බව.
- සන්නිවේදකයා හා ග්‍රාහකයා පැහැදිලි ව හඳුනා ගත හැකි බව.
- සන්නිවේදකයා තුළ ද්විමාර්ගික සන්නිවේදනයක් සිදු වන බව.
- ප්‍රතිචාර හා ප්‍රතිපෝෂණය සිදු වන බව.
- සන්නිවේදක ග්‍රාහක භූමිකා මාරු වීමක් දක්නට ඇති බව.
- සන්නිවේදකයාට හා ග්‍රාහකයාට සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පාලනය කර ගත හැකි බව.
- විවිධ අරමුණු සඳහා පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය භාවිත වන බව.
 - තොරතුරු හුවමාරුව, උපදෙස් ලබා දීම, දූෂිත සැප බෙදා ගැනීම, අණ දීම ආයාචනා කිරීම ආදී ලෙස දැක්විය හැකි බව.

3. සමූහ හා මහජන සන්නිවේදනය

සමූහ සන්නිවේදනය

- කිහිප දෙනෙකුට වඩා වැඩි පිරිසක් අතර සිදු වන සන්නිවේදනයක් බව.
- සමූහය තුළ කුඩා කණ්ඩායම් හා විශාල කණ්ඩායම් වශයෙන් ද පැවතිය හැකි බව.

- අරමුණු කේන්ද්‍ර කරගෙන සිදු වන සන්නිවේදනයක් බව.
- නායකත්ව කාර්යයට ප්‍රමුඛත්වය ලැබෙන බව.
- එක ම කරුණක් සම්බන්ධ ව විවිධ දෘෂ්ටිකෝණයන් ගෙන් අදහස් මතු කර ගත හැකි බව.
- සමූහයේ සියලු දෙනා අතර පොදු එකඟතාවක් ගොඩනගා ගත හැකි බව.

මහජන සන්නිවේදනය

- මහජන සන්නිවේදනය යනු අනන්‍යතාවන් නිසි ලෙස නොහඳුනන විශාල පිරිසක් අතර සිදු වන සන්නිවේදනයක් බව.
- සන්නිවේදකයාට, ග්‍රාහක පිරිසේ ස්වභාවය පිළිබඳ අවබෝධයක් තිබුණ ද ඔවුන් සමඟ පෞද්ගලික සම්බන්ධතාවක් නැති බව.
- මහජන සන්නිවේදනයෙහිලා සංවිධානාත්මක අවශ්‍යතාව පවත්නා බව.

- පෙර දැනුම්වත් කිරීමකින් යුතු ව නිශ්චිත ස්ථානයක දී සිදු වන ක්‍රියාවලියක් බව.
- සන්නිවේදකයා සහ ග්‍රාහකයා අඛණ්ඩව සිදු වන සන්නිවේදනයක් බව.
- ක්ෂණික ව මහජන කණ්ඩායමක් එක් රැස්කොට ගෙන ද මහජන සන්නිවේදන සිදු වන බව. (උදා: වීදි නාට්‍ය නැරඹීමට ඒකරාශි වන මහජන කණ්ඩායම)
- මහජන සන්නිවේදනය සැලසුම් සහගත ව ද සිදු වන සන්නිවේදනයක් බව.
(උදා: දේශපාලන රැස්වීමක්/ පාසල් ක්‍රීඩා උත්සවයේ ප්‍රධාන ආරාධිත අමුත්තා උත්සව සභාව ඇමතීම)

4. ජනසන්නිවේදනය

- පුවත්පත, ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය යන ජනමාධ්‍ය හරහා සිදු වන සන්නිවේදනය බව.
- ජනසන්නිවේදනයෙහිලා විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් ඇති බව.
- ජනසන්නිවේදනයෙහිලා ග්‍රාහකයා ඒ ඒ මාධ්‍යයට අනුව විවිධ ස්වරූප ගන්නා බව (පුවත්පතට අනුව පාඨකයා, ගුවන්විදුලියට අනුව ශ්‍රාවකයා, රූපවාහිනියට අනුව නරඹන්නා)
- ජනසන්නිවේදනය තුළ ග්‍රාහකයාට ඒ ඒ මාධ්‍ය පිළිබඳ සාක්ෂරතාව පැවතිය යුතු බව.

- ජනසන්නිවේදනය වර්තමාන මිනිසාගේ දෛනික ජීවිතයේ කොටසක් බවට පත් ව ඇති බව.
- ජනසන්නිවේදනය සෑම විට ම ආයතන හා සංවිධානගත ව පවතින බව.
- ජනසන්නිවේදනය තුළ සෑම විට ම පුහුණු මාධ්‍යකරුවන් ක්‍රියාත්මක වන බව.
- ජනසන්නිවේදනයේ දී උසස් තාක්ෂණික ක්‍රියාවලියක් භාවිත කරන බව.
- ජනසන්නිවේදන ක්‍රියාවලියට බාධක විශාල වශයෙන් පැවතිය හැකි බව.
- ප්‍රතිචාර ප්‍රතිපෝෂණ සීමිත බව.
- සන්නිවේදකයා විසින් ග්‍රාහකයා නිශ්චිත ව හැඳිනීමක් නැති බව.
- සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියේ දී දොරටුපාලකයන් දැකිය හැකි බව.

නිපුණතාව 3.0

සන්නිවේදන ආකෘති, මූලික ස්වරූප හා ප්‍රවර්ග වෙන් වෙන් ව හඳුනා ගනිමින් සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය අතර පවතින සබඳතාව තේරුම් ගෙන සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ යථාචාර්‍යය ලබා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 3.4 ජනසන්නිවේදනයේ ව්‍යාප්තිය ජනමාධ්‍ය බව හඳුනාගෙන මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍යයේ ඓතිහාසික විකාශය පිළිබඳ අවබෝධය ලබයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 12

ඉගෙනුම් පල

1. ජනමාධ්‍ය යනු කුමක් දැයි හඳුන්වයි.
2. මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍යයේ ඓතිහාසික විකාශය පිළිබඳ ව විස්තරාත්මක ව තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි.
3. ජනමාධ්‍ය මඟින් සමාජයට සිදු වන ප්‍රධාන සමාජීය බලපෑම පෙන්වා දෙයි.
4. ජනමාධ්‍ය හා ග්‍රාහකත්වයේ අන්තර් සබඳතාව පැහැදිලි කරයි.
5. විවිධ ග්‍රාහක ස්වරූප සහ එහි වැදගත්කම විස්තර කරයි.

හැඳින්වීම

මානව සන්නිවේදනය ක්‍රමික ව විකාශනය වූවකි. මිනිසාගේ සන්නිවේදන හැකියාව කිසියම් සීමාවක පැවතීමේදී එය කායික සීමා ඉක්මවූවක් නොවේ. මිනිසා සමාජගත වීම, සමාජීය වශයෙන් අන්තර්පුද්ගල සම්බන්ධතා ප්‍රබලත්වයට පත් වීම, අවශ්‍යතා සංකීර්ණත්වයට පත් වීම, දැනුම තොරතුරු වේගයෙන් එකිනෙකා හා හුවමාරු කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවන් ගොඩනැගීම ආදී හේතු ගණනාවක් නිසා මිනිසාට කාලය හා අවකාශය ජය ගැනීමට අවශ්‍ය විය. මේ නිසා මෙම වුවමනාවන් ඉටු කර ගැනීමට තාක්ෂණික නැඹුරුවක් සහිත ව මිනිසා විසින් සිදු කරන ලද පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලය වන්නේ ජනසන්නිවේදනයේ ප්‍රභවය ලැබීම යි. මානව සන්නිවේදනයේ ප්‍රභවය හා සසඳා බැලීමේ දී ජනසන්නිවේදනය බිහි වූයේ ඉතා මෑතක දී ය.

මූලික සමාජවල පැවතියේ ප්‍රාථමික සන්නිවේදන ක්‍රම හා සාම්ප්‍රදායික, සන්නිවේදන ක්‍රම වේ. 15 වන සියවසේ ජොහැන්නස් ගුටෙන්බර්ග් විසින් මුද්‍රණ යන්ත්‍රය සොයාගැනීම පදනම් වේ. 17 වන ශතවර්ෂයේ ජර්මනිය, ප්‍රංශය වැනි රටවල පුවත්පත් සඟරා බිහි වීම ජන මාධ්‍ය බිහි වීමට හේතු වේ. මේ නිසා මිනිසාගේ සන්නිවේදනය කිරීමේ සීමාව ඉක්මවා කාලය හා අවකාශය ජය ගැනීමට හැකියාව ලැබීමි.

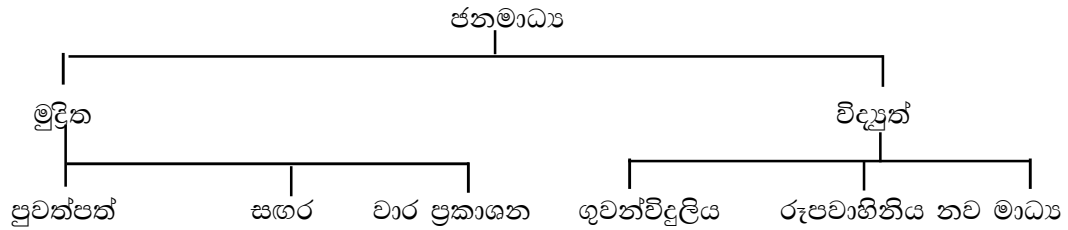
ජන මාධ්‍ය (Mass Media) යන්නෙහි ද මූලික අරුත බහුවිධ කණ්ඩායම්වලට එක් වර ආමන්ත්‍රණය කිරීමේ හැකියාව සහිත තාක්ෂණය යන්න යි. විසිරුණු ග්‍රාහක ප්‍රජාවක් වෙත එක වර ම යම් පණිවිඩයක් මුදා හැරීමේ හැකියාව ජනමාධ්‍ය හේතුවෙන් ලැබෙයි.

ජනමාධ්‍යයේ මුල් පියවර වන්නේ ලෝකයට පුවත්පත් සඟරා පහළ වීම යි. එයට පෙර පැවතුණේ ගැමි මාධ්‍ය (Fork Media) හෙවත් සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍යය ය. මුද්‍රණ ශිල්පය පැතිරීමට පෙර ආසියාව ඇතුළු යම් යම් රටවල පුස්තකාල ආදී ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් ලේඛන ග්‍රන්ථාරූඪ කිරීම ජනප්‍රිය විය. ක්‍රි.ව. 1300-1600 කාලය තුළ බටහිර ලෝකයේ ඇති වූ පුනරුදය නිසා විවිධ මානව සන්නිවේදන කටයුතු ඇරඹිණි. පුනරුද අවධියේ පොත් පත් සඳහා නව ඉල්ලුමක් ඇති විය. පොත්පත් සඟරා ආදිය මගින් විශාල පිරිසකට නව තොරතුරු හා දැනුම බෙදා දීමට අවස්ථාව ලැබිණ.

දුම් නැව් හා දුම්පිටිය නිපදවීමත් සමඟ ප්‍රවාහනි විසරණයේ වේගය වැඩි කරලීමට හැකි විය. එහෙත් විදුලි ටෙලිග්‍රෆ් ක්‍රමය හඳුන්වා දෙන තුරු ම ප්‍රවාහනි වියරණය අසීමිත ව වේගවත් කිරීමට හැකි වූයේ නැත. ඇමරිකානු ජාතික සැමුවෙල් මො(ර්)ස් විදුලි ටෙලිග්‍රෆ් ක්‍රමය සොයා ගැනීමට මූලික විය. තිත් හා ඉරි මගින් කේන්ද්‍රානුසාරයෙන් පණිවිඩ යැවීමට හැකි වූ මෙම මෙම ක්‍රමය මෝස් කේත (Morse Cords) නමින් හැඳින්වේ. මෙය රැහැන් ඔස්සේ කළ තොරතුරු හුවමාරුවකි. විද්‍යුත් සන්නිවේදනය සඳහා පාදක වූයේ මෙම ක්‍රමය යි. පසු ව ඇලෙක්සැන්ඩර් ග්‍රැහැම් බෙල් නමැති ස්කොට්ලන්ත ජාතිකයා ටෙලිෆෝනය සොයාගැනීම ඇමරිකානු ජාතික තෝමස් එඩිසන් විසින් තඹතැටිය නිපදවීම වැනි කරුණු ද විද්‍යුත් මාධ්‍ය යුගයේ ආරම්භයට හේතු විය. 1895 දී ඉතාලි ජාතික ගුග්ලියෝමෝ මාකෝනි ගුවන් විදුලිය නිපදවීය.

1936 දී ජෝන් ලොගි බෙයාර්ඩ් නම් ස්කොට්ලන්ත ජාතික ඉංජිනේරුවරයා විසින් රූපවාහිනී සම්ප්‍රේෂණ ශක්‍යතාව පෙන්වා දෙනු ලැබී ය. ඒ අනුව ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය සංඥා ක්‍රමයේ දියුණුව ඔස්සේ රූපවාහිනිය නිර්මාණය සිදු විය. වන්දිකා තාක්ෂණය සොයා ගැනීම හේතුවෙන් සන්නිවේදනය විශාල ග්‍රාහකයන් පිරිසකට හිමි කර දීමට හැකි විය. වන්දිකා නිසා සාගර හරහා සංඥා යැවීමට හැකි විය. ලිෆෝනය, ගුවන්විදුලිය සහ පසුකාලයේ බිහි වූ නව මාධ්‍ය සන්නිවේදනයේ ප්‍රගමනයට හේතු විය.

ඉහත දැක්වූ විවිධ ජනමාධ්‍යවල අදාළ ස්වලක්ෂණ පවතී. ඒ අනුව එම ජනමාධ්‍ය අනෙකුත් ජනමාධ්‍යයන් ගෙන් වෙනස් වේ. ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය, මුද්‍රිත යන වර්ගීකරණයේ ස්වභාවය ගැඹුරු සංකීර්ණ ක්‍රම භාවිතයෙන් හඳුනා ගත හැකි ය. මෙම ස්වභාවයන් අනුව ජනමාධ්‍ය වර්ගීකරණයට ලක්කළ හැකි ය.

මේ ආකාරයට 17 වන සියවසේ බිහි වන ජනමාධ්‍ය මානව සමාජයට කළ බලපෑම අතිවිශාල ය. ජනමාධ්‍යයේ පදනම වන්නේ සමාජය යි. එහි කේන්ද්‍රීය සාධකය වන්නේ ද සමාජය යි. මේ නිසා ජනමාධ්‍ය මගින් නිරන්තර සමාජ බලපෑමක් එල්ල වේ. ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ සිදු වන්නේ අදහස් පොදු බවට පත් කිරීම යි. ඒ නිසා විවිධ අදහස් සංකල්ප සමාජගත වීම සිදු වේ.

ජනමාධ්‍ය හේතුවෙන් දැනුමෙන් හා තොරතුරුවලින් සන්නද්ධ වූ ජනසමාජයක් ගොඩනැගී ඇත. ගෝලීය වශයෙන් අන්තර් සම්බන්ධතා දියුණු වී තිබේ. සංස්කෘතික හුදෙකලාවක සිටි මානව සමාජ ශිෂ්ටාචාරගත කිරීමට ජනමාධ්‍ය බලපා තිබේ. පුද්ගලයාගේ මනෝ කායික ස්වභාවය වෙනස් කිරීමට ජනමාධ්‍යයට හැකි වී තිබේ. එසේ ම ලිංගිකත්වය, ප්‍රචණ්ඩත්වය වැනි දේ ඉස්මතු කිරීම, ව්‍යාපාරික පෙලඹවීම් ඇති කිරීම ආදියට ද එය හේතු විය. ජනමාධ්‍ය සමාජයක යහපතට මෙන් ම අයහපතට ද හේතු වී තිබේ.

ග්‍රාහකයා මාධ්‍ය අනුව වෙනස් වේ. එසේ ම විවිධ බුද්ධි මට්ටම් අනුව ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ ප්‍රකාශ වන තොරතුරු ග්‍රහණය කර ගැනීමේ දී ව්‍යාකූලතා ඇති කර ගනිසී වර්තමාන ජනමාධ්‍ය ග්‍රාහක රසවින්දනය හා විනෝදය සඳහා පමණක් මාධ්‍ය පැවතිය යුතු යි යන අදහස කරා යොමු ව පවතී.

3.4 ජනසන්නිවේදනය හා ජනමාධ්‍ය භාවිතය

1. ජනමාධ්‍ය හඳුනා ගැනීම

- ජනමාධ්‍ය බිහි වීම යුරෝපා ශිෂ්ටාචාරයේ ක්‍රමානුකූල තාක්ෂණික සොයා ගැනීම් ප්‍රතිඵලයක් බව.
- මුද්‍රණ යන්ත්‍රය සොයා ගැනීම ජනමාධ්‍ය බිහි වීමට හේතු වූ බව.
- විසිරුණු ග්‍රාහක පිරිසක් වෙත තම පණිවිඩ පුළුල් ලෙස සහ ඉක්මනින් මුදා හැරීමට ජනමාධ්‍යයට හැකි බව.
- පුවත්පත්, සඟරා, ගුවන්විදුලිය, රූපවාහිනිය හා සිනමාව ජනමාධ්‍ය වන බව.
- ප්‍රධාන ධාරාවට පරිබාහිර විකල්ප මාධ්‍ය ධාරාවක් ද පවතින බව.
- තමන් පෞද්ගලික ව නොහඳුනන දශ ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ප්‍රජාවක් වෙත පණිවිඩයක් ලබා දිය හැකි වීම.
- ජනමාධ්‍ය ආයතන විධිමත් ලෙස සංවිධානගත ව තිබීම.
- ජනමාධ්‍ය දොරටුපාලකයන් පාලනය කරනු ලබන බව.
- පෞද්ගලිකත්වයෙන් තොර බව.
- සෑම විට ම සන්නිවේදන තාක්ෂණය සමඟ බද්ධ ව පැවතීම.
- ජනමාධ්‍ය වර්තමාන ජනතාවගේ දෛනික ජීවිතයේ කොටසක් ව පවතින බව.
- ජනමාධ්‍ය සඳහා පුහුණු මාධ්‍යකරුවන් අවශ්‍ය බව.
- තම සන්දේශ ඉලක්ක ගත පිරිසකට පමණක් ඉදිරිපත් කිරීමට නොහැකි බව.

2. ජනමාධ්‍ය ප්‍රවර්ග හා ස්වලක්ෂණ

- ජනමාධ්‍ය මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් ලෙස වර්ග කරන බව.
- මුද්‍රිත මාධ්‍ය, පුවත්පත්, සඟරා, වාර ප්‍රකාශන ලෙස වර්ග වන බව.
- විද්‍යුත් මාධ්‍ය, ගුවන්විදුලිය, රූපවාහිනිය, සිනමාව ලෙස වර්ග කළ හැකි බව.
- අන්තර්ජාල මාධ්‍ය වන නව මාධ්‍යවල ද ජනමාධ්‍ය සතු ලක්ෂණ යම් පමණකින් ඇති බව.
- පුවත්පත් පරිහරණයට භාෂා සාක්ෂරතාව, ගුවන්විදුලිය පරිහරණයට ශ්‍රවණ සාක්ෂරතාව සිනමාව හා රූපවාහිනිය පරිහරණයට ශ්‍රව්‍ය-දෘශ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය බව හා එක් එක් මාධ්‍යයට සුවිශේෂ අන්‍යාය ලක්ෂණ පවතින බව.

- පුවත්පත්, සඟරා වැනි මුද්‍රිත මාධ්‍ය සඳහා ප්‍රමාණාත්මක හා ව්‍යාප්ති සීමාවන් පවතින අතර විද්‍යුත් මාධ්‍ය සඳහා කාලය හා අවකාශය පිළිබඳ සීමා පවතින බව.
- ජනමාධ්‍ය තුළ පෙළ (Text) සම්පාදනය කරන්නා ජනමාධ්‍යකරුවා වන බව.
- ජනමාධ්‍යකරුවා යනු මූලික මාධ්‍ය සන්දේශ සම්පාදනය කරන්නා බව.
- ජනමාධ්‍ය මගින් බොහෝ විට සිදු වන්නේ රේඛීය සන්නිවේදනය බව සහ එහි දී ප්‍රතිපෝෂණය අවම වන බව.
- ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාවලිය සංවිධානය කිරීමට විශාල මුදල් පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වන බව.
- ජනමාධ්‍යවල මාධ්‍ය විශේෂීකරණයක් සිදු වන බව.
- රූපවාහිනිය ආකර්ෂණීය ජනමාධ්‍යයක් බවට පත් ව තිබෙන බව.
- නූතනයේ ජනමාධ්‍ය නව මාධ්‍ය සමඟ බද්ධ ව ක්‍රියාත්මක වන බව.

3. ජනමාධ්‍ය හා සමාජීය බලපෑම

- ජනමාධ්‍ය සන්දේශ විවෘත ව ඉදිරිපත් වීම නිසා එයින් සමාජයට සිදු වන බලපෑම වැඩි බව ය. (හොඳ හෝ නරක)
- ජනමාධ්‍යවල සමාජීය අරමුණුවලට වඩා වාණිජ අරමුණුවලට නැඹුරුකමක් ඇති බව.
- සාම්ප්‍රදායික සමාජීය තත්ත්වය වෙනස් කරමින් සමාජය නවීකරණය සඳහා ජනමාධ්‍ය කටයුතු කරන බව
- ජනමාධ්‍ය මගින් ජනතාවට එදිනෙදා සිතන්නට න්‍යාය පත්‍රයක් සකස් කර දෙන බව
- සමාජයානුයෝජන ක්‍රියාවලියේ දී ජනමාධ්‍ය ප්‍රධාන කාරකයක් වන බව
- ජනමාධ්‍ය මගින් ජනමතය නිර්මාණය කරන බව.
- ජනමාධ්‍ය සමාජ පෙලඹවීම් කාරකයක් ලෙස කටයුතු කරන බව.
- ජනමාධ්‍ය සමාජ පාලකයන් ලෙස කටයුතු කරන බව.

4. ජනමාධ්‍ය හා ග්‍රාහකත්වය

- ජනමාධ්‍ය සමාජ බලයක් වන බව.
- ජනමාධ්‍ය මඟින් තොරතුරු සහ විනෝදය සපයන අතර ම ඒවායේ බලපෑමට ග්‍රාහකයා හාජනය වී ඇති බව.
- ජනමාධ්‍ය මඟින් ග්‍රාහක ආකල්ප ගොඩනගන බව.
- නවමාධ්‍ය ග්‍රාහකයා ජනමාධ්‍ය ග්‍රාහකයා නව්‍යකරණයකට යොමු කර ඇති බව.
- අක්‍රිය ග්‍රාහකත්වය මඟින් නිර්මාණය වන්නේ අයහපත් මාධ්‍ය පරිසරයක් බව හා ඒ නිසා මාධ්‍ය ග්‍රාහකත්වය සක්‍රිය දායකත්වයකින් යුක්ත විය බව.
- මාධ්‍ය ග්‍රාහකයාගේ මාධ්‍ය සාක්ෂරතා දොනය වර්ධනය කර ගැනීම වැදගත් වන බව.

නිපුණතාව 4.0

මානව සංස්කෘතියේ විශිෂ්ටතම නිර්මාණය සහ සංස්කෘතිය ප්‍රකාශ කිරීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍ය භාෂාව ලෙස හඳුනාගෙන එය සන්නිවේදනය සඳහා ඉවහල් වන ආකාරය පිළිබඳ පෘථුල අවබෝධයක් ලබයි.

නිපුණතා මට්ටම 4.1 සංස්කෘතිය, භාෂාව හා සන්නිවේදනය අතර පවතින සම්බන්ධතාව සහ භාෂාවේ ස්වලක්ෂණ විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 10**ඉගෙනුම් පල**

1. සංස්කෘතිය, භාෂාව සහ සන්නිවේදනය අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව හඳුන්වයි.
2. මානව භාෂාවේ අන්‍යෝන්‍යතාව ප්‍රකට කරන ලක්ෂණ පැහැදිලි කරයි.
3. භාෂාත්මක කාර්ය විශ්ලේෂණය කරයි.
4. භාෂා ව්‍යවහාරය හා සමකාලීන ප්‍රවණතා පිළිබඳ ව නිදසුන් ඇසුරින් විස්තර කරයි.

හැඳින්වීම

මානව චර්ගයා මෙතෙක් බිහි කරගත් විශිෂ්ට ම සන්නිවේදන මෙවලම භාෂාව වශයෙන් අවිවාදයෙන් ම පිළිගැනීමට සිදුවේ. ඒ අනුව මානව භාෂාව යනු කථනය භාෂණය සහ ලේඛනය සඳහා යොදා ගන්නා සංකේත සහ ඒවා හසුර වන ව්‍යාකරණ රීති ඇතුළත් සංකීර්ණ සමස්තය ලෙස දැක්විය හැකි ය. භාෂාවේ කථන ස්වරූප ඇති වී වසර දසදහස් ගණනකට පසු ලේඛනය ආරම්භ වූ බව වාග්විද්‍යාඥයන්ගේ මතය යි.

භාෂාව, මගින් ඉටු කෙරෙන සමස්ත කාර්යය ඉටු කරගත හැකි වෙනත් මෙවලමක් තවමත් බිහි වී නොමැත. එනිසා එය සමාජය මගින් නිපදවා ගැනුණු සන්නිවේදන උපකරණයක් ලෙසින් හඳුන්වා දිය හැකි ය. අදහස් හුවමාරු කරගැනීම, දැනුම ප්‍රකාශනය මෙන් ම සන්නිවේදන සඳහා ද භාෂාව උපයෝගී කර ගත හැකි ය. මෙකී හේතු නිසා භාෂාව සමාජයටත් සමාජය භාෂාවටත් අන්‍යෝන්‍ය බලපෑමක් සිදු කරයි. සමාජයක අභිවර්ධනය මෙන් ම පරිහානිය සඳහා බලපාන මිනිස් හැඟීම්, අදහස් සම්ප්‍රේෂණය කිරීම පිණිස භාෂාවක් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මානව භාෂාව හා සංස්කෘතිය අතර ඇත්තේ අවියෝජනීය සම්බන්ධතාවකි. සංස්කෘතික ආභාසය හෙවත් සංස්පර්ශය සෑම භාෂාවක ම දැකිය හැකි ය. සිංහල භාෂාව නිර්මාණය වීමේ දී පාලි සංස්කෘත ආදී භාෂාවන්ගේ සංස්පර්ශය ඇති වී තිබේ. එමෙන් ම එක් පරපුරක සංස්කෘතික ගති ලක්ෂණ තවත් පරම්පරාවකට සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේ සන්නිවේදනාත්මක හා සමාජානුයෝජනාත්මක කාර්යාවලිය සඳහා ද භාෂාව ප්‍රමුඛ කාර්ය කොටසක් ඉටු කරයි.

භාෂාව වෙසෙසින් ම නිර්මාණාත්මක වේ. භාෂාව මගින් උත්පාදනය වන සෑම වචනයක, වාක්‍යයක ම ඇත්තේ අපූර්ව ගුණයකි. අප දන්නා සීමිත වචන යොදා ගනිමින් අසීමාන්තික අදහස් ප්‍රමාණයක් සන්නිවේදනය කළ හැකි නිසා භාෂාවෙහි දැකිය හැක්කේ අසීමාන්තික නිර්මාණාත්මක ගුණයකි. එමෙන් ම තව දුරටත් මානව භාෂාවේ අනන්‍ය ලක්ෂණ හා විශේෂතා රැසක් ද හඳුනා ගත හැකි ය. මානව භාෂාවේ ලක්ෂණයක් වන්නේ එය සහජයෙන් උරුම වන්නක් නොව වර්ධනය කළ යුතු හැකියාවක් වීම යි. මානවයා සතු භාෂා ශක්‍යතාව භාවිතය සමඟින් වැඩි දියුණු කළ යුතු හැකියාවකි. එමෙන් ම සෙසු සෑම නිර්මාණයක් ම බිහි කිරීමට පදනම වන්නේ ද මානව භාෂාව යි. එම නිසා භාෂාව මුල් විමෙන් තොර ව සෙසු සෑම නිර්මාණ බිහි නොවේ. මානව භාෂාව කාලානුරූපී ව හා පරිසරානුරූපී ව වෙනස් වේ. මෙයට අමතර ව ඇමරිකානු වාග් විද්‍යාඥ හොකට් මානව සන්නිවේදනයට විශේෂ වූ මූලධර්ම 07ක් භාෂාවෙහි දැකිය හැකි බව පෙන්වා දෙයි.

1. ද්විත්වතාව (ද්ව්‍යාත්මකතාව)
2. නිර්මාණාත්මක ගුණය (උත්පාදකතාව/ජනක ශක්තිය)
- 3 . රූපීකෘතතාව (සම්මුතිකාර්ථවත් බව)
- 4 . ප්‍රත්‍යාවර්තනය
- 5 . විශිෂ්ටතාව / විශේෂීකරණය
- 6 . දුරස්ථාපනය
- 7 . සංස්කෘතික ප්‍රවාහණය

මෙයට අමතර ව භාෂාවේ විවිධ විශේෂතා හා අන්‍යතාව පිළිබඳ ව වාග් විද්‍යාඥයන් ප්‍රමුඛ කොටගත් සන්නිවේදන හා භාෂා විශාරදයෝ විවිධ අදහස් දක්වති. මානව භාෂාවේ කාර්යය පථය නිශ්චිත ව විග්‍රහ කළ හැකි නොවේ. එය පවතින සමාජ සංස්කෘතික මෙන් ම සන්නිවේදනාත්මක අවශ්‍යතා අනුව වෙනස් වේ. එහෙත් අධ්‍යයනයේ පහසුව සඳහා භාෂාවේ කාර්යය පහත පරිදි විශ්ලේෂණය කළ හැකිය.

- 1 . භාව ප්‍රකාශනය
- 2 . තොරතුරු සම්පාදනය
- 3 . දැනුම සම්පාදනය හා ව්‍යාප්තිය
- 4 . පෙලඹවීම
- 5 . සුහදකාව ප්‍රකාශ කිරීම
- 6 . විනෝදාස්වාදය

මානව භාෂාව මානව චර්යා සතු විශිෂ්ටමතම සන්නිවේදන මෙවලම වන අතර ම එහි එය කාලානුරූප ව විවිධ වෙනස් කම් දක්වයි. භාෂා ප්‍රචර්ග භාවිතයේ දී ඇති වන සමාජීය අවශ්‍යතාවන් අනුව වෙනස් වීම ස්වාභාවික කරුණකි. තාක්ෂණය හා සන්නිවේදනය වඩාත් වේගවත් මෙන් ම දියුණු අද්‍යයන සමාජයේ මානව භාෂා සුවිශේෂ වෙනස්කම්වලට භාජනය වෙමින් පවතී. සංකේත අක්ෂර, නව යෙදුම්, නව අර්ථ සම්පාදනය වන අතර ම ව්‍යවහාරයේ ද පැහැදිලි වෙනස්කම් දැකිය හැකි ය.

ජනමාධ්‍යය හා නව මාධ්‍ය මගින් ඇති කරන භාෂා භාවිතයේ විවිධතා සෙසු සමාජීය සාධක මගින් ඇති කරන්නා වූ භාෂා ප්‍රවණතාවට වඩා වැඩි ආකර්ෂණීය ස්වභාවයක් දරයි. එම භාෂා ප්‍රවණතා වඩාත් ජනප්‍රිය ලෙසින් සමාජය පුරා ව්‍යාප්ත වෙමින් පැවතීම හා භාවිත ප්‍රචලිත වීම සමඟ සමාජීය ගැටුම් ද නිර්මාණය වනු දැකිය හැකි ය

4.1 මානව සන්නිවේදනය හා භාෂාව

1. සංස්කෘතිය, භාෂාව හා සන්නිවේදනය

- මානව, සන්නිවේදනය පුළුල් හා සංකීර්ණ ස්වභාවයක් ගන්නා බව.
- මානව සංස්කෘතිය ගොඩනැංවීම කෙරෙහි භාෂාව ඉවහල් වී ඇති බව.
- මානව සන්නිවේදනයේ ප්‍රබලතම උපකරණය මානවය භාෂාව බව.
- මානව ශිෂ්ටාචාරයන් බිහි වීම කෙරෙහි ද භාෂාව සාධකයක් වී ඇති බව.
- මානව භාෂාව සම්මුතික වූ වාක් සංකේත පද්ධතියක් බව
- මානව සන්නිවේදනය හා භාෂාව මගින් පැවැත්මට පරිබාහිර එනම් දැනුම, විචාරය, සංස්කෘතික සම්ප්‍රේෂණය, නිර්මාණාත්මක කාර්යය ආදිය සඳහා යොදා ගන්නා බව.
- භාෂාවේ ප්‍රබල, අර්ථ සම්බන්ධතාව, සංකීර්ණත්වය අසීමිත වූ ප්‍රමාණය කළ නොහැකි වූ තත්ත්වයක් මානව සන්නිවේදනයෙහි පවතින බව.
- සමාජයේ සාමූහික කොටස්කරුවන් ලෙස අන්‍යෝන්‍ය ක්‍රියාකාරීත්ව සඳහා භාෂාව සන්නිවේදන මෙවලමක් ලෙස භාවිත වන බව.

2. භාෂාව හා එහි ස්වලක්ෂණ අධ්‍යයනය

- මානව, භාෂාවට අනන්‍ය වූ සුවිශේෂතා පවතී.
- ඒවා මානව භාෂාවේ ස්වලක්ෂණ වන බව.
- මානව භාෂාවේ ස්වලක්ෂණ හතක් පවතින බව.

1. ද්විත්වතාව/ ද්වේතත්වය

සීමිත වාක් සංකේත ප්‍රමාණයක් පුනරුත්ති සහිත ව එනම් නැවත නැවත යෙදීමෙන් අසීමිත අර්ථ ගොඩනැගීම

2. උත්පාදක ගුණය/ජනකත්වය

සීමිත වාක් සංකේත යොදා ගැනීමෙන් අවස්ථානුකූල ව අදහස් නිර්මාණශීලී ව උත්පාදනය කිරීම, එනම් සීමිත වූ වාක් සංකේත යොදාගනිමින් මින් පෙර අසා හෝ පවසා හෝ නැති අලුත් අදහසක් සිතිවිල්ලක් ගොඩනැගීමේ හැකියාව.

3. සම්මුතික භාවය

සම්මුතික භාවය යනු , යම් දෙයක් හා ඊට අදාළ වාක් සංකේතය අතර පවතින සම්බන්ධතාව යි.

උදා: ගස හැඳින්වීම සඳහා ගස යන සංඥාර්ථය සම්මුතියක් ලෙස භාවිතය

(මෙම කරුණු තුන පමණක් ඉගැන්වීම ප්‍රමාණවත් වේ. අනෙක් කරුණු ඇති බව පමණක් පෙන්වා දෙන්න)

4. භූමි පරිවර්තනය/ කාර්ය මාරුව
5. ප්‍රතික්‍රියාමය විශේෂීකරණය
6. දුරස්ථාපනය/ ආසන්න ව්‍යුක්තතාව
7. සංස්කෘතික සම්ප්‍රේෂණය

3. භාෂාත්මක කාර්ය විශ්ලේෂණය

- භාෂාත්මක කාර්ය පහත ආකාරයෙන් දැක්විය හැකි බව.

1. භාව ප්‍රකාශනය.
2. තොරතුරු සම්පාදනය
3. දැනුම සම්පාදනය හා ව්‍යාප්ත කිරීම.
4. පෙළඹවීම සඳහා භාෂාව
5. සුහදතාව ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා භාෂාව.
6. විනෝදාස්වාද සම්පාදනය කිරීම.

4. භාෂා ව්‍යාවහාරය හා සමකාලීන ප්‍රවණතා

- භාෂාව ගතිකත්වයෙන් යුක්ත බව.
- භාෂාව සංවර්ධනය වන පද්ධතියක් බව.
- භාෂා ව්‍යාවහාරය අනුව වෙනස් වීම්වලට ලක්වන බව.
- කාලීන අවශ්‍යතාව අනුව වෙනස් වීම්වලට ලක් වන බව.
- කාලීන අවශ්‍යතාව අනුව ගෝලීය භාෂා ප්‍රවණතා මතු වෙමින් පවතින බව.
- විවිධ සමාජයන් පොදු භාෂාවන් සන්නිවේදනය සඳහා භාවිතයට ගන්නා බව.
- තාක්ෂණයේ දියුණු සමඟ විවිධ භාෂා පොදුවේ පරිහරණය කරන බව

නිපුණතාව 4.0

මානව සංස්කෘතියේ විශිෂ්ටතම නිර්මාණය සහ සංස්කෘතිය ප්‍රකාශ කිරීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍යය භාෂාව ලෙස හඳුනාගෙන එය සන්නිවේදනය සඳහා ඉවහල් වන ආකාරය පිළිබඳ පෘථුල අවබෝධයක් ලබයි.

නිපුණතා මට්ටම 4.2

ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය භාෂාවේ විශේෂතා සහ මූලික හා විද්‍යුත් මාධ්‍යවල භාෂා භාවිතය හඳුනා ගනිමින් එය ඵලදායී ලෙස භාවිත කිරීමේ හැකියාව ප්‍රදර්ශනය කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 15**ඉගෙනුම් පල**

1. ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය භාෂාව තුළ ඇති විශේෂතා හඳුන්වයි.
2. විශ්ලාපනාත්මක භාෂාව හා නිර්මාණාත්මක භාෂාවේ විවිධත්වය, ලක්ෂණ සංසන්දනාත්මක ව දක්වයි.
3. මූලික හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාෂා භාවිත වන ආකාර ගවේෂණය කරයි.
4. මාධ්‍ය භාෂාව ඵලදායී ලෙස භාවිත කළ යුතු ආකාරය විස්තර කරයි.

හැඳින්වීම

අද්‍යයන මානව සමාජයේ සෑම අංශයක් කෙරෙහි ම ජනමාධ්‍ය ඉහළ බලපෑමක් ඇති කරයි. ජනමාධ්‍ය භාෂාව ද පුද්ගලයකුගේ සහ සමාජයේ භාෂා චර්යාව කෙරෙහි විශාල බලපෑමක් ඇති කරන සාධකයක් බවට පත් ව ඇත. නූතන වාග් විද්‍යාවෙහිලා හදාරනු ලබන ප්‍රධාන විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස ද මෙය හැඳින්විය හැකි ය. භාෂාව, මානව අවශ්‍යතාවලට අනුරූපී ව ඓතිහාසික ව වර්ධනය වූ ප්‍රායෝගික භාවිතයකි. ජනමාධ්‍යයේ අවශ්‍යතාවලට සරිලන ආකාරයටත් නව මාධ්‍යයේ අවශ්‍යතාවලට සරිලන ආකාරයටත් එහි වර්තමාන සහ අනාගත හැඩය තීරණය වනු ඇත.

පුවත්පත, ගුවන් විදුලිය සහ රූපවාහිනිය යන මාධ්‍යයන් භාවිතයට පැමිණි පසු එතෙක් කතා කිරීමටත්, ලේඛනයටත් යොදාගත් භාෂාව භාවිත කිරීමට නව වේදිකාවක් ඉදි විය. එහෙත් මාධ්‍යවල දී භාෂාව භාවිත කළ යුත්තේ කෙසේදැයි නිර්මිතයක් ගොඩනැගී නොතිබිණි. ජනමාධ්‍ය වල භාෂාව භාවිත කිරීම පිළිබඳ නිර්ණායක ගොඩනගා ගැනීමේ කාර්යය මාධ්‍ය හසුරුවන්නන් විසින් ම පවරා ගනු ලැබී ය. භාෂා ව්‍යවහාරයේ නවෝක්ති බිහි වීමත් ඒවා ප්‍රචලිත වීමත් ජනමාධ්‍යවේදීන්ගේ මැදිහත් වීමෙන් සිදු විය. විශේෂයෙන් ම මාධ්‍ය භාෂාව සාම්ප්‍රදායික භාෂාවේ පැවති අනම්‍ය හා දඩි ස්වරූපය සුබ්‍යතමය කිරීමට හේතු විය. මාධ්‍ය මූලික භාෂාවේ මූලික අරමුණ වන්නේ පොදු ග්‍රාහකයා දිනා ගැනීම යි. භාෂාවේ සම්මතයන් ඉක්මවා යමින් වුව ද අපේක්ෂිත අරමුණ ඉටු කර ගැනීමට මාධ්‍යකරුවෝ පසුබට නොවූහ. ප්‍රකාශන මාධ්‍යයක් වශයෙන් භාෂාවේ ප්‍රකාශන හැකියාව වර්ධනය කිරීමට ජනමාධ්‍ය භාෂාව හේතු කාරක විය. නව වදන්, වාක්‍ය රටා,

රීති, ලේඛන ආකෘති මාධ්‍ය මූලික ව භාෂාවට දායාද විය. මෙම තත්ත්වය භාෂාවේ සංවර්ධනය අවස්ථාවක් ලෙස සැලකිය හැකි වුවත් සංස්කෘතික දෘෂ්ටිකෝණයට අනුව බලන කල්හි භාෂාවක අනන්‍යතාව බිඳ වැටීම සංස්කෘතික පරිහානියකි.

පොදුවේ ජනමාධ්‍යයට අදාළ සුවිශේෂ ලක්ෂණ ඒ ආශ්‍රිත භාෂාවේ හැඩය කෙරෙහි බලපාන සාධකයකි. ජනමාධ්‍ය භාෂාවේ හැඩගැස්වීම කෙරෙහි අදාළ වන ජනමාධ්‍යයේ සාධක කිහිපයක් හඳුනාගත හැකි ය.

- ප්‍රතිපෝෂණය ප්‍රමාද වීම
- මාධ්‍යයේ ග්‍රාහක පිරිස විවිධත්වයෙන් යුතු වීම නිසා සියලු දෙනාට ම තේරුම් යන ලෙස භාෂාව යොදා ගැනීමට සිදු වීම.
- විද්‍යුත් මාධ්‍ය නැවත නැවත පරිහරණය කළ නොහැකි වීම
- ග්‍රාහක අවධානය පහසුවෙන් සහ ඉක්මනින් ලබා ගැනීමට උත්සාහ දැරීම
- ඉඩ සහ කාලය සීමිත වීම

ජනමාධ්‍ය මූලික ව භාෂා භාවිතයේ ස්වරූප දෙකක් හඳුනාගත හැකි ය. විශ්‍යාපනාත්මක භාෂාව නිශ්චිත තොරතුරක් පැහැදිලි භාෂා ශෛලියකින් යුතු ව පාඨකයා වෙත ඉදිරිපත් කෙරෙයි. එමගින් වාච්‍යාර්ථ ජනනය වෙයි. නිර්මාණාත්මක භාෂාව මගින් යම් තොරතුරක් අපූර්වත්වයෙන් යුතු ව ප්‍රකාශ කෙරෙයි. ඒ සඳහා උපමා, රූපක අතිශයෝක්තිය වැනි අලංකාර විධි භාවිත කෙරෙයි. ජනමාධ්‍ය සන්දේශ අතර විශ්‍යාපනාත්මක භාෂාව යොදා ගන්නා සන්දේශ මෙන් ම නිර්මාණාත්මක භාෂාව යොදා ගන්නා සන්දේශ ද දක්නට ලැබෙන අතර සමහර සන්දේශවල මෙම ස්වරූප දෙක ම මිශ්‍ර ව භාවිත කෙරෙයි. මාධ්‍යකරුවා ඒ පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව භාෂාව හැසිරවීම වැදගත් වේ.

මුද්‍රිත මාධ්‍යයක් ලෙස පුවත්පත ද විද්‍යුත් මාධ්‍ය ලෙස ගුවන්විදුලිය සහ රූපවාහිනිය ද අනන්‍යතාවකින් යුතු ව මාධ්‍ය භාෂාව හැඩගස්වා ගෙන ඇත. මුද්‍රිත මාධ්‍යයේ භාෂා භාවිතයේ දී පහසුවෙන් සහ ඉක්මනින් කියවා ගත හැකිවීම, පාඨක අවධානය දිනා ගැනීම, පාඨක සංවේදිතාව පවත්වා ගැනීම වැනි දෑ පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරෙයි. විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාෂාව ග්‍රාහයාට එක් වර ම ග්‍රහණය කර ගැනීමට පහසු වන සේ භාවිත වෙයි. ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ ශ්‍රව්‍ය ගෝචර බස් වහරක් යොදා ගැනේ. එමෙන් ම භාෂාව යොදාගෙන පරිකල්පනය ගොඩනැංවීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරෙයි. පොදුවේ ගත් කල සියලු ම ජනමාධ්‍ය පොදු ග්‍රාහක කේෂත්‍රයක් ඉලක්ක කර ගනිමින් සරල සුගම භාෂා ව්‍යවහාරයක් පවත්වා ගනියි. නව මාධ්‍ය භාවිතය ඉහළ යාම සමඟ භාෂා භාවිතයේ නව ප්‍රවණතා ද බිහිවෙමින් පවතියි. එක් එක් මාධ්‍යයට අදාළ භාෂා භාවිතයේ සුවිශේෂතා අනුව කථනය හෝ ලේඛනය හෝ යොදා ගැනීමෙන් මාධ්‍ය භාෂාවේ ඵලදායිතාව ඉහළ නංවා ගත හැකි ය.

අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට යෝග්‍ය භාෂාව ඵලදායී භාෂාව යි. අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා ප්‍රතිමාන පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් විය යුතු ය. ප්‍රතිමාන යනු භාෂාවක සම්මතය යි. ව්‍යාකරණ රීති, අක්ෂර වින්‍යාසය, විරාම ලක්ෂණ, පද බෙදීම, උච්චාරණය, ලේඛන ආකෘති ආදිය භාෂාවක් කලක් තිස්සේ භාවිත වෙමින්, පැවත ඒම නිසා සම්මත වූ ප්‍රතිමාන වේ. ප්‍රතිමාන නොසලකා හැරීමෙන් අපේක්ෂිත අදහස් ඵලෙසින් ප්‍රකාශ නොවීම සිදු විය හැකි ය.

4.2 ජනමාධ්‍ය හා භාෂාව

1. ජනමාධ්‍ය මූලික භාෂාව

- මිනිසා දෛනික ජීවිතයේ දී කථනය සහ ලේඛනය සඳහා යොදා ගත් භාෂා ව්‍යවහාරය ම ජනමාධ්‍ය සඳහා යොදා ගන්නා බව.
- ජනමාධ්‍යයෙහි පවතින සුවිශේෂතා අනුව එම මාධ්‍ය හසුරුවන්නන් විසින් ජනමාධ්‍ය මූලික භාෂාව ගොඩනගාගෙන ඇති බව.
- පොදුවේ ජනමාධ්‍ය සඳහා යොදා ගන්නා භාෂාවේ සුවිශේෂතා හඳුනා ගත හැකි බව.
 1. ජනමාධ්‍යයෙහි භාෂාව සරල විය යුතු වීම.
 2. ග්‍රාහකයා නිරවුල් භාෂාවක් භාවිත වීම.
 3. පොදු භාෂාවක් වීම.
- පුවත් පත, ගුවන් විදුලිය, රූපවාහිනිය සඳහා යොදා ගන්නා භාෂාවේ සුවිශේෂතා හා ඊට අනන්‍ය භාෂාත්මක ලක්ෂණ ද ඇති බව.

2. විඥාපනාත්මක භාෂාව හා නිර්මාණාත්මක භාෂාව

- තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීම සඳහා විඥාපනාත්මක භාෂාව යොදා ගන්නා බව.
- ප්‍රවෘත්ති, විෂය කරුණු, ශාස්ත්‍රීය ලේඛන ආදියෙහි විඥාපනාත්මක භාෂාව යොදා ගන්නා බව.
- විඥාපනාත්මක භාෂාව භාවිත කිරීමේ මූලික අරමුණ නිරවුල් ව ප්‍රකාශ කිරීම බව.
- විඥාපනාත්මක භාෂාවේ දී කෝෂාර්ථය හෙවත් වාච්‍යාර්ථය යොදා ගැනෙන බව.
- භාෂාවේ සම්මුතික අර්ථවලින් ඔබ්බට යමින් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා භාෂාව නිර්මාණාත්මක භාෂාව බව.
- නිර්මාණාත්මක භාෂාවේ දී ලක්ෂ්‍යාර්ථ හෙවත් ද්විතියක අර්ථ හා ව්‍යාංග්‍යාර්ථය යොදා ගන්නා බව.
- නිර්මාණාත්මක භාෂාව අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා ව්‍යංග්‍යාර්ථ හා අත්දැකීම් අවබෝධ කර ගැනීමේ හැකියාව පැවතිය යුතු බව.
- නිර්මාණාත්මක භාෂාව නිර්මාණකරුවාගේ දෘෂ්ටිය අනුව වෙනස් විය හැකි බව.

3. මුද්‍රිත හා විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාෂා භාවිතය

- පුවත් පත් සඟරා හා වාර ප්‍රකාශන මුද්‍රිත මාධ්‍ය ලෙස සැලකෙන බව.
- ගුවන්විදුලිය හා රූපවාහිනිය විද්‍යුත් මාධ්‍ය ලෙස සැලකෙන බව.
- අන්තර්ජාලය ආශ්‍රිත සන්නිවේදන මෙවලම් ආශ්‍රය කර ගනිමින් බිහි වූ වෙබ් අඩවි, බ්ලොග් අඩවි, ජංගම දුරකථන මාදුකාංග ආදිය නව මාධ්‍ය ලෙස සලකන බව.

මුද්‍රිත මාධ්‍ය භාෂා භාවිතය

- සරල භාෂාව
- කෙටි වාක්‍ය
- නිර්මාණශීලී භාෂාව
- සංක්ෂිප්ත භාෂාව
- පාරිභාෂික වචන භාවිතය අඩු වීම.
- විද්‍යුත් මාධ්‍යට සාපේක්ෂ ව විස්තරාත්මක බව.

විද්‍යුත් මාධ්‍ය භාෂා භාවිතය

- ගුවන් විදුලිය තුළ කෙටි වාක්‍ය
 - සරල භාෂාව
 - පරිකල්පිත භාෂාව
 - වැඩසටහන් ආකෘතිය අනුව භාෂා භාවිතය
- රූපවාහිනී මාධ්‍යයේ දී රූපයට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දී භාෂාව අඩුවෙන් යොදා ගැනීම.
 - සරල භාෂාව
 - කෙටි වාක්‍ය
 - නිවැරදි උච්චාරණය
 - නිවැරදි භාෂාව
 - වැඩසටහනට අනුව භාෂා භාවිතය.
- නව මාධ්‍යවල භාෂා භාවිතය.
 - සංක්ෂිප්ත භාෂා භාවිතය.
 - අන්තර්ජාතික භාෂා වැඩි වශයෙන් භාවිතය.
 - දේශීය භාෂා භාවිතය සඳහා මාදුකාංග භාවිත කිරීමට සිදු වීම.
 - කෙටි ලේඛන ක්‍රම භාවිත කිරීමේ ප්‍රවණතාවක් පැවතීම.
 - දේශීය භාෂාව ඉංග්‍රීසි අකුරු යොදා ලිවීම.

4. මාධ්‍ය භාෂා භාවිතය: එලදායිතාව හා ප්‍රතිමාන

- අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කර ගත හැකි වන පරිදි මාධ්‍ය මඟින් භාෂාව යොදා ගෙන අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම මාධ්‍ය භාෂා භාවිතයේ එලදායිතාව ලෙස හැඳින්වෙන බව.
- ඒ ඒ මාධ්‍යයේ සුවිශේෂතාවලට අනුව කථනය හා ලේඛනය යොදා ගැනීමෙන් එලදායි ලෙස ජනමාධ්‍ය භාෂාව භාවිත කළ හැකි බව.
- එලදායි භාෂා භාවිතය සඳහා භාෂා ප්‍රතිමාන පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් විය යුතු බව.
- භාෂා භාවිතයේ ප්‍රතිමාන යනු භාෂාවේ සම්මතය බව.
- භාෂාවක් කලක් තිස්සේ භාවිත වීමෙන් සමාජය තුළ ගොඩනැගෙන සම්මතය ප්‍රතිමාන ලෙස තව දුරටත් දැක්විය හැකි බව.
- ආකෘතිගත රචනය, ව්‍යාකරණ රීති, අක්ෂර වින්‍යාසය, උච්චාරණය විරාම ලක්ෂණ ආදිය අදාළ මාධ්‍යයට උචිත පරිදි යොදා ගත යුතු බව.
- භාෂාවේ ප්‍රතිමාන නොසලකා හැරීමෙන් අපේක්ෂිත අදහස් ප්‍රකාශ නොවීමට ඉඩ ඇති බව.

නිපුණතාව 4.0

මානව සංස්කෘතියේ විශිෂ්ටතම නිර්මාණය සහ සංස්කෘතිය ප්‍රකාශ කිරීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍ය භාෂාව ලෙස හඳුනාගෙන එය සන්නිවේදනය සඳහා ඉවහල් වන ආකාරය පිළිබඳ පෘථුල අවබෝධයක් ලබයි.

නිපුණතා මට්ටම 4.3 සාක්ෂරතාව හා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව සාංකල්පික ව හඳුනාගෙන එහි කාලීන අවශ්‍යතාව, අදාළතාව සහ බලපෑම විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 12

ඉගෙනුම් පල

1. සාක්ෂරතාව හා භාෂාව සාංකල්පික ව හඳුන්වයි.
2. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව යනු කුමක් දැයි අර්ථ නිරූපණය කරයි.
3. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවෙහි කාලීන වැදගත්කම සහ එහි අදාළතාව පැහැදිලි කරයි.
4. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවෙහි භාෂාත්මක ශක්‍යතාව සහ බලපෑම් නම් කරයි.

හැඳින්වීම

භාෂාව මානවයාගේ ප්‍රධානතම සන්නිවේදන මෙවලම යි. එය අර්ථ පූර්ණ මාධ්‍යයකි. කිසියම් නිශ්චිත පිළිවෙළකට සකස් වූ සංඥා පද්ධතියක් ලෙස ද හැඳින්විය හැකි ය. භාෂාව මගින් අදහස් හා තොරතුරු ඉදිරිපත් කෙරේ. භාෂා පරිහරණ හැකියාව පුද්ගලයකු නිසර්ගයෙන් ම ලබන්නකි. තමා හැඳී වැඩෙන සමාජ පරිසරය ඇසුරු කරගෙන භාෂාව ග්‍රහණය කිරීමට හා පරිහරණය කිරීමට උගනී. එය මූලික සාක්ෂරතාව වේ.

සාක්ෂරතාව පිළිබඳ ප්‍රාථමික අර්ථය භාෂාව පිළිබඳ පළපුරුද්ද යන්න යි. භාෂාවක් ලිවීමට හා කියවීමට ඇති හැකියාව නූතනයේ සාක්ෂරතාව ලෙස පිළිගනු ලබයි. එය වර්ධනය කර ගත යුතු කුසලතාවකි. අද වන විට ක්‍රමික ව සාක්ෂරතාව යන්නෙහි අර්ථය විපර්යාසයට ලක් ව ඇත. භාෂාව පිළිබඳ හැකියාව පමණක් සාක්ෂරතා සංකල්පයෙන් විස්තර වන්නේ නැත. දෘශ්‍ය සාක්ෂරතා, ශ්‍රව්‍ය සාක්ෂරතා, පරිගණක සාක්ෂරතාව, තොරතුරු සාක්ෂරතාව, සංඛ්‍යාංක සාක්ෂරතාව, මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව ආදී ලෙස ගොඩනැගී ඇත. දෘශ්‍ය සාක්ෂරතාව දෘශ්‍යමය අර්ථ පරාවර්තනය කර ගැනීමේ හැකියාව යි. ඉපැරණි ගුහා, චිත්‍ර, සම්භාව්‍ය සිතුවම්, ඡායාරූප, මුර්ති, සිනමාව, රූපවාහිනිය වැනි මාධ්‍යයන් පරිහරණය කිරීමේ දී දෘශ්‍ය සාක්ෂරතාව භාවිත වේ. ශ්‍රවණය වන සංඥා අර්ථ දැක්වීමේ හැකියාව ශ්‍රව්‍ය සාක්ෂරතාවට අයත් වේ. ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය ශ්‍රාවකයකුට තිබිය යුත්තේ ශ්‍රව්‍ය සාක්ෂරතාව යි. දෛනික කටයුතු සඳහා පරිගණකය භාවිත කිරීමේ හැකියාව පරිගණක සාක්ෂරතාව යි. තොරතුරු ග්‍රහණය කිරීම හා තෝරා ගැනීමේ හැකියාව තොරතුරු සාක්ෂරතාව වේ. සංඛ්‍යාංක තාක්ෂණික උපකරණ ඵලදායී ලෙස භාවිත කිරීමට ඇති හැකියාව සංඛ්‍යාංක සාක්ෂරතාව වේ.

මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව පුද්ගලයකු සතු කුසලතා රැසක් හා සම්බන්ධ වේ. ශ්‍රව්‍ය සාක්ෂරතාව, දෘශ්‍ය සාක්ෂරතාව, භාෂා සාක්ෂරතාව ආදී කුසලතා රාශියක එකතුවක් ලෙස ද හැඳින්විය හැකි ය. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව යනු ප්‍රවේශ වීම, විවාරාත්මක ඇගයුම්, අවබෝධය, නිර්මාණය හා සන්නිවේදනය කිරීමේ හැකියාව ලෙස ද හැඳින්විය හැකි ය.

මාධ්‍ය මගින් සැම ආකාරයකින් ම ඉදිරිපත් කරනු ලබන සන්දේශ පරිහරණය කිරීමට, විශ්ලේෂණය කිරීමට, ඇගයීමට හා නිර්මාණය කිරීමට ඇති හැකියාව මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව යි.

මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව 1960, 70 දශකවල වර්ධනය වූ විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. මාධ්‍ය සන්දේශ නිර්මාණය කරන ආකාරය හඳුනා ගැනීම, මාධ්‍ය සන්දේශයක් පිළිබඳ විශ්වාසය, අදහස් ඒත්තු ගැන්වීම, තක්සේරු කිරීම, පවත්නා මාධ්‍ය ක්‍රම වෙනස් කිරීම සඳහා හඬ නැංවීම, මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනයට අයත් වේ. ඒ අනුව ග්‍රාහකයාගේ දැනුම් සන්දර්භය, චින්තන කුසලතා, ලිවීමේ, කතා කිරීමේ හා සවන් දීමේ කුසලතා, පර්යේෂණ කුසලතා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවට අදාළ වේ.

මාධ්‍ය ප්‍රකාශනයක යථාරූපී පණිවිඩය නිවැරදි ව ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව පුද්ගලයකුට හෝ සමාජයට හෝ අවශ්‍ය වේ. මෙ මගින් පණිවිඩය සංවිධානය වී ඇති ආකාරය හඳුනා ගැනීමට හැකි වේ. බොහෝ විට, මතුපිටින් කියවෙන අදහස් ම වඩා විශ්ලේෂණාත්මක ව විග්‍රහ කිරීමේ දී මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවේ අවශ්‍යතාව ඉස්මතු වේ. එමගින් ග්‍රාහකයා කෙරෙහි සන්දේශයක බලපෑම නිවැරදි ව වටහා ගත හැකි ය.

මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව පිළිබඳ ව විමසීමේ දී එහි බලපෑම හා භාෂාත්මක ශක්‍යතාව පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. එහි දී මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවේ බලපෑම් සාධක යනුවෙන් දක්වෙන්නේ, මාධ්‍ය සන්දේශ හේතුවෙන් ග්‍රාහක සමාජ වෙනස් කිරීමට හෝ හැසිරවීමට හෝ කටයුතු කරන ආකාරය යි. මෙහි දී භාෂාවෙහි ඇති විවිධාකාර ශක්තීන් මාධ්‍යයෙහි භාවිත වන ආකාරය අනුව භාෂාත්මක ශක්‍යතා හඳුනාගත හැකි ය.

4.3 භාෂාව, සාක්ෂරතාව හා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව

1. සාක්ෂරතාව හා භාෂාව

- භාෂාවක් කියවීමට, ලිවීමට හා තේරුම් ගැනීමට ඇති හැකියාව භාෂා සාක්ෂරතාව වන බව.
- නූතන සමාජයේ පුද්ගලයා සාර්ථක සමාජ ජීවිතයක් ගත කිරීමට භාෂා සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය නිපුණතාවක් වන බව.
- මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව, තොරතුරු සමාජයක ජීවත් වන පුද්ගලයකුට සමාජ ජීවිතය පවත්වාගෙන යෑමට අවශ්‍ය වන බව.

2. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව හඳුනා ගැනීම

- මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව යනු මාධ්‍ය මගින් ඉදිරිපත් කෙරෙන සන්දේශ, පරිහරණය කිරීමට, විශ්ලේෂණය කිරීමට, ඇගයීමට හා නිර්මාණය කිරීමට ඇති කුසලතා බව.
- මාධ්‍ය සන්දේශයක් පරිහරණය කිරීම යනු මාධ්‍ය සන්දේශය, සංඥා, සංකේත තේරුම් ගැනීම හා මාධ්‍ය උපකරණ භාවිතය පිළිබඳ හැකියාව වන බව.
- මාධ්‍ය සන්දේශයක් විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් මාධ්‍ය සන්දේශයේ යම් අරුත් විග්‍රහ කරගත හැකි බව.
- ඇගයීමේ කුසලතාව යනු මාධ්‍ය සන්දේශයක් තමාට හෝ සමාජය වෙත හෝ එල්ල වන බලපෑම තක්සේරු කරගත හැකි බව.
- නිර්මාණය කිරීමේ කුසලතාව යනු මාධ්‍ය සන්දේශය වගකීමෙන් හා ඵලදායී ව නිර්මාණය කිරීමේ හැකියාව බව.

3. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව: අවශ්‍යතාව හා අදාළතාව

- මාධ්‍ය නිදහස හෙවත් අදහස් ප්‍රකාශනයක් සහිත සමාජයක මාධ්‍යයෙන් සිදු වන අයහපත් බලපෑමෙන් මිදීම සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය බව.
- ජනමාධ්‍යවල ක්‍රියාකාරීත්වයේ සැබෑ ස්වභාවය හඳුනා ගැනීමට මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය වන බව.
- මාධ්‍ය සන්දේශයන්හි අරමුණු තේරුම් ගැනීමට මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය වන බව.
- විචාරශීලී ව මාධ්‍ය සන්දේශයක් ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා අයහපත් බලපෑමෙන් මිදී සිටීමට මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය වන බව.
- රටක සංවර්ධනයට අවශ්‍ය සමාජීය මනස මෙහෙයවා ගැනීමට මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය වන බව.
- මාධ්‍යයෙන් සිදු වන අයහපත් බලපෑමට එරෙහි වීමට ග්‍රාහකයා බල ගැන්වීම සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය බව.
- ඵලදායී හා සමාජය කෙරෙහි වගකීමෙන් යුතු මාධ්‍ය සන්දේශ නිර්මාණය කිරීමට මාධ්‍යකරුවාට මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අවශ්‍ය වන බව.

4. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව: බලපෑම්, සාධක හා භාෂාත්මක ශක්‍යතා

- මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව ලැබීම හේතුවෙන් පුද්ගලයා මාධ්‍ය සන්දේශවලට නිරාවරණය වන බව.
- ග්‍රාහකයකු මාධ්‍ය සන්දේශයක් පරිහරණය කිරීමේ දී මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවේ බලපෑමට ලක් වන බව.
- සන්දේශයක යටිපෙළ හඳුනා ගැනීමේ දී සාක්ෂරතාව බලපෑමට ලක් වන බව.
- ග්‍රාහක විචාරශීලීත්වය කෙරෙහි මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව බලපාන බව.
- මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව ගුණාත්මක බවින් යුක්ත සන්දේශ නිර්මාණය කෙරෙහි මාධ්‍යකරුවා පොලඹවන බව.

නිපුණතාව 4.0

මානව සංස්කෘතියේ විශිෂ්ටතම නිර්මාණය සහ සංස්කෘතිය ප්‍රකාශ කිරීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍ය භාෂාව ලෙස හඳුනාගෙන එය සන්නිවේදනය සඳහා ඉවහල් වන ආකාරය පිළිබඳ ව පෘථුල අවබෝධයක් ලබයි.

නිපුණතා මට්ටම 4.4

මාධ්‍ය සාක්ෂරතා මූලිකාංග, වැදගත්කම, තොරතුරු සන්නිවේදනය පිළිබඳ ව විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 15

ඉගෙනුම් පල

1. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව පිළිබඳ මූලිකාංග හඳුන්වයි.
2. විශ්ලාපන සන්නිවේදනය සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව වැදගත් වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි.
3. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව හා විශ්ලාපන සන්නිවේදනයේ සම්බන්ධතාව විග්‍රහ කරයි.
4. මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනයේ ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය ප්‍රවේශ සංසන්දනාත්මක ව පැහැදිලි කරයි.
5. සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණය හා විශ්ලේෂණය පිළිබඳ ව හඳුන්වා දෙයි.

හැඳින්වීම

භාවිත ස්වරූපය අනුව මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවේ මූලිකාංග පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමට හැකි ය. මෙහි දී තොරතුරු සාක්ෂරතාව, දෘශ්‍ය සාක්ෂරතාව, අංකිත සාක්ෂරතාව, විචාරාත්මක ව සිතීම, දැනුම ගොඩනැගීම ආදිය ගැන පැහැදිලි කළ හැකි ය. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවේ පදනම වන්නේ මාධ්‍ය විශ්ලේෂණය කර ගැනීම යි.

මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව හා විශ්ලාපන සන්නිවේදනය ද මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනයේ දී වැදගත් වේ. නූතන සමාජය නිරන්තරයෙන් තොරතුරු දැනගැනීමේ වුවමනාවකින් පසු වන්නකි. දේශීය, විදේශීය තොරතුරු හෝ විෂයානුබද්ධ තොරතුරු හෝ සමාජීය ජීවියකු ලෙස කටයුතු කිරීමේ දී මිනිසාට වැදගත් වේ. මෙහි දී දැනුවත් වීම, පෙලඹවීම සහ සහභාගිත්වය සඳහා තොරතුරු සන්නිවේදනයේ අවශ්‍යතාව පැහැදිලි කරගත යුතු ය.

මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනයේ දී ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය පාඨ කියවීම හා තේරුම් ගැනීම අවධාරණය කෙරේ. නිවැරදි ව වටහා ගැනීම හෙවත් යථාවබෝධය ලැබීම මෙයින් අදහස් වේ.

මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව අධ්‍යයනයේ දී වැදගත් වන තවත් කරුණක් නම් සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණ හා විශ්ලේෂණ හැකියාව යි. සන්දේශයක් ප්‍රතිග්‍රහණය කිරීමේ දී ඉන්ද්‍රිය ශක්තිය, සංවේදන ශක්තිය, සංජානන ශක්තිය, ප්‍රත්‍යක්ෂණ ශක්තිය ආදිය පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කළ යුතු ය. විශ්ලේෂණ කාර්යයේ දී සිදු වන්නේ යමක් දෙස විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයක් ඔස්සේ බැලීම යි.

මේ සඳහා පරීක්ෂණ, නිරීක්ෂණ, නිගමන ආදිය යොදා ගැනේ. මාධ්‍ය සන්දේශ විශ්ලේෂණයේ දී ද මෙම ක්‍රමවේද යොදා ගැනීම සිදු වේ. සන්දේශ විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේද ගණනාවක් තිබේ. අන්තර්ගත විශ්ලේෂණ ක්‍රමය, පාඨ (Text) අධ්‍යයන ක්‍රමය, ආදිය යි.

4.4 මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනය

1. මාධ්‍ය සාක්ෂරතා පිළිබඳ මූලිකාංග

- භාෂාවක් ලිවීමට, කියවීමට හෝ තේරුම් ගැනීමට හෝ ඇති හැකියාව.
- මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනයේ දී ඊට අදාළ මූලිකාංග පිළිබඳ අවධානය යොමු කළ යුතු බව.
 - භාෂා සාක්ෂරතාව
 - තොරතුරු සාක්ෂරතාව
 - ශ්‍රව්‍ය හා දෘශ්‍ය සාක්ෂරතාව
 - අංකිත සාක්ෂරතාව
 - විචාරාත්මක චින්තනය
 - දැනුම ගොඩ නැංවීම
 - සංස්කෘතික ඒකාබද්ධතාව
 - ජීවන හා ව්‍යවහාරික කුසලතා
 - දැනුම් කළමනාකරණය හා ආරක්ෂණය
- තොරතුරු හුවමාරු මාධ්‍යයේ ස්වභාවය සීමා නොවීම නිසා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවේ මූලිකාංග ද සීමා කර දැක්විය නොහැකි බව.
- විවිධ මාධ්‍ය ඔස්සේ තොරතුරු ප්‍රතිග්‍රහණය, තෝරා ගැනීම හා සම්ප්‍රේෂණයට ඇති හැකියාව.
- ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය පාඨ තේරුම් ගැනීමට ඇති හැකියාව.
- අංකිත තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිතය.
- සමාජීය සංසිද්ධි තාර්කික ව විග්‍රහ කර ගැනීමේ හැකියාව.
- තොරතුරු පදනම් කරගෙන දැනුම නිපදවීම.
- මාධ්‍ය සන්දේශවල සංස්කෘතික ඒකාබද්ධතාව නිරූපණය වන ආකාරය හඳුනා ගැනීම.
- ජීවන අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා නවීන තාක්ෂණික මාධ්‍ය භාවිත කිරීම.
- දැනුම ගබඩා කර ගැනීම, සංරක්ෂණය හා බෙදා හැරීම.

2. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව හා විඥාපන සන්නිවේදනය

- තොරතුරු සමාජයෙහිලා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව වැදගත් වන බව.
- දෛනික ජීවිතය අර්ථාන්විත ව ගත කිරීම සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව වැදගත් වන බව.
- විවිධ ක්ෂේත්‍රවලට අදාළ බොහෝ තොරතුරු අතිරික්තයක් තොරතුරු සමාජයේ පවතින අතර (විලාසිතා, ආහාර, ක්‍රීඩා, දේශපාලනය, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන ආදී තොරතුරු) ඒ අතරින් අවශ්‍ය තොරතුරු පමණක් තෝරා ගැනීම සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව වැදගත් වන බව.
- වර්තමාන සමාජීය පුද්ගලයා මාධ්‍ය හමුවේ තොරතුරු ග්‍රහණය කරන්නකු පමණක් නොව සම්ප්‍රේක්ෂකයකු ලෙස ද එක ම විට කටයුතු කරන බැවින් මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව වැදගත් වන බව.
- විඥාපන යුගයේ දී සමාජීය වශයෙන් දැනුවත් වීම, පෙලඹවීම, සහභාගිත්වය ඇති කර ගැනීම සඳහා මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව ප්‍රයෝජනවත් වන බව.

3. මාධ්‍ය සාක්ෂරතා අධ්‍යයනය : ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය ප්‍රවේශ

- ශ්‍රව්‍ය හෝ දෘශ්‍ය හෝ සන්දේශ කියවීම හා තේරුම් ගැනීම අවශ්‍ය වන බව.
- එහි දී කියවීම යනු හුදු භාෂාව කියවීම පමණක් නොවන බව.
- සන්දේශයක ඇතුළත් සංඥා තම අත්දැකීම්, දැනුම, ආකල්ප හා මතවාදය අනුව අර්ථකථනය කර ගැනීම කියවීම වන බව.
- සිතුවම්, චිත්‍රපට, ඡායාරූප, මුර්ති ආදී සියලු ම දෘශ්‍ය සංදේශ කියවාගත හැකි බව.
- සංගීතය, ගීත, ශබ්ද, කථන රටා, රිද්මය ආදී ශ්‍රව්‍ය සන්දේශ කියවිය හැකි බව.

4. සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණය හා විශ්ලේෂණය

- සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණය සඳහා ඉන්ද්‍රිය ශක්තිය බලපාන බව.
- සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණය සඳහා සංවේදන සංජානන ශක්තිය බලපාන බව.
- සන්දේශ ප්‍රතිග්‍රහණය සඳහා ප්‍රත්‍යක්ෂණ ශක්තිය බලපාන බව.
(වටහා ගැනීම, මතක තබා ගැනීම, ව්‍යවහාරයට ගැනීම)
- විශ්ලේෂණය යනු යමක් දෙස විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේදයට අනුව බැලීම යි.
- විශ්ලේෂණයේ දී පරීක්ෂණ, නිරීක්ෂණ, නිගමන වැදගත් වන බව.
- විශ්ලේෂණ ක්‍රම ගණනාවක් ඇති අතර
 1. අන්තර්ගත විශ්ලේෂණය
 2. පඨිත අධ්‍යයනය
 3. ආබ්‍යාන අධ්‍යයනය
 ආදිය විශේෂිත වේ.

අන්තර්ගත විශ්ලේෂණය

කවර හෝ සන්දේශයක අන්තර්ගතය විවිධ පැතිකඩ ඔස්සේ සාරාංශ ගත කර අධ්‍යයනය කිරීම යි.

පඨක අධ්‍යයනය

කලාත්මක, දේශපාලන, ආර්ථික, සංස්කෘතික, සමාජීය, තාක්ෂණික සාධක පදනම් කර ගනිමින් කවර හෝ කෘතියක් (සිනමා, චිත්‍ර, නවකතා, වෙළඳ දෘත්වීම්, විශේෂාංග)

ආඛ්‍යාන අධ්‍යයනය

ස්වයං චරිතාපදාන, ප්‍රතිරචනය, භාෂණ ඉතිහාසය, කතා රචනය, ලිපි රචනය ආදිය පර්යේෂණාත්මක ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙසේ හැඳින් වේ.

නිපුණතාව 5.0

සංස්කෘතිය, මහජන මතය හා දේශපාලනය කෙරෙහි ජනමාධ්‍යයේ සම්බන්ධතාව සහ සන්නිවේදන කළමනාකරණය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනය ගැනීමට සන්නිවේදනය උපයෝගී වන ආකාරය හඳුනා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 5.1

සංස්කෘතික විපර්යාස සඳහා වර්තමානයේ මූලික සාධකයක් ලෙස ජනමාධ්‍ය හඳුන්වයි.

ඊ.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 12

ඉගෙනුම් පල

1. ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය සංස්කෘතිය හඳුන්වයි.
2. ජනමාධ්‍ය කේන්ද්‍රීය සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයේ විපර්යාස පැහැදිලි කරයි.
3. ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතිය හා පාරිභෝගික සමාජය අතර සම්බන්ධය විග්‍රහ කරයි.
4. ආකල්ප, පරමාදර්ශ හා ජීවන විලාස විපර්යාසය කෙරෙහි ජනමාධ්‍ය උපයෝගී වී ඇති ආකාරය පැහැදිලි කරයි.

හැඳින්වීම

මානව වර්ගයා විසින් සාධනය කරගැනුණු සිතූම් පැතුම් හා හැසිරීම් පද්ධති සමූහය සංස්කෘතිය ලෙසින් අර්ථ දැක්විය හැකි ය. මානවයා ශිෂ්ටාචාරවත් වීමේ දී ඇති වූ විවිධ අවශ්‍යතා අනුව එම සිතූම් පැතුම් හා හැසිරීම් පද්ධති නිර්මාණය වී තිබේ. එකිනෙක සමාජ කණ්ඩායම් වෙනස් අවශ්‍යතා පදනම් කරගනිමින් බිහි වූ නිසා ලොව පුරා සංස්කෘතීන්හි විවිධත්වයක් දැකිය හැකි ය. එම සංස්කෘතික විවිධත්වය සිරිත් විරිත්, ආචාර සමාචාර, සඳාචාරය, ජීවන ක්‍රම, විනෝදාස්වාද ආදී සියලු සමාජීය ලක්ෂණ මගින් විද්‍යමාන වේ.

සංස්කෘතික ව්‍යාප්තිය සිදු වන්නේ තොරතුරු සම්පාදනය හා බැඳෙමින් ය. තොරතුරු සම්පාදන ක්‍රමෝපායයන්හි ව්‍යාප්තිය සමඟින් සංස්කෘතික ව්‍යාප්තිය වේගවත් වන්නේ ය. ජනමාධ්‍යන්හි වර්ධනය හා ව්‍යාප්තිය සමඟින් ඒ ඔස්සේ අසීමාන්තික පිරිසකට සංස්කෘතික බලපෑම් එල්ල කළ හැකි විය. එය නව සමාජ ගතිකත්වයක් නිර්මාණය කිරීමකි. එහිලා පෙර නොපැවති ආකාරයේ පොදු මානසිකත්ව දැකිය හැකිය. මෙම නව සංස්කෘතික විපර්යාස මාධ්‍ය සංස්කෘතිය ලෙසින් හැඳින්විය හැකි ය.

නූතන ජනමාධ්‍ය මුල් කරගනිමින් බිහි වන නව සංස්කෘතිය කර්මාන්තීය ස්වරූපයකින් වර්ධනය වෙමින් පවතී. මෙහි දී රූපවාහිනිය, සිනමාව හා අන්තර්ජාලය මාධ්‍ය සංස්කෘතිය අභිවර්ධනයේ ප්‍රධාන සාධකය. එය සංස්කෘතික කර්මාන්තය ලෙසින් හැඳින්වේ. අද්‍යයනයේ සංස්කෘතිය නිර්මාණය කිරීම හා බෙදාහැරීම සිදුවන්නේ අධිපතිවාදී ස්වරූපයකින් ය. මාධ්‍ය සංස්කෘතියෙහිලා බොහෝ විට පවතින්නේ සාම්ප්‍රදායික සංස්කෘතියෙහි පැවති උසස් මනෝභාවයන්ට වඩා මාධ්‍ය ඇසුරේ නිර්මාණය වන නව සමාජ මනෝභාවය. මෙය පුද්ගල සමාජානුයෝජන කාර්යය කෙරෙහි ද විශාල බලපෑමක් ඇති කොට තිබේ. මාධ්‍ය සංස්කෘතිය පුද්ගල ජීවිතය තීරණය කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රබලතම සාධකය බවට පත් ව තිබේ. තොරතුරු ව්‍යාප්තිය හා පාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ලොව ප්‍රබල රටවලට දුබල රටවල සංස්කෘතිය හැසිරවීම පිළිබඳ ප්‍රමුඛ කාර්යයක් සිදු කිරීමේ හැකියාව පවතී. එය සංස්කෘතික ආක්‍රමණයක් ලෙසින් ද හැඳින්විය හැකි ය. සංස්කෘතික කර්මාන්තයෙන් ප්‍රබල රටවල් දුබල රටවල් යටත් කර ගැනීමට දරන වැයමක් දැකිය හැකි බැවින් එය සංස්කෘතික අධිරාජ්‍යවාදය ලෙසින් හැඳින් වේ.

මාධ්‍ය සංස්කෘතියේ බලපෑම පිළිබඳ ව ප්‍රධාන ප්‍රවණතා දෙකක් වර්ධනය වෙමින් පවතී. සාම්ප්‍රදායික සංස්කෘතික දෘෂ්ටියෙන් බැලූ කල මාධ්‍ය සංස්කෘතිය විනාශකාරී ක්‍රියාවලියකි. සංස්කෘතිය වෙනස් වීම පිළිබඳ නියාමයන්ට හෝ ගෝලීය සමාජීය සංරචකයන්ට සාපේක්ෂ ව බැලූ කල මාධ්‍ය සංස්කෘතිය විනාශකාරී ක්‍රියාවලියක් නොවේ. ඒ පිළිබඳ විවිධ මතවාද ඇති අතර මාධ්‍ය සංස්කෘතියේ ස්වභාවය හා එහි බලපෑම සාපේක්ෂක වශයෙන් සමාජයට කරන බලපෑම වෙනස් වන බව අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත් වේ.

ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතියෙහිලා ගාමක බලවේගයන් වන්නෝ මාධ්‍ය හා ව්‍යාපාරිකයෝ ය. මේ දෙපිරිස ම ලාභ ඉපැයීම අපේක්ෂා කර නව ලිබරල් ආර්ථිකයන්හි ඇති වන තරගකාරී ස්වභාවයෙහිලා ව්‍යාපාරිකයන්ගේ පැවැත්ම ආරක්ෂා කිරීමට මාධ්‍ය අති ප්‍රබල මතවාදාත්මක කාර්යයක් සිදු කරයි. තරගකාරී ව්‍යාපාරික ආධිපත්‍යය මත දෝලනය වන්නේ පාරිභෝගිකයා ය. පාරිභෝගිකයා තම සැබෑ අවශ්‍යතාව යටපත් කරමින් මාධ්‍ය මගින් මවා දෙන ව්‍යාජ සංස්කෘතික පරිසරයක ආකර්ෂණයට නතු වේ. සංවේදී සමාජ අවශ්‍යතා යටපත් කරමින් නිර්මිත සමාජ සංස්කෘතික අපේක්ෂා පාරිභෝගිකයා තුළ ඇති කිරීමත් සමඟ පාරිභෝගික සමාජයේ විපර්යාස් රැසක් නිර්මාණය වී තිබේ. මාධ්‍ය සංස්කෘතිය මගින් පාරිභෝගිකයා තුළ ඇති කරන කෘත්‍රිම සමාජ අවශ්‍යතා නිසා සමාජීය ගැටලු බහුල ව ඇති විම ස්වාභාවික තත්ත්වයක් බවට පත් ව පවතී. එය සාම්ප්‍රදායික පාරිභෝගික ජීවන රටාවට වඩා හාත්පසින් ම වෙනස් තත්ත්වයකි.

මාධ්‍ය සංස්කෘතිය සමාජීය ආකල්ප සිතූම් පැතුම් සංවේදිභාවයන් ආදී සියල්ල ගොඩනැගිය හැකි මතවාදය බවට පත් කරයි. ඒ අනුව කලාව, සාහිත්‍ය, සෞන්දර්ය, දේශපාලනය, ආර්ථිකය, මානව සම්බන්ධතා ආදී සියලු ක්ෂේත්‍රයන්හි නව ප්‍රවණතා වර්ධනය වෙමින් පවතී. සංස්කෘතිය නිර්මාණය කිරීම බෙදාහැරීම මෙන් ම වටිනාකම් ලබා දීම ආදී බොහෝ ක්ෂේත්‍ර නියෝජනය කරන්නා වූ මාධ්‍ය සංස්කෘතිය සමාජය තුළ ආකල්පීය වෙනසක් ඇති කිරීමට

සමත් වී තිබේ. සෞන්දර්යාත්මක අගයන් පවා තීරණය වන්නේ මාධ්‍ය සංස්කෘතික මතවාද පදනම් කරගනිමින් ය. ඒ අනුව මාධ්‍ය සංස්කෘතියේ ආකෘති නියෝජනයන් සමාජීය පරමාදර්ශ බවට පත් වී තිබේ. එම පුද්ගල ප්‍රතිරූප අනුකරණය කිරීම සමාජානුයෝජනයේ දී කවරදාකටත් වඩා මෙම අවධියේ සිදු වෙමින් පවතී. ඒ අනුසාරයෙන් නව ජීවන විලාස ඇති වෙමින් පවති අනවබෝධයෙන් හෝ නොදැනීමෙන් හෝ මාධ්‍ය සංස්කෘතියේ මතවාදයන් මිදීමට නොහැකි ජීවන විලාසයන්ට නතු වූවන් සමාජයේ සුලබ ව දැකිය හැකි වේ.

5.1 ජනමාධ්‍ය හා සංස්කෘතික පරිච්ඡේද

1. ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතිය හඳුනා ගැනීම

- කාර්මික විප්ලවයෙන් පසු සිදු වන ජනමාධ්‍ය සහ නව මාධ්‍ය ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මාධ්‍ය සංස්කෘතිය බිහි වූ බව.
- මාධ්‍ය සංස්කෘතිය යනු පවත්නා සංස්කෘතිය අඛණ්ඩව මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය බලවත් ව පවතින සමාජයක සංස්කෘතිය බව.
- මාධ්‍ය සංස්කෘතිකාංග හඳුන්වා දෙනු ලබන්නේ අනිවාර්ය පෙලඹවීමක් සහිත ව වන බව.
- මාධ්‍ය සංස්කෘතියෙහි සංස්කෘතික නිෂ්පාදන දක්නට ඇති බව.
- මාධ්‍ය සංස්කෘතිය වේගයෙන් වෙනස් වන බව.
- මාධ්‍ය සංස්කෘතිය ව්‍යාපාරික ආධිපත්‍යයකින් යුක්ත වන බව.
- පවත්නා සංස්කෘතිය අභියෝගයට ලක් කරන බව.
- ජනප්‍රිය සංස්කෘතිය ප්‍රචර්ධනය කරන බව.
- මාධ්‍ය සංස්කෘතිය ආකර්ෂණීය වන බව.
- සැමවිට ම බුද්ධිගෝචර ලෙස නොව භාවාත්මක ව ඉදිරිපත් වන බව.
- මාධ්‍ය සංස්කෘතිය හේතුවෙන් මාධ්‍ය ග්‍රාහක ක්ෂේත්‍රය පුළුල් කර ඇති බව.
- සාම්ප්‍රදායික සංස්කෘතික අගයන් වෙනස් කරන බව.

2. ජනමාධ්‍ය මූලික සංස්කෘතික විපර්යාසය

- ජනමාධ්‍ය, සංස්කෘතිය වෙනස් කිරීමේ ප්‍රබල සාධකයක් බව.
- මාධ්‍ය මූලික කරගත් සංස්කෘතික විපර්යාසයන් සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලනික, සංස්කෘතික ආදී සෑම ක්ෂේත්‍රයක ම දැකිය හැකි බව.
- ආහාර රටා, ඇඳුම් පැලඳුම්, භාෂාව, ප්‍රවාහණ රටාව, පරිභෝජනය, ජීවන රටාව, ආකල්ප ආදිය විපර්යාසයට ලක් ව ඇති බව.
- තාක්ෂණික සන්නිවේදනය සහ මාධ්‍ය භාවිතය නිසා ජාතික හා පෞද්ගලික අනන්‍යතාව වෙනස් වී ඇති බව.
- සමාජ සබඳතාවල ස්වරූප වෙනස් වීමට ජනමාධ්‍ය හේතු වන බව.

3. ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතිය හා පාරිභෝගික සමාජය

- මාධ්‍ය, සංස්කෘතියෙහිලා පරිභෝජනය ඉහළ නැංවෙන බව.
- පරිභෝජනවාදී සංස්කෘතියක් ගොඩ නැගී ඇති බව.
- පරිභෝජනවාදී සංස්කෘතියේ ප්‍රධාන අංග ලෙස
 - වෙළෙඳපොළ සහයෝගීතාව
 - වෙළෙඳපොළ ඒකාබද්ධතාව දැක්විය හැකි බව
- පරිභෝජනවාදය නිර්මාණය වීම කෙරෙහි ව්‍යාපාරිකයන්ගේ සහ මාධ්‍යයේ සහයෝගීතාව හේතුවෙන් බව.
- පරිභෝජන සංස්කෘතිය මගින් ඊට අදාළ ජනප්‍රිය සංස්කෘතිය ගොඩ නැගී ඇති බව.
- පාරිභෝගික සමාජයේ දී පාරිභෝගිකයා සුරාකෑමට ලක් වන බව.
- පරිභෝජනවාදය ආකර්ෂණීය ව ඉදිරිපත් කිරීම මගින් ඵලදායී සුරාකෑමට ලක් වීම පාරිභෝගිකයාගෙන් වසන් කොට ඇති බව.

4. ආකල්ප, පරමාදර්ශ හා ජීවන විලාස විපර්යාසය

- ආකල්ප වෙනස් වීම කෙරෙහි විවිධ සාධක බලපාන බව.
- ජනමාධ්‍ය ද ආකල්ප වෙනස් වීම කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන කොටසක් වන බව.
- ආකල්ප පුද්ගල බද්ධ ව හෝ මානව කණ්ඩායම් වශයෙන් හෝ විවිධ වන බව.
- ජනමාධ්‍යයේ බලපෑම නිසා ආකල්ප
 - විපරිණාමය වීම
 - සංකීර්ණත්වයට පත් වීම.
 - ප්‍රමාණාත්මක ව වැඩි වීම.
 - ගුණාත්මක වර්ධනය නොවීම හා
 - නව ආකල්ප බිහි වීම.

සිදු වන බව.

- සමාජයක පරමාදර්ශ කලින් කලට වෙනස් වන බව.
- ජනමාධ්‍ය මූලික කරගෙන පරමාදර්ශ වෙනස් වන බව.

උදා: 1. ජනයා විවේකය ගත කරන ආකාරය වෙනස් වීම.

2. පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදන ස්වරූප වෙනස් වීම.

(සම්මුඛ බව වෙනුවට දුරකථන, කෙටි පණිවිඩ, සමාජ ජාල භාවිතයට පැමිණීම)

- මාධ්‍ය සංස්කෘතිය හේතුවෙන් සමාජයක පැවති ජීවන විලාසය වෙනස් වන බව.
- ජීවන විලාසය යන්නට ගෘහස්ථ හැසිරීම, පුද්ගලාන්තර හැසිරීම, සාමූහික හැසිරීම අයත් වන බව.
- ජනමාධ්‍ය සංස්කෘතියේ බලපෑම නිසා ජීවන විලාසයට අයත් ආහාර ඇඳුම්, පැලඳුම්, විලාසිතා, රසවින්දනය, ආකල්ප, සාරධර්ම ආදියෙහි විපර්යාස සිදු වන බව.

නිපුණතාව 5.0

සංස්කෘතිය, මහජන මතය හා දේශපාලනය කෙරෙහි ජනමාධ්‍යයේ සම්බන්ධතාව සහ සන්නිවේදන කළමනාකරණය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනය ගැනීමට සන්නිවේදනය උපයෝගී වන ආකාරය හඳුනා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 5.2

මහජන මතය, දේශපාලනය හැසිරවීමේ දී ජනමාධ්‍ය ඉවහල් වන ආකාරය ගවේෂණය කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 12

ඉගෙනුම් පල

1. මහජන මතය යනු කුමක් දැයි අර්ථ නිරූපණය කරයි.
2. ජනමාධ්‍ය, මහජන මතය හා දේශපාලනය අතර අර්ථසම්පන්න සම්බන්ධතාව හඳුන්වයි.
3. මහජන මතය ගොඩනැගීම හා හැසිරවීම සඳහා ජනමාධ්‍ය උපයෝගී කරගන්නා ආකාරය විස්තර කරයි.
4. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජ පැවැත්ම සඳහා ජනමාධ්‍ය ඉවහල් වන ආකාරය පෙන්වා දෙයි.

හැඳින්වීම

මහජන මතය යනු විවිධ සංකීර්ණ වෙනස්කම් සහිත පුද්ගල මතයන්හි පොදු සමස්තය යි. මහජන මතය ගොඩ නැගීමට දායක වන පොදු සමස්තය රටක මහජනතාව ලෙසින් හැඳින්විය හැකි ය. ඒ අනුව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක පොදු ක්‍රියාකාරීත්වය මහජන මතය අනුව සිදු වේ.

මහජන මතය භෞතික නොවන තත්ත්වයකි. එය සමාජයේ සියලු ක්ෂේත්‍ර කරා පැතිර පවතී. ජනමතය සමාජයට හිතකර හෝ අහිතකර හෝ බලපෑම් ඇති කළ හැකි සන්නිවේදනාත්මක ක්‍රියාවලියකි.

මහජන මතය ගොඩනැගීම ව්‍යාප්ත කිරීමට සහ වෙනස් කිරීමට සුවිශේෂ හැකියාවක් ජනමාධ්‍ය සතු ව පවතී. අද්‍යයන ජනමාධ්‍යයේ පුළුල් මතවාදාත්මක හැකියාව නිසා මහජන මතයට සෘජු හා වක්‍ර බලපෑම් කිරීමේ හැකියාව ජනමාධ්‍ය සතු වේ. 20 සියවසේ දී බටහිර රටවල ජනමාධ්‍ය මහජන මතයට දැක්වූ බලපෑම් අධ්‍යයනය කරමින් වොල්ටර් ලිප්මාන් “ජනමතය” නමින් ග්‍රන්ථයක් පළ කළේය. එහි ජනමතය යන්නට විද්‍යාත්මක අර්ථකථනයක් සපයමින් ඔහු ජනමතය යනු කල්පිතයක් හෙවත් අද්‍යයනාත්මක ස්කන්ධයක් බව පවසයි.

දේශපාලන විද්‍යාත්මක දෘෂ්ටියෙන් විමසූ කල මහජන මතය ඇති කළ හැක්කේ ස්වාධීපත්‍ය බලය හෙවත් ජන්ද බලය ඇති මහජනයාට ය. ඔවුන්ගේ සංකීර්ණ අදහස්වල පොදු සමස්තය ජනමතය යි. දේශපාලන වශයෙන් මහජන මතය ගොඩනැගීම හා පාලනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කටයුත්තකි. ඒ පිළිබඳ ව ජනමාධ්‍ය යොදා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් උදාහරණ රැසක් නූතන ඉතිහාසයෙහි දැකිය හැකි ය. ඒ නිසා ජනමාධ්‍ය, දේශපාලනය හා මහජන මතය අතර අවයෝජනීය සබඳතාවක් පවතින බව දක්නා ලැබේ. ජනමාධ්‍යයේ දේශපාලන පර්යාලෝකයන්ට අනුව බහුතරයේ මතය පමණක් ජනමතය වන්නේ ද යන්න ගැටලුවකි. එහි දී සුළුතරයේ නියෝජනය ජනමතයක් නොවන්නේ ද යන්න අභියෝගාත්මක ය. කෙසේ නමුත් දේශපාලන ක්ෂේත්‍රය තුළ ජනමාධ්‍ය හා අධිකාරිත්වය හැසිරවිය හැකි පුද්ගලයන්ගේ නිර්මිතයක් බවට ජනමතය පත් වෙමින් පවතී.

ජනමතය බහුවිධ විෂය ක්ෂේත්‍ර සමග නිරතුරු බැඳී පවතින සංකල්පයකි. එ නිසා එය නිර්මාණය කිරීමේ හැකියාවක් ජනමාධ්‍ය සතු වේ. මෙකී හැකියාව නිසා නූතන සමාජයේ ප්‍රබලතම ජනමත හසුරුවන්නා බවට ජනමාධ්‍ය පත් ව තිබේ. ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය මගින් ඉරාකයට පහරදීම, මැදපෙරදිග වසන්තය ආදී සංකල්ප බටහිර ජනමාධ්‍ය මගින් ඇති කරන ලද ජනමතය.

මහජන මතය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සුවිශේෂ සම්බන්ධතාවක් දක්වයි. සැබෑ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී කතිකාවක් සඳහා අවකාශ සලසා දීම ජනමාධ්‍යයේ වගකීමකි. එහෙත් ජනමාධ්‍ය ලාභදායක ව්‍යාපාරයක් බවට පත්වීම සමග එම ස්වභාවය නිෂේධනය වෙමින් පවතී. එහෙත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ව්‍යාප්ත කිරීමෙහි ලා ජනමාධ්‍ය ක්‍රියාකාරී භූමිකාවක් නිරූපණය කරයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා මාධ්‍ය නිදහස නිරන්තර කතිකාවට ලක්වන විෂය ක්ෂේත්‍රයකි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මුල් කරගනිමින් අසීමාන්තික ප්‍රකාශන නිදහසක් ලබා දීම සිදු කළ නොහැකි ය. එය සංස්කෘතික ගැටලු රැසකට මග පාදන්නක් විය හැකිය. ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ජනසමාජයක ආණ්ඩුව හා බහුජන සමාජය සමග කතිකාව ගොඩනගන්නේ ජනමාධ්‍ය මඟිනි. ඒ අනුව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා මාධ්‍ය වෙන් කළ නොහැකි ය. ජනමාධ්‍ය තාක්ෂණය යෙදීම් වර්ධනය වීමත් සමග රජය හා මාධ්‍ය අතර ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සබඳතා ගොඩනැගීමේ අවකාශය තව දුරටත් ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතී.

5.2 මහජන මතය හා දේශපාලනය

1. මහජන මතය හඳුනා ගැනීම

- යම් නිශ්චිත කරුණක් පිළිබඳ ව මහජනයා තුළ ඇති වන පොදු අදහස මහජන මතය වන බව.
- ජනමත යේ දී සාමූහික මතයට ඉඩ ඇති බව.
- තනි තනි පුද්ගලයා තුළ පවතින මතය පොදු බවට පත් වීමෙන් මහජන මතය නිර්මාණය වන බව.

- මහජන මතය රාජ්‍ය මූලික ව, සංගම් මූලික ව, ආයතන මූලික ව හා පුද්ගල මූලික ව ගොඩනැගෙන බව.
- මහජන මතය කාලානුරූපී ව වෙනස් වන බව.
- මහජන මතය විසිරී පවතින බව
- මැතිවරණ, ජනමත විචාරණ, සමීක්ෂණ ආදියෙන් මහජන මතය හඳුනා ගත හැකි වන බව.
- මහජන මත සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන හා සංස්කෘතික සෑම ක්ෂේත්‍රයක ම අදාළ ව නිර්මාණය වන බව.
- සෑම විට ම සැබෑ මහජන මතය නිරූපණය නොවන බව.
- රටක තීරණාත්මක අවස්ථා කෙරෙහි මහජන මතය බලපාන බව.

2. ජනමාධ්‍ය, මහජන මතය හා දේශපාලනය

- ජනමාධ්‍ය, මහජන මතය හා දේශපාලනය අතර අව්යෝජනීය සම්බන්ධතාවක් ඇති බව.
- මහජන මතය රටක දේශපාලනය කෙරෙහි බලපාන බව.
- ජනමාධ්‍ය, මහජන මතය හැසිරවිය හැකි ප්‍රබල සාධකයක් වන බව.
- ජනමාධ්‍ය, රටක දේශපාලනය පිළිබඳ ප්‍රබල බලපෑමක් කළ හැකි බව.
- ජනමාධ්‍ය, මහජන මතය හා දේශපාලනය අතර සබඳතාව පිළිබඳ ව ලෝකයෙහි උදාහරණ ගත හැකි බව.
- මහජන මතයක් ගොඩ නැගීම සඳහා මහජනයාට දේශපාලන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලැබෙන බව.
- ජනමාධ්‍යයේ මැදිහත් වීම නිසා මහජන මතය කෙරෙහි සමාජයේ සෑම කණ්ඩායමක ම සහභාගිත්වය ලබා ගත හැකි ව ඇති බව.
- ජනමාධ්‍යයට මහජන මතය හා දේශපාලනය අතර මනා සම්බන්ධය මගින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ශක්තිමත් කරන බව.

3. මහජන මතය ගොඩනැගීම හා හැසිරවීම

- මහජන මතය යනු ගොඩනංවන ලද්දක් බව.
- පොදු ජනතාව තුළ පවතින නිරන්තර පීඩනය සහ වෙනස් වීමට ඇති වුවමනාව මහජන මතය ගොඩනැගීමට බලපාන බව.
- සමාජ බල ධුරාවලියේ ඉහළ ස්තරවල සිටින පිරිස් ජනමතය නිර්මාණය කිරීමට හා හැසිරවීමට කටයුතු කරන බව.
- ජනමතය ගොඩනැගීම හා හැසිරවීම කෙරෙහි ජනමාධ්‍යයේ න්‍යාය පත්‍රය බලපාන බව.
- ජනමතයේ ගොඩනැගීම හා හැසිරවීම සඳහා ප්‍රචාරණය මගින් පුළුල් කාර්යයක් ඉටු කෙරෙන බව.

- ජනමතය ගොඩනැංවීම හා හැසිරවීම යම් සංවිධානාත්මක කණ්ඩායමක අරමුණු ඉටු කර ගැනීමේ මෙහෙයුමක කොටසක් විය හැකි බව.
- මේ සඳහා දේශීය හා විදේශීය උදාහරණ දැක්විය හැකි බව. (උදා: හිට්ලර් තම නාසිවාදී මතය ව්‍යාප්ත කිරීමට ජනමාධ්‍ය යොදා ගැනීම)

4. ජනමාධ්‍ය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

- මානව හිමිකම් සුරක්ෂිත සමාජයක් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක් බව
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක සෑම පුරවැසියකුට ම තම අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කර ගනිමින් ජීවත් වීම සඳහා ජනමාධ්‍ය උපයෝගී කර ගත හැකි බව.
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජයක විවිධ මත නියෝජනය වන සාකච්ඡා මණ්ඩපයක් ලෙස ජනමාධ්‍ය කටයුතු කළ යුතු බව.
- මහජනතාව - මාධ්‍ය - රජය ප්‍රතිපත්ති අතර සම්බන්ධතාව ශක්තිමත් වීමෙන් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අර්ථවත් වන බව.
- රාජ්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා ප්‍රතිපත්ති හෙළිදරව් කිරීමට ජනමාධ්‍ය යොදා ගත හැකි බව.
උදා- නව නීති සම්පාදනය පිළිබඳ
 - සංවර්ධන ව්‍යාපෘති පිළිබඳ
- සිවිල් සමාජ ක්‍රියාකාරකම ආවරණය කිරීමට ජනමාධ්‍ය යොදා ගත හැකි බව.
 - ජනතා උද්ඝෝෂණ
 - පොත් එළිදැක්වීම
 - බෝවන රෝග නිවාරණ වැඩසටහන්
- වඩා යහපත් මහජන මතය ප්‍රබල ලෙස හැසිරවීමට ජනමාධ්‍ය යොදා ගත හැකි බව.
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ සමාජ සංවාද බලවත් කිරීම සඳහා ජනමාධ්‍ය භාවිත කළ හැකි බව.
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ ව මහජනයා දැනුවත් කිරීමට ජනමාධ්‍ය යොදා ගත හැකි බව.

නිපුණතාව 5.0

සංස්කෘතිය, මහජන මතය හා දේශපාලනය කෙරෙහි ජනමාධ්‍යයේ සම්බන්ධතාව සහ සන්නිවේදන කළමනාකරණය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනය ගැනීමට සන්නිවේදනය උපයෝගී වන ආකාරය හඳුනා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 5.3

සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය සාංකල්පික ව හඳුන්වා ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනයෙහි ලා මාධ්‍ය සංවිධානාත්මක ව යොදා ගන්නා ආකාරය විග්‍රහ කරයි.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 15

ඉගෙනුම් පල

1. සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය හඳුන්වා එහි අර්ථය පැහැදිලි කරයි.
2. මාධ්‍ය මෙහෙයුම් සැලසුම්කරණය පිළිබඳ ව විස්තර කරයි.
3. දේශපාලන ප්‍රචාරණය හා ප්‍රතිරූප සාධනය සඳහා ජනමාධ්‍යයේ වැදගත්කම අන්තර්ජාතික නිදසුන් සහිත ව පෙන්වයි.
4. ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනයෙහි ලා මාධ්‍ය සංවිධානාත්මක ව යොදා ගත යුතු ආකාරය පැහැදිලි කරයි.

හැඳින්වීම

සන්නිවේදන අධ්‍යයනයට අයත් තවත් විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය හැඳින්විය හැකි ය. සමාජයේ ආර්ථික, සමාජ, දේශපාලන සංවිධාන පවතියි. එම සංවිධානවලට අදාළ සියලු ම සන්නිවේදන කටයුතු මෙම විෂය ක්ෂේත්‍රයට අයත් වේ. සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය සංවිධානයක අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමෙහි ලා සැලසුම් සහගතව සිදුවන්නකි.

සංවිධානය යම් අරමුණකින් යුක්ත වේ. ඒ වෙනුවෙන් මානව අන්තර් ක්‍රියා පද්ධතියක් නිර්මාණය වන අතර එය සිදුවන්නේ සන්නිවේදනය මුල් කොටගෙන ය. සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය බල සම්බන්ධතාවලින් යුක්ත ය. සංවිධාන ව්‍යුහයක ඉහළ සිට පහළටත්, පහළ සිට ඉහළටත්, තිරස් ව හා සිරස් ව වත් සන්නිවේදනය ක්‍රියාත්මක වීමෙන් ඒ බව පැහැදිලි වෙයි. ලිපි, සටහන්, වාර්තා, ආකෘති පත්‍ර, අවිධිමත් සංවාද, රැස්වීම්, නිල ඇඳුම් ආදිය සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනයට අයත් වේ. මේ අනුව සංවිධානයක අරමුණු සාධනය කරගැනීම සඳහා වන කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය පහසුකර ගැනීමේ සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. සංවිධානයක් තුළ මෙන් ම සංවිධානයක් ඊට පරිබාහිර පාර්ශ්ව සමඟ ද සන්නිවේදන සම්බන්ධතා ගොඩනඟා ගනී. මේ අනුව සංවිධානයක අරමුණු සාධනය කරගැනීමේ දී සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය ආකාර දෙකකට භාවිත කළ හැකි වේ.

- ආයතනික කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය සඳහා
- ආයතනික මහජන සම්බන්ධතා ක්‍රියාවලිය සඳහා

අරමුණු සහගත ව ජනමතයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා ක්‍රියාත්මක කරන සැලසුම් සහගත වැඩපිළිවෙලක් මාධ්‍ය මෙහෙයුමක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. පුවත්පත් ලිපි, විද්‍යුත් මාධ්‍ය වැඩසටහන්, මාධ්‍ය දූන්වීම්, මාධ්‍ය නිවේදන හා සාකච්ඡා, වෙබ් අඩවි, සමාජ ජාල, පෝස්ටර් වැනි සන්නිවේදන මාධ්‍ය රාශියක් හෝ කිහිපයක් හෝ මාධ්‍ය ගොනුවක් ලෙස උපාය මාර්ගික ව යොදා ගැනීම මාධ්‍ය මෙහෙයුමක ලක්ෂණය යි. එය ඉලක්කගත ග්‍රාහක කණ්ඩායමක් දැනුවත් කිරීම, සංවිධානය කිරීම හෝ අපේක්ෂිත අයුරින් ආකල්ප, විශ්වාස හා වර්ග වෙනසකට භාජනය කිරීම අරමුණු කරගෙන සිදුවන්නකි. සමාජ සුභසාධනය, දේශපාලනය, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනය, සංවර්ධනය, පරිසරය, ව්‍යාපාර ආදී නොයෙක් ක්ෂේත්‍රවල ක්‍රියාත්මක වන මාධ්‍ය මෙහෙයුම් සමාජයේ දක්නට හැකි ය. මාධ්‍ය මෙහෙයුම් ජන (Mass) පදනමක් සහිත වූ සන්නිවේදන ප්‍රවණතාවක් ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

දේශපාලන අපේක්ෂා ඉටුකර ගැනීමේ අරමුණෙන් යුතු ව සන්නිවේදනයේ යෙදීම දේශපාලන සන්නිවේදනය යි. මහජනයා පහසුවෙන් හසුරුවා ගැනීම සඳහා අදහස් රැගෙන යාමට නොයෙකුත් සන්නිවේදන උපාය මාර්ග යොදා ගැනීමට නායකයෝ උත්සුක වෙති. මහජනයාගේ පොදු කැමැත්තට ඉඩ ලබාදීම වෙනුවට ප්‍රභූවරුන්ගේ මතය තහවුරු කිරීමට දේශපාලන සන්නිවේදනය ක්‍රියාත්මක වේ. රැස්වීම්, පෝස්ටර්, පෙළපාළි, රැලි, මාධ්‍ය දූන්වීම් හා වැඩසටහන් සන්නිවේදන ක්‍රම වශයෙන් යොදා ගැනෙයි. මෙහි දී මහජනමතය හැසිරවීම පිළිබඳ ව බොහෝ උනන්දු වේ. දේශපාලන සන්නිවේදනය සඳහා රූපවාහිනිය ප්‍රබල සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් ලෙස යොදා ගැනෙයි. මීට වඩාත් හොඳ උදාහරණ අන්තර්ජාතික දේශපාලනයේ දී හමු වෙයි. 1960 ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ පැවති ජනාධිපතිවරණයේ දී රූපවාහිනිය තීරණාත්මක සාධකයක් වූ බව විචාරක මතය යි. රිචඩ් නික්සන් සහ ජෝන් කෙනඩි යන අපේක්ෂකයන් දෙදෙනා අතර පැවති ජනාධිපති තරගයේ ස්වරූපය මුල්මතින් ම වෙනස් කිරීමට ඔවුන් සහභාගි වූ රූපවාහිනී සංවාදය හේතු වූ බව පර්යේෂණවලින් අනාවරණය කොට ඇත. රූපවාහිනී සංවාදය මගින් කෙනඩි වැඩි ජනතා ආකර්ෂණයක් ලබා ගති.

දේශපාලන සන්නිවේදනයේ දී දේශපාලනඥයන්ගේ ප්‍රතිරූප ගොඩනැගීම කෙරෙහි වැඩි උනන්දුවක් දක්වනු ලැබේ. ඔවුන්ගේ ප්‍රියමනාප පෙනුම, ආකර්ෂණීය කතාවලාසය, ජවය හා ක්‍රියාශීලීත්වය, සංවේදී බව වැනි ගුණාංග ඉස්මතු කිරීම බොහෝ විට සැලසුම් සහගත ව සිදුවන්නකි. මාධ්‍ය මගින් ජනප්‍රිය වන සුපිරි තරු, ජනප්‍රිය ක්‍රීඩකයන්, ගායක ගායිකාවන්, නළු නිළියන් සැලසුම් සහගත ප්‍රතිරූප සාධන ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵල ලෙස දක්විය හැකි ය. ප්‍රතිරූප සාධනය යනු ප්‍රතිරූප ගොඩනැගීම යි. වර්තමානයේ සංවිධානාත්මක ලෙස පුද්ගල ප්‍රතිරූප පමණක් නොව ආයතනික ප්‍රතිරූප ගොඩනැගීම සම්බන්ධයෙන් ද උනන්දුවක් දක්වනු ලැබේ. වාණිජ හෝ මහජන සේවා සපයන හෝ කවර ආයතනයක් වුව ද ප්‍රතිරූප සාධනය මගින් පාරිභෝගික ආකර්ෂණය දිනා ගැනීමට උත්සාහ දරයි. ප්‍රතිරූපයක් යනු පුද්ගලයකුගේ හෝ සංවිධානයක හෝ ස්වභාවය සහ ක්‍රියාකාරිත්වය මෙසේ යැයි කෘතීම ලෙස ජනතාව තුළ ඇති කරනු ලබන ආකල්පයකි.

වාණිජ හෝ මහජන සේවා හෝ අරමුණක් ඉටු කර ගැනීම සඳහා මාධ්‍ය සැලසුම් සහගත ව භාවිත කිරීම මාධ්‍ය මෙහෙයුමක් මගින් සිදු වේ. එමගින් ජනයා දැනුවත්කිරීම, පොලඹවා ගැනීම සහ සහභාගිකරවා ගැනීම සඳහා හැකියාව ඇත. සමාජ විද්‍යාත්මක හා මනෝවිද්‍යාත්මක පර්යේෂණ

පදනම් කරගෙන සැලසුම් කොට ක්‍රියාවට නැංවීමෙන් මාධ්‍ය මෙහෙයුම් වඩාත් සාර්ථක කර ගත හැකි වේ. ඒවා ඉලක්ක ගත ග්‍රාහකයා, අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල හා පවත්නා ගැටලු මත පදනම් ව සකස් කෙරෙයි.

ජාතික වශයෙන් වැදගත් කර්තව්‍යවල දී සංවිධානාත්මක මාධ්‍ය මෙහෙයුම් යොදා ගැනීම දක්නට ලැබෙයි. බොහෝ විට සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී , මුද්‍රිත මාධ්‍ය හෝ ශ්‍රව්‍ය දෘශ්‍ය මාධ්‍ය, මෙන් ම සාම්ප්‍රදායික මාධ්‍ය ද සමෝධානික ව යොදා ගැනෙයි. කාබනික පොහොර භාවිතය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම, සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන වැඩසටහන්, වාර්ෂික සහජීවනය සඳහා වූ වැඩසටහන් සංවිධානාත්මක මාධ්‍ය මෙහෙයුම් ලෙස ක්‍රියාත්මක විය හැකි ය.

5.3 සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය හා මාධ්‍ය මෙහෙයුම්

1. සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය හඳුනා ගැනීම

- සමාජය තුළ ආර්ථික, දේශපාලන, සංස්කෘතික සංවිධාන පවතින බව.
- සංවිධාන බිහි වීමට සන්නිවේදනය සංවිධානාත්මක ව ක්‍රියාත්මක වීම අවශ්‍ය වන බව.
- කිසියම් අරමුණක් සාධනය කර ගැනීම සහ කළමනාකරණය පහසු කර ගැනීම සඳහා විධිමත් සැලැස්මකට අනුව මෙහෙයවනු ලබන සන්නිවේදනය සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය ලෙස හැඳින්විය හැකි බව.
- සංවිධානයක් තුළ සහ සංවිධාන අතර සිදු වන සන්නිවේදනය සංවිධානාත්මක සන්නිවේදන විෂය ක්ෂේත්‍රයට අයත් වන බව.
- සංවිධානයක අරමුණු ඉටු කර ගැනීමේ දී සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය දෙආකාරයට භාවිත කළ හැකි බව.
- සංවිධානයක ධුරාවලියේ ඉහළ සිට පහළටත් පහළ සිට ඉහළටත් හරස් අතටත් සන්නිවේදනය සිදු වීම සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනයට අයත් වන බව.

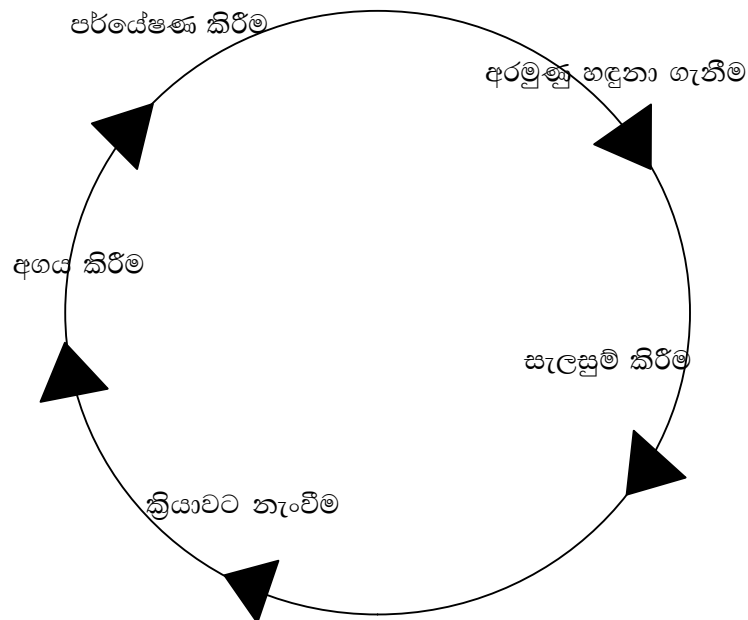
2. මාධ්‍ය මෙහෙයුම් සැලසුම්කරණය

- මාධ්‍ය මෙහෙයුමක් යනු මහජන මතයක් ගොඩනැගීම සඳහා වන නිශ්චිත මාධ්‍ය වැඩපිළිවෙලක් බව.
- පුවත් පත, ගුවන්විදුලිය, රූපවාහිනිය, නව මාධ්‍ය ආදී මාධ්‍ය මේ සඳහා යොදා ගත හැකි බව.

- මාධ්‍ය මෙහෙයුමක ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රධාන මූලධර්ම ලෙස
 - මහජනයා කැමති වූවත් අකමැති වූවත් සිය මතය ප්‍රචාරය කිරීමක්
 - නිරන්තර ප්‍රචාරය කිරීමක්
 - එක් මාධ්‍යයක් හෝ උචිත මාධ්‍ය කිහිපයක් හෝ යොදා ගනිමින් ප්‍රචාරය කිරීමක් දැක්විය හැකි බව
- සෑම මාධ්‍ය මෙහෙයුමක් ම නිශ්චිත ග්‍රාහක කණ්ඩායමක් අරමුණු කර ගනිමින් ක්‍රියාත්මක වන බව.
- මාධ්‍ය මෙහෙයුමක් මනා ව සැලසුම් කළ යුතු බව.

ඒ සඳහා,

 - උචිත මාධ්‍ය තෝරා ගැනීම
 - ඉලක්ක ග්‍රාහකයා හඳුනා ගැනීම
 - ප්‍රචාරණ ප්‍රයෝග හා නිර්මාණාත්මක ක්‍රම හඳුනා ගැනීම
 - අවස්ථාවන් හඳුනා ගැනීම
 - නිවැරදි ක්‍රම තීන්දු කිරීම
 - ශක්තිමත් සැලසුමක් ඇති කර ගැනීම කළ හැකි බව
- මාධ්‍ය මෙහෙයුමක් ක්‍රියාවට නැංවීමේ දී කළමනාකරණ න්‍යායයන් ද යොදාගත හැකි බව.

ඉහත ආකාරයට කවර සංවිධානයක් වුව ද සැලසුම් කළ හැකි බව.

3. දේශපාලන ප්‍රචාරණය හා ප්‍රතිරූප සාධනය (Image Building)

- දේශපාලන අරමුණකින් යුතු ව ජනතාව මෙහෙයවා ගැනීම සඳහා උපක්‍රමශීලී ව සන්දේශ මගින් අදහස් ප්‍රකාශනය දේශපාලනය වන බව.
- මෙහි දී අනිවාර්ය යටත් වීමක් හා පොලඹවා ගැනීමක් අපේක්ෂා කෙරෙන බව.
- දේශපාලන ප්‍රචාරණයේ දී
 1. සන්නාම භාවිතය
 2. පෙළපාලි යැම
 3. විවිධ ශීර්ෂ පාඨ, යෙදුම් ආදිය භාවිතය
 4. තියුණු කතා කලාව
 5. අන්‍යන්ගෙන් වන හානිය හුවා දැක්වීම
 6. වෙනස්වීමේ ඇති වැදගත්කම උද්‍රේච්ඡා දැක්වීම
 ආදිය යොදා ගන්නා බව.
- ප්‍රතිරූප යනු කෘත්‍රිම ලෙස ගොඩනංවන ලද්දක් බව.
- පුද්ගල වශයෙන් ම මෙන්ම ආයතනික වශයෙන් ද ප්‍රතිරූප ගොඩනැංවිය හැකි බව.
- පුද්ගල ප්‍රතිරූපය ගොඩනැංවීම කෙරෙහි
 - කාය භාෂාව
 - සන්නිවේදන කුසලතා
 - පුද්ගල අනන්‍යතාව
 - නායකත්වය
 ආදිය යොදා ගන්නා බව
- ප්‍රතිරූප සාධනය සැලසුම් සහගත ව සිදු කෙරෙන බව.
- ප්‍රතිරූප සාධනය සඳහා වර්තමානයේ වැඩි වශයෙන් යොදා ගැනෙන්නේ ජනමාධ්‍ය බව.
- ප්‍රචායෝගික, වාර්තාමය වැඩසටහන්, දැන්වීම්, පෝස්ටර්, වෙබ් අඩවි, සමාජ ජාල, සංවාද, විශේෂාංග ලිපි, ප්‍රචාරක පුවරු, ආදිය ප්‍රතිරූප සාධනය සඳහා යොදා ගන්නා බව.
- ව්‍යාපාරික, දේශපාලන හා කලා ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රතිරූප සාධනය දක්නට ලැබෙන බව.
- ප්‍රතිරූප සාධනය සම්බන්ධයෙන් ජාතික හා අන්තර්ජාතික උදාහරණ ඇති බව.

4. ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ හා සංවිධානාත්මක මාධ්‍ය මෙහෙයුම්

- රටක් ලෙස ජාතියක් ලෙස ඉටු කර ගැනීමට ඇති පොදු අපේක්ෂා, අරමුණු ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ ලෙස සලකන බව.
- රටක සංවර්ධනය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සුරක්ෂිත බව, සෞඛ්‍යය, අධ්‍යාපනය, ආරක්ෂණ අපේක්ෂාවන් සඵල කර ගැනීම ආදිය ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ ලෙස ගත හැකි බව.
- මෙම ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනයෙහි ලා මාධ්‍ය සංවිධානාත්මක ව මෙහෙයවා ගත යුතු බව.
උදා: ඩිංගු රෝගය මර්දනයට මාධ්‍ය ඔස්සේ ලබා දෙන සංවිධානාත්මක සන්දේශ පොදු ජනතාව සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා බලාපොරොත්තු වන ඉෂ්ටාර්ථයක් බව.
- ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනයෙහි ලා සිදු කරන මෙවැනි මාධ්‍ය මෙහෙයුම් ග්‍රාමීය, නාගරික, ප්‍රදේශීය, ජාතික, කලාපීය, අන්තර්ජාතික වශයෙන් යොදා ගත හැකි බව.
- ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනය කර ගැනීම උදෙසා සංවිධානාත්මක මාධ්‍ය මෙහෙයුම් ඵලදායී ලෙස යොදා ගත හැකි බව.

නිපුණතාව 5.0

සංස්කෘතිය, මහජන මතය හා දේශපාලනය කෙරෙහි ජනමාධ්‍යයේ සම්බන්ධතාව සහ සන්නිවේදන කළමනාකරණය පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව ජාතික ඉෂ්ටාර්ථ සාධනය ගැනීමට සන්නිවේදනය උපයෝගී වන ආකාරය හඳුනා ගනී.

නිපුණතා මට්ටම 5.4

මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදනය, සන්නිවේදන කළමනාකරණයේ කාලීන අවශ්‍යතාව, වැදගත්කම හඳුනා ගනී.

කාලච්ඡේද සංඛ්‍යාව 15**ඉගෙනුම් පල**

1. මහජන සම්බන්ධතා: සාංකල්පික හා න්‍යායික පසුබිම හඳුන්වයි.
2. මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදනය අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව පැහැදිලි කරයි.
3. සන්නිවේදන කළමනාකරණයේ කාලීන අවශ්‍යතාව, වැදගත්කම සහ එය යොදා ගන්නා ආකාරය පැහැදිලි කරයි.
4. ක්‍රමෝපාය සහිත සන්නිවේදනය කළමනාකරණය අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාව පැහැදිලි කරයි.

හැඳින්වීම

මහජන සම්බන්ධතාව කාලීන අවශ්‍යතාවකි. වර්තමාන සමාජයේ සෑම සංවිධානයක් ම තමාට අදාළ ප්‍රජා කණ්ඩායම මතා ව හසුරුවා ගැනීම සඳහා උනන්දුවක් දක්වයි. මේ සඳහා මහජන සම්බන්ධතාව යොදාගනු ලබයි. මහජන සම්බන්ධතාව යනු සන්නිවේදන ක්‍රියාදාමයකි. මහජන සම්බන්ධතාව පිළිබඳ මූලයෝ සාම්ප්‍රදායිකව පැවත එති. එහෙත් එහි න්‍යායික පදනම යුරෝපය කේන්ද්‍ර කරගෙන මැත කාලීන ව බිහි වී ඇත.

ව්‍යාපාරික කර්මාන්තවල නැගීම මහජන සම්බන්ධතාව සංවර්ධනයට හේතු විය. කර්මාන්ත හිමියන්ට තම කාර්ය මණ්ඩලය සමඟ වඩාත් සුහද තත්ත්වයක් ගොඩනඟා ගැනීමට අවශ්‍ය විය. අලෙවිකරුවන්ට පාරිභෝගිකයන් දිනා ගැනීම සඳහා නව ප්‍රවේශයක් අවශ්‍ය විය. මෙවැනි අවශ්‍යතා සපුරාලීම අරමුණු කොටගෙන මහජන සම්බන්ධතා විෂය සංවර්ධනය විය. මහජන සම්බන්ධතාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නොයෙක් සන්නිවේදන ක්‍රම භාවිත කෙරෙයි. පුද්ගලාන්තර, සමූහ, මහජන හා සංවිධානාත්මක සන්නිවේදන අවස්ථාවල දී ද මහජන සම්බන්ධතාව භාවිතයට ගැනෙයි. සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනයේ දී අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර හෝ වශයෙන් මහජන සම්බන්ධතාව යොදාගෙන ආයතනික අරමුණු සාධනය කර ගත හැකි වේ.

මේ සඳහා සන්නිවේදන කළමනාකරණය වැදගත් වේ. සන්නිවේදනය කළමනාකරණය නොකිරීම පුද්ගලයන් අතර හෝ ආයතනික සන්දර්භයෙහි හෝ නොයෙකුත් ගැටුම් ඇතිවිය හැකි ය.

සංවිධානයක් තුළ හෝ සංවිධාන අතර හෝ සන්නිවේදන කටයුතු ක්‍රමවත් ව සැලසුම් කිරීම සන්නිවේදන කළමනාකරණය වේ. එහි දී සන්නිවේදන අවස්ථාවන් සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා අධීක්ෂණය හා සංශෝධනය නිසි පරිදි සිදුවිය යුතු ය. සංවිධානයක් තුළ තොරතුරු ගලායාම ක්‍රමවත් බවට පත් කිරීමට සන්නිවේදන කළමනාකරණය යොදා ගත හැකි ය.

සන්නිවේදන කළමනාකරණය තොරතුරු හැසිරවීමක් වන අතර එහි දී අවධානය යොමු කළයුතු කරුණු,

1. අවශ්‍ය කරන තොරතුරු මොනවා ද?
2. තොරතුරු ලබාදිය යුත්තේ කා වෙත ද?
3. තොරතුරු අවශ්‍ය ව ඇත්තේ කුමන කාල සීමාව තුළ ද?
4. තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ යුත්තේ කුමන ආකෘතියකින් ද?
5. තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමේ වගකීම කා වෙත පැවරේ ද?

ආයතනික වශයෙන් හෝ එදිනෙදා ජීවිතයේ දී හෝ සන්නිවේදන අරමුණු ඵලදායී ලෙස ඉටු කර ගැනීම සඳහා නොයෙකුත් උපාය මාර්ග යොදා ගත හැකි ය. සාම්ප්‍රදායික සන්නිවේදන ක්‍රම යොදා ගැනීම, ප්‍රතිරූප යොදා ගැනීම, සංවිධානයක කළමනාකරණය සඳහා විධිමත් සන්නිවේදනයට අමතර ව අවිධිමත් සන්නිවේදන ක්‍රම ද යොදා ගැනීම උපාය මාර්ගික අවස්ථාවක් ලෙස ගත හැකි ය.

5.4 මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදන කළමනාකරණය

1. මහජන සම්බන්ධතා: සංකල්පික හා න්‍යායික පසුබිම

- මහජන සම්බන්ධතාව යනු කිසියම් සංවිධානයක් හා එයට අදාළ ජනතාව අතර අන්‍යෝන්‍ය අවබෝධය ස්ථාපිත කර හා පවත්වාගෙන යාම සඳහා සැලසුම් සහගත ව ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග වන බව
- යම් කිසි සංවිධානයක් හා පොදු ජනතාව අතර සන්නිවේදනය, අවබෝධය, පිළිගැනීම හා සහයෝගය ඇති කිරීමට ද පවත්වාගෙන යාමට ද මහජන සම්බන්ධතාවය පිටුබලය වන බව
- මහජන සම්බන්ධතාවය කළමනාකරණ කාර්යයක් බව.
- මහජන සම්බන්ධතාව අර්බුද හෝ ගැටලු හෝ කළමනාකරණය පහසු කරවන බව
- මහජන සම්බන්ධතාවේ දී මහජන යනුවෙන් ගැනෙන්නේ පොදු මහජනයා නොව කිසියම් සංවිධානයකට අදාළ අභ්‍යන්තර හා බාහිර මහජනයා බව.

- සංවිධානයන් ජනතාවන් අතර සන්නිවේදනය වර්ධනය කිරීම සඳහා කරනු ලබන සෑම ක්‍රියාවක් ම මහජන සම්බන්ධතාව වශයෙන් දැක්විය හැකි බව.
- මහජන සම්බන්ධතාව මගින් තුළ සිදු වන්නේ ආයතනයට සම්බන්ධ මහජනයා අතර කීර්තිය හා ප්‍රසාදය ගොඩනැංවීමක් වන අතර දැන්වීම්කරණයෙන් සිදු වන්නේ ලාභය වැඩි කර ගැනීම සඳහා වන අලෙවි ප්‍රවර්ධන කාර්යයක් බව.
- මහජන සම්බන්ධතාවයේ න්‍යායික පසුබිම යුරෝපය කේන්ද්‍ර කරගෙන බිහි වූ බව.
- සෑම සාම්ප්‍රදායික සමාජයක ම මහජන සම්බන්ධතාව පිළිබඳ මූලයන් අතීතයේ සිට ම පැවති බව.
- ව්‍යාපාරික කර්මාන්ත සංවර්ධනයන් සමඟ සේවක - සේව්‍ය සබඳතා වර්ධනය සඳහා ගනු ලැබූ ප්‍රයත්නයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මහජන සම්බන්ධතාව ශක්තිමත් වූ බව.
- සෑම රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික සංවිධානයකට ම එහි පැවැත්ම සඳහා මහජන සම්බන්ධතා ක්‍රියාකාරකම් අත්‍යවශ්‍ය ව ඇති බව.
- වර්තමානයේ මහජන සම්බන්ධතාව විවිධ ක්ෂේත්‍ර සඳහා භාවිත කරන බව.
 - මූල්‍ය කටයුතු
 - අලෙවිකරණය
 - අර්බුද කළමනාකරණය
 - කර්මාන්ත
 - රාජ්‍ය

2. මහජන සම්බන්ධතා හා සන්නිවේදනය

- මහජන සම්බන්ධතාවේ හරය වන්නේ ද සන්නිවේදනය කාර්යය ම වන බව.
- මහජන සම්බන්ධතාව පහත සෑම සන්නිවේදන අවස්ථාවක දී ම ප්‍රයෝජනවත් වන බව.
 - පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදනය
 - සමූහ සන්නිවේදනය
 - මහජන සන්නිවේදනය
 - සංවිධානාත්මක සන්නිවේදනය
- මහජන සම්බන්ධතාව යහපත් වූ සන්නිවේදන ලක්ෂණයක් බව.
- මහජන සම්බන්ධතාව සඳහා නොයෙක් සන්නිවේදන විධික්‍රම භාවිත කළ හැකි බව.
 - මුද්‍රිත මාධ්‍ය (පෝස්ටර්, අත්පත්‍රිකා, සඟරා, පොත් පිංච)
 - දැන්වීම්කරණය (පුවත්පත්, ගුවන්විදුලිය, රූපවාහිනිය)
 - ඡායාරූප
 - ප්‍රචාරක පුවරු

- මාධ්‍ය නිවේදන
- මාධ්‍ය සාකච්ඡා
- පාරිසරික මෙවලම්
- වෙබ් අඩවි, සමාජ ජාල, විද්‍යුත් තැපෑල
- ප්‍රදර්ශන

3. සන්නිවේදන කළමනාකරණය : කාලීන අවශ්‍යතාවක් ලෙස

- සංවිධානයක් තුළ හෝ සංවිධාන අතර හෝ සන්නිවේදන කටයුතු ක්‍රමවත් ව සැලසුම් කිරීම සන්නිවේදන කළමනාකරණය වන බව.
- සන්නිවේදන අවස්ථාවන් සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම අධීක්ෂණය හා සංසන්දනය සන්නිවේදන කළමනාකරණයේ දී සිදු වන බව.
- සන්නිවේදන කළමනාකරණය කිරීමෙන් සංවිධානයක් තුළ තොරතුරු ගලායාම ක්‍රමවත් වන බව.
- සන්නිවේදනයේ දී ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා සන්නිවේදන කළමනාකරණය ඉවහල් වන බව.
- අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටු කර ගත හැකි පරිදි සන්නිවේදන කාර්යයට අදාළ නොයෙකුත් සාධක කළමනාකරණය කර ගත හැකි බව.
- කවර සන්නිවේදන අවස්ථාව වුව ද කළමනාකරණය කර ගැනීමෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකි බව
 - පුද්ගලාන්තර සන්නිවේදන
 - දේශන
 - දූන්වීම්
 - දේශපාලන ප්‍රචාරණ ව්‍යාපාර
 - ආයතනයක අභ්‍යන්තර සන්නිවේදන කටයුතු
 - පවුල තුළ සන්නිවේදන කටයුතු
 - ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය තුළ
- සන්නිවේදන කළමනාකරණයේ දී
 - කාල කළමනාකරණය
 - හඬ පාලනය
 - අන්තර්ගතය
 - මාධ්‍ය (නාලිකාව, වාහකය)
 - ඉලක්ක ගත ග්‍රාහකයා
 - සංඥා (වාචික, අවාචික)

ආදිය පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන බව
- සාමාන්‍ය ජීවිතයේ දී සන්නිවේදන කළමනාකරණය නොකිරීම නිසා ගැටුම් හට ගැනීමත් පුද්ගල සබඳතා අවුල් වීමත් දැක ගත හැකි බව.

4. උපාය මාර්ගික සන්නිවේදනය (Strategic Communication) කළමනාකරණය

- බලසම්පන්න මහජන සම්බන්ධතාවක් ඇති කිරීම සඳහා සන්නිවේදනය කළමනාකරණය කළ යුතු බව.
- උපාය මාර්ගික සන්නිවේදනය යනු සන්නිවේදනය අරමුණු සාර්ථක කර ගැනීමට නොයෙකුත් උපක්‍රම භාවිත කිරීම බව.
- ඒ ඒ සන්නිවේදන අවස්ථාව අනුව උපාය මාර්ග තීරණය කළ යුතු බව.
- කළමනාකරණයේ දී විධිමත් උපාය මාර්ග භාවිත කරන බව.
- උපාය මාර්ගික සන්නිවේදනය කළමනාකරණයේ දී යොදා ගන්නා උපාය මාර්ග කිහිපයක් පහත ලෙස දැක්විය හැකි බව.
 1. මූලික සංවිධාන අවස්ථාව
 2. අවස්ථාව විශ්ලේෂණය කර ගැනීම
 3. අරමුණු සංවර්ධනය කර ගැනීම
 4. ග්‍රාහකයා හඳුනා ගැනීම
 5. සහභාගිත්වය ගොඩනැගීම
 6. සන්දේශ සංවර්ධනය කර ගැනීම
 7. මාධ්‍ය තෝරා ගැනීම
 8. ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සංවර්ධනය කර ගැනීම
 9. ඇගයීම

ආදිය සන්නිවේදනය කරන දේ පැහැදිලි කර ගැනීමට හැකි වන බව.
- උපාය මාර්ගික සන්නිවේදනය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ යම් දෙයක් සාර්ථක කර ගැනීම යොදා ගැනෙන උපායික ක්‍රම විධි වන බව.
- උපාය මාර්ගික සන්නිවේදනය ක්‍රමයක් ලෙස භාෂාව භාවිත කළ හැකි බව.
- අනුග්‍රාහකත්ව උපාය මාර්ගික සන්නිවේදන ක්‍රමයක් ලෙස භාවිත කළ හැකි බව.
- උපාය මාර්ගික සන්නිවේදනය සඳහා
 1. ස්ථානීය දැනුම
 2. අරමුණු හා බැඳුණු දැනුම
 3. සන්නිවේදන හැකියාවේ දක්ෂතාව
 4. කළමනාකරණ ශක්තිය

ආදිය දැක්විය හැකි බව

වටිනාකම් ලබා දීම ආදී බොහෝ ක්ෂේත්‍රයන් නියෝජනය කරන්නා වූ නිසා සමාජය තුළ ආකල්පමය වෙනසක් ඇති කිරීමට සමත් වී තිබේ. සෞන්දර්යාත්මක අගයන් පවා තීරණය වන්නේ මනෝභාවයන් පදනම් කරගනිමින් නොව මාධ්‍ය සංස්කෘතික මතවාදයන් පදනම් කරගනිමින් ය. ඒ අනුව මාධ්‍ය සංස්කෘතියේ ආකෘති නියෝජනයන් සමාජීය පරමාදර්ශ බවට පත් වී තිබේ. එම පුද්ගල ප්‍රතිරූප අනුකරණය කිරීම සමාජානුයෝජනයේ දී අන් කවරදාකටත් වඩා මෙම අවධියේ දී සිදු වෙමින් පවතී. ඒ අනුසාරයෙන් නව ජීවන විලාශ ඇති වෙමින් පවතී. අනවබෝධයෙන් හෝ නොදැනීමෙන් මාධ්‍ය සංස්කෘතියේ මතවාදයෙන් මිදීමට නොහැකි ජීවන විලාසයන්ට නතු වූවන් සුලබ දසුනක් බවට පත් ව තිබේ.